RED

Sayı 5, Şubat'07, 2.5 yıl

ONLAR DA BEBEKTİLER!

'OCAK'TA PİŞİP FAŞİST OLDULAR!

mantar tarlası

"Cinayetin herhangi bir siyasi boyutu ve örgüt bağlantısı yok. Zanlı, milliyetçi duygularla cinayeti işlemiş. Arkadaşı Yasin Hayal'le de bu konuda görüşmelerde bulunmuş..."
İstanbul Emniyet Müdürü Celalettin Cerrah, Hrant Dink cinayetinin üzerindeki sır perdesini kaldırıyor...

●●●

"Serbest kaldıktan sonra, futbola başladı. İyi hale döndü zannettik. Vatandaş ihbar etmeliydi.."
Trabzon Emniyet Müdürü Reşat Altay, "Bu daha başlangıç, eylemler devam edecek. Yaşasın Bin Ladin" diye slogan atan azmettirici Yasin Hayal hakkında konuşurken. Naif biraz, değil mi?

●●●

"Sözde Ermeni soykırımı tasarının gündeme geldiği günlerde öldürülmesi çok manidardır."
R. Tayyip Erdoğan... Hadi, çıkart bakalım bir mana, ne çıkarıyorsun görelim...

●●●

"Kim yaptı ve yaptırdıysa Türkiye'ye en büyük zararı vermiştir."
Bugünlerde orduyu Irak seferine yollamakla meşgul Deniz Baykal, olayı kâr-zarar hesabına vuruyor. Tüccar mısın be adam?!

●●●

"Hrant Dink'in menfur bir saldırı sonucu öldürülmesini şiddetle ve nefretle kınıyoruz."
MHP... Bir şeyi de nefretle yapmayın be!..
"Milletimizi bu tür olaylar karşısında tahriklere kapılmamaya, azami sorumluluk anlayışı ve sağduyu içinde hareket etmeye davet ediyoruz."
Devlet Bahçeli... Yahu ne tahriki? Biz mi dolaşıyoruz elimizde satırlarla?..

●●●

"Öncelikle bu melun saldırıyı şiddet ve nefretle kınıyorum... Öncelikle ailesine, Türk Ermeni cemaatine başsağlığı diliyorum. Biz kendisiyle hukuk çerçevesinde yapmış olduğumuz mücadele sürecinde kesinlikle ne kendisi bana, ne ben kendilerine saygısız bir tavır içine girmedik..."
Kemal Kerinçsiz... Bari sus!..

●●●

"Akılları fikirleri Veli Küçük'ü cinayetlere karıştırmak. Danıştay saldırısında olduğu gibi yine gençlerden biri benim elimi öperken çekilmiş ilgisiz bir fotoğraf koyup 'işte azmettirici' gibi korkunç iftiralar atacaklar..."
Veli Küçük... Utanmıyor iftiracılar. Hep Veli Küçük, hep Veli Küçük!.. Ne istiyorlar Veli Paşa'dan, biz de anlamadık...

●●●

"Ortada bütün milletimizi üzüntüye boğan bir cinayet var. Bu kurşun, Türk devletinin varlığına, birliğine, itibarına sıkılmış olan bir kurşundur diyoruz... Dink cinayeti zanlısının Alperen Ocakları'yla uzaktan yakından ilgisi yoktur... Şimdi zanlı çekilen fotoğraflarda bir futbol takımında arkadaşlarıyla kol kola görülüyor. Kalkıp o takımdaki herkesi zan altında mı bırakacaksınız? Ya da zanlının bindiği otobüsteki bütün insanları da mı zan altında tutacaksınız?"
BBP Genel Başkanı Muhsin Yazıcıoğlu... Neden en meşhur katillerin kendi idaresi altındaki örgütlerden çıktığını izah edemiyor ve futbol takımı ile otobüsleri siyasi örgüt zannediyor...

●●●

"Biz Türk milletiyiz ve bin yıldır bu coğrafyada yaşıyoruz. Hepimiz Hrant değiliz, benim adım Sinan Aygün, biz Hrant değiliz."
Sana Hrant olduğunu söyleyen mi oldu? Nerden çıktın sen?!

●●●

"Öldürülen hiçbir Atatürkçü yurtseverin cenazesinde ve öncesinde hiç kimse 'Hepimiz Türküz' diye slogan atmadı!"
Emin Çölaşan, geç bu işleri... Nasıl da birer birer dökülüyorlar ama!

●●●

"Hrant Dink cinayetinin bir örgüt işi olduğu teorilerinin altı boş.. Bu teorileri ileri süren ve inanmamızı isteyenler, işin mantığını açıklayamıyorlar."
Hıncal Uluç... Hah, bir sen eksiktin, şimdi tamam oldu!..

'türk'lere maşallah

"Türk'ün Türk'ten başka dostu yok" diyenlere güzel haberlerimiz var; dost meclislerinde bir şenlik havası esiyor bugünlerde! Rum, Ermeni, Kürt, Alevi, Süryani diye yerden yere vurulanların yokluğunda, Türk milliyetçiliği bölünerek çoğalma, çoğalırken çatışma yarışına giriyor. Hrant Dink'in anısına yürüyen yüzbinlerin şamarı, Anadolu'nun en karanlık, en ırkçı yüzlerinde de beş kardeş iz bırakmış anlaşılan. Malatya İnönü Stadı'nda oynanan Elazığspor-Malatyaspor maçında, Türk'ün Türk'e Türk bayrağı sallamasının da ötesinde bir durum yaşanmış.

O gün çocuklar gibi şen bir grup Malatyaspor taraftarı, stadın girişinde mezvilenip Elazığlı taraftarlara 'kar toplarıyla' taarruz etmiş. Kolay değildir memleket savunması; elde top, tüfek, terlik, sopa yoksa, ırkçı dediğin, silahını taştan oyar, kar topunu cebine koyar.

Elazığsporlu taraftarlar da bu saldırıya yanıt olarak 'Ermeni Malatya!' sloganlarına başvurmuş. Psikolojik savaşı tosun paşalardan öğrenmiş bir milletin neferleri, 'Ne Ermeniyiz, Ne Malatyalıyız, Biz Elazığlıyız, Türkiye sevdalısıyız' yazılı pankartlarıyla en değme ırkçılara bir Nazi selamı çakmışlar. Malatyalı dediğin yiğit olur; bu lafın altında kalacağına kamyonun altında kalır yani; başlamış onlar da, 'PKK dışarı!' diye bağrışmaya.

Şimdi mikrofonu Erman Toroğlu'na uzatıp sormak lazım, acaba hangi taraf daha fazla 'Türk'? Ya da ırkçılıkta bu sezon kupa kime gider? Kupa töreninde hakarete uğramak üzere, Rum rolünü hangi şehrin taraftarları üstlenir?

Malatya'daki rezillikten önce, şu 'Çılgın Türk' Nihat Acar'ın milliyetçi eylemi ortamı zaten ısıtmaya başlamıştı. Gözüpek 'Vatansever Türk Fedaisi' Acar, "Elimde altıpatlar / gelmeyin arabam patlar" türküsüyle sahneye fırlayıp Gelibolu-Lapseki seferini yapan bir arabalı vapuru kaçırdı. Bir gemi dolusu vatandaş işinde gücünde, milliyetçilerimiz fedailik derdinde... Kurusıkı tabancası, bayrağı ve arabasının bagajına doldurduğunu iddia ettiği, lokum gibi C-4'leriyle meçhule yelken açmış Nihat Acar. Malatya-Elazığ kapışmasına benzer güzellikte bir eylem... Keşke her faşist, başkasının arabasını, evini kurcalayacağına, işe kendi bagajından başlasa. Neyse, silah da, bomba da 'şakacıktan' çıktı sonuçta; tıpkı Acar'ın vatanperver fedailiği gibi... Kendisi 2002 yılında Antalya İl Jandarma Komutanlığı'na bağlı Serik İlçe Jandarma Karakolu'ndan 'görevi kötüye kullanma' gerekçesiyle kapı dışarı edilmiş. Demek ki Acar'ın peşinden yetişip, "Tanırım, iyi çocuktur" diyecek kimse çıkmayacak...

Onyıllardır devlet eliyle körüklenen milliyetçi-mukaddesatçı, vatan-millet-sakarya barbarlarını, düşman bulamadıklarında birbirine kırdıran nefret, bakarsınız bir gün bunlardan topyekûn kurtulmamızı da sağlar...

Bu konuda güçlü işaretler de var. Elazığspor-Malatyaspor maçında 'birbirinden başka dostu olmayan Türkler' arasında çıkan çatışmada çok sayıda 'Türk' yaralandı. Belki de 'Türk'ün 'Türk'ten başka düşmanı yoktur, ne dersiniz?

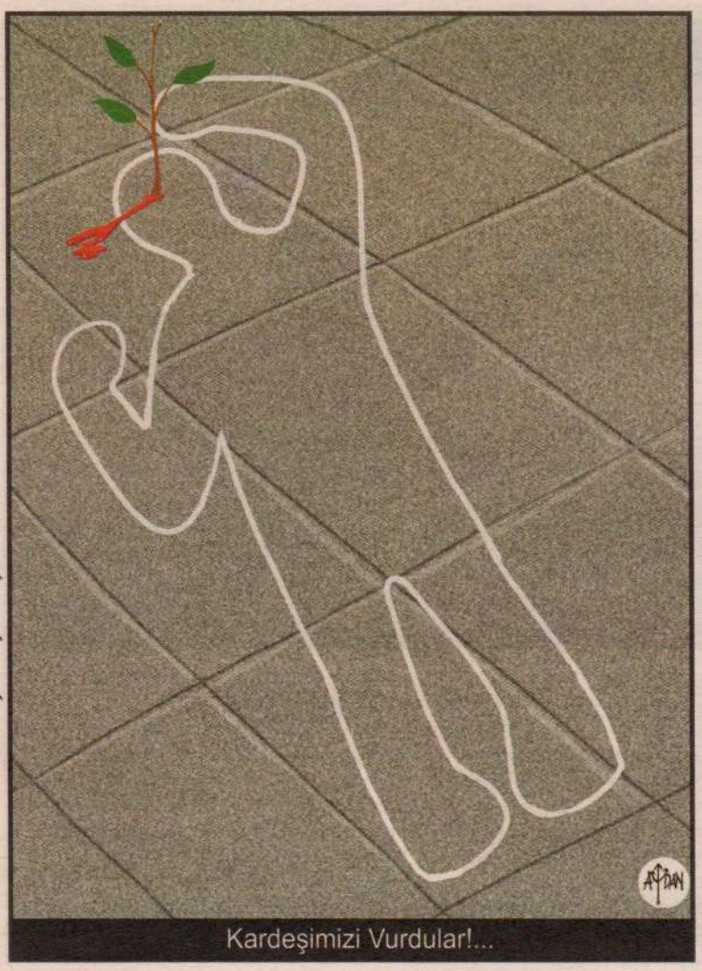
KEREM KABADAYI

Rumca affetmezler

Trabzonspor taraftarları, daha doğrusu 'Mega Affetmezler' taraftar grubunun mensupları, memlekette olan bitenden dolayı çok üzülmüş olacaklar ki, Hrant Dink suikastinden sonraki ilk maçta tribünlerden 'tepki' gösterdiler. Pankart falan açtılar. N'oldu şimdi birden? Ne demek istiyorlar? 'Oh! İyi oldu! Bi daha yaparız icabında!' mı?..

Onlar, ilk şoku atlattıktan sonra basında, ticaret odalarında, Meclis koridorlarında, 'Ben Ermeni değilim, ben Türküm!' diye dolanan ve böylelikle cinayete sahip çıkan 'büyük'lerini takip ediyorlar sadece. 'Mega' Affetmezler'e 'mega' aferin! Yalnız o 'MEGA' lafı Rumca! UYANDIRALIM!..

İllüstrasyon: Aydan Çelik

Kardeşimizi Vurdular!...

Hrant Dink'i öldürdünüz!..

Hrant Dink öldürüldü. Katil 1990, Trabzon doğumlu bir genç. Ve muhtemelen yaptığının suç olduğunu bile bilmiyor! Nasıl bilsin ki? Gözünü açtığından bu yana neler görmedi ki bu çocuk…

Neler görmedi, neler işitmedi ki! 'Ermeni dölü Apo!'dan başlayalım isterseniz. Sonra 'ölü ele geçen sünnetsiz terörist'lerle devam edelim. Yıllar önceki 'Ermeni ihaneti'ni; 'asıl soykırımı Ermenilerin yaptığını' da unutmayalım. Her adımda ayağımıza dolanan 'fesatlar sarmalı'nı; Süryanilerin, Ermenilerin, Kürtlerin 'hain planlar'ını da…

Ya da ne gördü ki bu çocuk, psikolojik harpten başka?.. Kürt avından, her taşın altından çıkan zincirleme faşist çetelerden, milliyetçi medyadan başka... Irkçılığıyla övünen büyüklerinden, her biri şoven milliyetçi partilerden, 'komutan açıklamaları'ndan, 'vatan haini' listelerinden başka… Neydi o mahkeme kapılarındaki sloganlar; yumurta ve domates yağmurları, yumruklar, küfürler, Kerinçsizler…

Hem Deniz Baykal söylememiş miydi, Trabzon'daki linç girişimlerinin vatandaşların 'milli hassasiyetleri'nden kaynaklanan tepkiler olduğunu. Belki bu çocuk da oradaydı. Öyle ya, o da Trabzonlu. Belki bir yandan, 'Apo posteri asıp bayrak yakan' komünistleri tekmelerken bir yandan da eserini cep telefonunun kamerasıyla ölümsüz kılıyordu. Asker uğurlaması, şehit cenazesi, maçlarda İstiklal Marşı üçgeninde ömür tüketmek yetmemiş olacak ki, bir de Hrant Dink'i öldürdü, vatani hizmet tertibinden. Öyle ya bir ömür Kürt'e, Ermeni'ye sadece küfrederek, 'cephe gerisi hizmet'le geçmez ki!

Şimdi cinayetle suçlanıyor. Belki de mahkemede 'Hayret bi'şey ya!' şaşkınlığıyla büyüklerine bakıp "Ben Ermeni öldürmenin bir suç olduğunu bilmiyordum; bu da nerden çıktı şimdi?" diye soracak, bunca yıllık görgü ve bilgisinin birikimiyle. Öyle ya 'vatan hainlerini' öldürmek ne zamandan beri suç oldu? Bakın ne diyor bir tosuncuk, bir internet sitesinde: "Sonuçta iyi bir gelişme, güzel bir temizlik. Ben de bu ülkede yaşıyor ve vergimi ödüyorum. Benim de düşüncelerim ülke genelinde temsil edilmeli. O Ermeni ile aynı havayı solumak istemiyorum. Onun gibi yüz binlerce köpeğin de temizlenmesini istiyorum…"

Eh vergisini ödediğine göre hakkıdır, ister. İşte vaziyet bu…

Kurşun Türkiye'ye sıkılmışmış… Saldırı toplumun huzur ve sükununaymış… Tam da Ermeni tasarısına, Kerkük meselesine denk gelmişmiş… Dış güçlerin işiymiş… Zaten katil de Ermeniymiş… Hadi ulan ordan! Bunun adı, düpedüz FAŞİST CİNAYETTİR ve yaptığıyla gurur duyan bir faşist tarafından işlenmiştir. Tetikçiyi azmettirenler de sizlersiniz…

Hrant Dink'i öldürdünüz; kına yakın…

BABA HAKKI

LAZ KAPİTAL / LAZ MARKS

PopFaşist Alaturka yarişmasi!

Bizum Sementa Recep dertli, "Laz Marks emice ne edeceğuk böyle, habu 'faşist, linççi' etiketi yapişti uzerumuze. Fener turubininden atilsa kolay, hemen geri atarsun olur biter. Fakat bu oyle bir şey değil. Nasil temizleyeceğuz üzerumuzden?"

Uşağum dedum, faşizumi sadece Hitler'un badem bıyığından ibaret zannetma. Faşizum sermayenun ruhinda vardur. Sömürü çarkları tikir tikir işlerken tepene gobali indurmezler. Ama çarkina siçtuğumun çarki dönmeyi artuk. Ne emperyalizumun göbeğinde, ne da sömurgelerinde...

Ula bi düşun; kurtlar, çakallar niçun kiş aylarinda köylere iner? Dağda yiyecek kalmaduği içun.

Emperyalizum çakali da artuk direk köylere inmağa başladi. Hem de yaz kiş demeden. Gizli - sakli, açuk - kapali, Morrison Sülo'li – Turgut'li, anlaşmali, IMF'li soygunlar bile kesmeyi bu bet muncurlilari.

Ula Sementa Recep, bi dur da dinle daaa, lafi Tirabizon'a getureceğum. Sabret uşağum.

Emperyalist – kapitalizum hedef sapturmakta çok mahirdur. Dünya halklarinun kümeslerine bir çakal zerafetiyle saldururken, bir yandan da dünya halklarini birbirine kirdurayi. İnsanlar, "Ula tavuklarumuz her gün eksileyi, kimdur bu hirsuzlar?" diyeceği yerde binlerce sene bir arada yaşaduği kardeşlerinun girtlağina sarilayi.

Misal vereyirum; bizum İdris 5 parasuz, işsuz güçsuz gezinen bir uşaktur. Tirabizon Çarşusi'nda "Ekmek, iş, özgürluk" diye yürüyen uşaklarun kafasina kaldurum taşi atarken, aslinda kendi kafasina attuğuni bilememektedur. Ula koloti kafali İdris, bu, Hüseyin Cimşir'un kendi kalesine gol atmasi gibi bir şeydur.

Şimdi bu uşak nereden zehirlendi diye merak edersun, anlatayim... Grizu nedur bilur misun? Metandan olişan zehirli bir gazdur ve kömur ocaklarinda birikur. Bu zehirli gazi, beyuk fanlarla havalandurarak temizlemedukleri içun, yüzlerce maden işçumuz emekçimuz hayatini kaybetmiştur.

Şimdi Türkiye'nun ve bizum Tirabizon'un havasi da maden ocaklari gibi oldi. Hava, Perinçsuz - Kerinçekli, Tayyipli - Baykalli, valili – bakanli, savcili – burokratli, emniyet müdürli insanlarun yayduği zehirli bir faşizm tabakasiyla örtüli. Emperyalizume ve onun yerli işbirlukçilerine sesini çikaramayan bu ibişler, en kuçuk bir kivilcimda; irklara, dillere, mezheplere, solcuya, aydina patlayiler.

Biz böyle konişurken Netceğuk Hasan gelup, anlatti, "Ufuk Cüldemir internet sitesinde 'Ordu bir gün bile geçirmeden Trabzon'a müdahale etmelidir.' demiş.

Sinirlendum tabi... Uşağum dedum, "Halk bir dakika bile geçurmeden habu dolar manyaklarina müdahale etmelidur. Önine katup, en yakin Amerikan konsolosluğina kadar kovalamalidur," dedum.

Efendum Tirabizon'a dönersak; haçan fabrika yok, millet işsuzluği iş edinmiş. Fuhuş batağiyla birlukte şehir hem manevi yara almiş hem da fuhuşun yarattuği rantla mafyalaşmiş... Her alanda başariya muhtaç... Nufusinun 4 katini deplasmana göç vermiş ve devlet tarafindan kendi haline birakilmiş bir şehir... Doğasi katledilmiş, kendi varluğina kizgun insanlar... Bir da üstinu ustluk, vali ve emniyet müdüri olmayi, bunlarun sirtini sivazlamak zanneden devlet görevlileri... Kisacasi, kendisiyle ve tarihiyle hesaplaşmamiş bir Tirabizonumuz vardur. Haçan PopFaşist Alaturka yarişmasi yapilsa katilim PopStar Alaturka kadar olabilur. Bu gencecuk ve geleceksuz uşaklar, neredeysa Sumela Manastiri'ndan bile utanur hale geldi. Ula ayiptur daaa...

Haaa, Tirabizon bu midur, katil ihraç eden bir şehir midur? Değildur.

70'lerun ortalarinda bizum Tirabizonspor'un şampiyonluklarini, solci uşaklarun sempatiyle karşuladuği dönemleri hatirla Sementa Recep uşağum. Uşaklar kirdan mi şehirden mi başlayalum diye tartişurken, Tirabizonspor oligarşinun takumlarindan işe başlamiş ve haksuzluğa karşi çikan, Anadoli'nun sesi olmişidi.

Karadenuz sahil şeridi, Samsun'dan Artvin'e kadar, Amerikanci-işbirlukçi-faşist düzenun yureğine indurecek piratikler geliştirmişti. Ne kadar ekmek lazimsa o kadar üreteyidi... Şehirlerinun aynali yerlerine "Faşizme Geçit Yok", "Kahrolsun Emperyalizum" yazayidi...

Emperyalizumi zamaninda kahredebilseyduk, birak bizum Tirabizon'i, dünya halklarinun hiçbiri bunlari yaşamazdi...

YILMAZ OKUMUŞ

Sorun!..

Ne bekliyorsunuz bu burjuvaziden? Bu ülkenin burjuvazisi, en şerefli, en fedakar aydınlarına, Cemgillere, Boranlara, Berkeslere, Boratavlara, Şeriflere ve daha nicelerine suculuk yaptırmadı mı? Hatta lokantacılığı, karpuzculuğu düşündürtecek kadar sefil bırakmadı mı? Sabahattin Ali'yi öldürüp, diğerlerine de, tıpkı Dink'e söylediği gibi, "Gidin buradan!" demedi mi? Onları yargılayıp, bin yalanla itin köpeğin önüne atmadı mı? ***Tan***'ı bastırmadı mı? ***Gündem***'i bombalatmadı mı? Niyazi Berkes hayatını nerede geçirdi? Muzaffer Şerif bu topraklardan kovulmadı mı? Sertellerin mezarları nerelerde? Musa Anter'i kim öldürdü? Nazım'ın bir dizesine, Aziz Nesin'in cansız aksine tahammül edebilir mi bu burjuvazi?

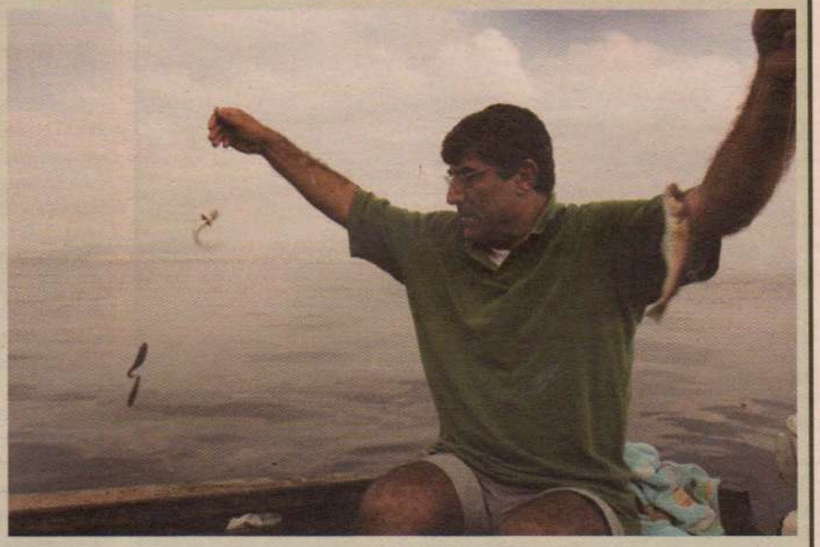
Ve kaçıncı perdesinde olduğumuzu unuttuğumuz oyun başladı yine. Dink'in çatlak tabanlı ayakkabısı, yüzüstü kapaklanmış cesedi… Terk etmişler mahali itler, başkaları üşüşmüş. Bu kez pazarlamak üzere; araya reklam alıp para kazanmak için. Sahte bir matem havası televizyonlarda ve sırıtan bir yüz zaman zaman: Şimdi kısa bir ara!..

Türk burjuvazisi acımasızdır. Ve kendisine öyle güvensizdir ki, siyasal iktidarını derhal bir Bonapart'a devretmeye hazırdır. Ve onun iki yüzlü, genellikle yalancı aydını, onun için doğru dürüst bir ideoloji üretemez, Tanzimat'la Meşrutiyet arasına sıkışmıştır, kimseyi ikna edemez.

Onun için burjuvazinin dinidir Bonapartizm. Kendisine karşı birileri azıcık kafasını kaldırsa hemen kaçar deliğine fareler gibi. Besleyip büyüttüğü geri zekalı mahluk azmanı her sesi çıkanı ezene kadar da çıkmaz oradan. Ortalık ceset dolduğunda, herhalde kan kokusundan anlar tehlikenin geçtiğini ve çıkar deliğinden, çıktığında da böbürlenir, "Ben bu devlete ne kadar vergi veriyorum biliyor musunuz?" diye; o olmasa vergi verecek adam kalmayacakmış gibi.

"Ne olmuş yargılandıysa, içeri mi atıldı ki?" diyen politikacısı… Başı hâlâ dik, ne kadar dayak yedi de bu kadar arsız oldu, diye düşünmeye sevk ediyor. Panik içinde, kalın bir tomruğu andıran vücuduyla ve gözlerinde daima şaşkın bir ifade bulunan adaletle ilgili politikacı, sıyrılıyor: "Koruma talep etmemiş". İçerideki işlerle ilgilendiği sanılan politikacısı hafif kambur elinde tespihle her zamanki, kabadayı değil, külhanbeyi kılığıyla… Koruma talep etmemiş… Allah'tan… Talep etse ne olacaktı? Danıştay'ınıza girip katliam yapmadılar mı? Danıştay koruma talep etmemiş miydi ki?

Mehmet Ağar'a kimse sormuyor,

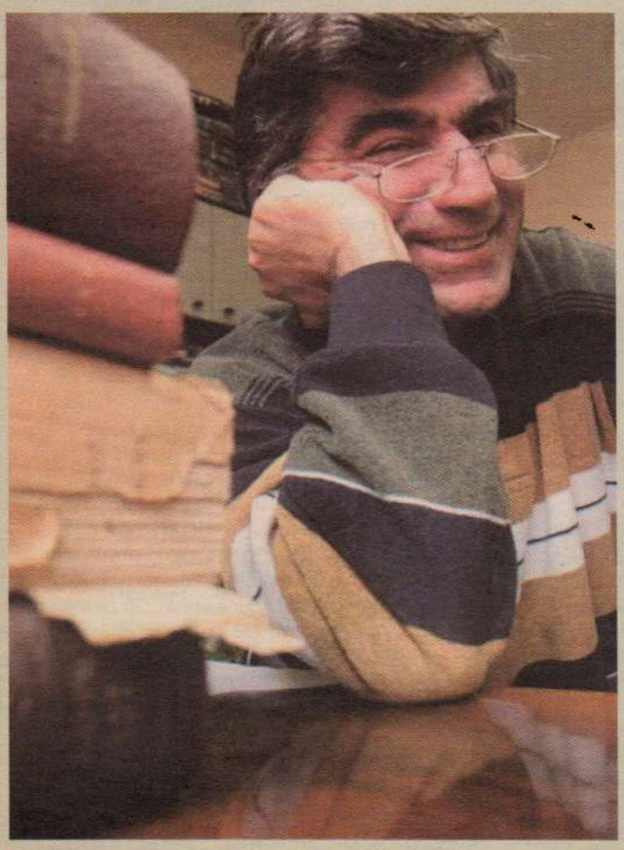

"Tahminen kaçıncı bu operasyon?" diye; Deniz Baykal 'Ulusal Cephe'sini Kerkük'te kuracak cesetler üzerinde, 'iç barış' hikayesi anlatıyor. MHP şiddet ve nefretle kınıyor, şiddeti ve nefreti az geliyormuş gibi. Eli kanlı itleri Dink'in üzerine salan basın yeni bir şehit vermiş pozlarında. Dink için 'Türklüğe hakaret'ten, karar bozup, ceza çıkartan, açıkça hedef gösteren, kendi üyelerinden bazılarının bile, "Bu karar ırkçıdır!" dediği Yargıtay açıklama yapmış. Düşünce özgürlüğüyle ilgi bir şey mi söylemiş acaba?

Hepsi 'özgürlük'ten söz ediyor. Topunun kağıttan gemileri kan göllerinin üzerinde… Üfleyerek yarıştırıyorlar gamalı haçın altından önce kim geçecek diye… Ve Demokratik Solcular! Sorun bakalım Hikmet Sami Türk'e, Hrant Dink hayata döndürülebilir mi diye?..

BURAK SÖNMEZER

Mezara kadar...

12 Eylül darbesi hukuku ve sosyal hakları, kavramıyla birlikte ortadan kaldırdıktan, muhalefet etme yolları şiddet ve hapis zoruyla tıkandıktan sonra Özal'a kamuoyunu ikna etme zahmeti bile düşmemişti.

Yığınları kendi kuyularını kazacak politikaların destekçisi haline getirmek bir çeşit başarıdır. Yoksullar eğitim ve sağlık hizmetlerinde ayağını yorganına göre uzatıp en azıyla yetinmeyi, miadı dolmadan göçüp gitmeyi, her gün yenisi eklenen dolaylı vergiler yüzünden giyinmemeyi, az yemeyi, ısınmamayı öğrenirler. 2006'da bankalardan aldıkları borçların yüzde 63'ünü günlük ihtiyaçlara harcayan ücretlilerin borcu her yıl yüzde 60 oranında artıyorsa, bu gidişin kendini hâlâ orta sınıf sanan bir grubu hızla yoksullaştıracağını, bankaların alacak peşine düşmesiyle sıradan insanların bile yakında 'suçlu' kategorisine dahil edileceğini görmek falcılık değil.

Yoksullarla, zengin ve güçlülerin buluştuğu zeminde, basın veya televizyonda, mecburiyeti yaşayanla istediği gibi yaşayan yan yana düşüyor. Yoksullar şanslıları hayranlıkla seyrederken zehirli bir haz duyuyor, adalet duygularının biraz doyurulması adına, kendilerinin sahip olmayı bile düşleyemeyecekleri bir bolluğun içinde yaşayanların tökezleyeceği anı kolluyorlar. Önemli insanlardan dinledikleri yorumlar, yoksulluk/açlık sınırındaki insanlara bir şey ifade etmiyor. Bunu bilen muktedirler mesajlarını bol düşmanlı, bol kahramanlı hikâyelerle süsleyerek açın-işsizin 'tok', mutsuzun 'coşkulu', ezilmişin 'gururlu' gibi hissetmesini bekliyor.

Muktedirler ve onların etrafına kümelenmiş hizmetli grubunun şık dünyalarına imrenenlerin dışında kalan en alttakilerse, kendilerinden daha rahat koşullarda yaşayabilenlerin onların halini anlaması için depreme; depremle birlikte gelecek mal, can kayıplarıyla eşitlenecek acılara bel bağlıyorlar. Daha gözü kara ve genç olanlar işi 'Allah'a havale etmeden hapları alıp soyguna veya cinayete girişebiliyor.

Dünyada toplam gelirin yüzde 54'üne sahip en zengin yüzde 10'un, yüzde 90'ı, yönettikleri servet ve kullandıkları gücün meşruluğuna ve haklılığına ikna edecek ideoloji bombardımanının pulları dökülünce kan ve şiddet edebiyatına bel bağlamış iktidarın işsiz ve aç bıraktığı çocukları, öğrendikleri tek yöntemle etrafa saldırıyorlar.

Ekonomik hasarın toplumun ve insanın ruhsal ikliminde yarattığı tahribatın boyutu asla ölçülemiyor. Yoksunluk veya yoksullukla yolları tıkanmışlar, hayat beklentisi diye belletilenin gerçekleşmeyeceğini içten içe bilmenin huzursuzluğunu, hayali hedeflere ulaşamamanın sıkıntısını elinin altındaki güçsüzden, sokaktaki korunmasızdan, hedef gösterilen hainden çıkartıyor.

Yarın maktülün kim olacağını bilemiyoruz. Belli bir doza alışmış bünye, gerekçesi daha saçma yeni bir cinayetle karşılaşınca sarsılıyor, kısa süreli bir infial durumu yaşanıyor, ardından infialin biraz yükselttiği yeni doza başlıyoruz. Her türlü cinayet gerekçesi makulleşebiliyor. Alınan her cana bu papazdı, bu haindi, bu namussuzdu diye mazeret üreten fikriyatın taze mezunları iş başında...

NERMİN KETENCİ

'Yiğidim aslanım burada yatıyor' türkülerini söyleyip sessizce dağılmaktan ve yine kendimize dönmekten artık rahatsız değil miyiz?..

Yiğitler hep yatacak mı?

Sıkıntılı ve yağmakta kararsız yağmuru sabırla bekleyen bir ocak günüydü" ya da " Halaskârgazi Caddesi'nin orta yerinde ayakları yere dönük, beyaz örtünün uzun bedenini kapatamadığı kadife giysili kadife gibi bir adam yatıyordu." cümleleriyle başlayabilir bu yazı. İnsandan, insanlıktan, aydınlık Türkiye'den, karanlık gelecekten söz edilip *Bir Yudum İnsan* tadında, "Ne güzel Ermenimizdin sen Hrant abi" diyerek hep beraber ağlanabilir. Bir ihtimal, ağır konuşmakla küfür etmek arasında kalınabilir.

Gazeteci Hrant Dink'i 19 Ocakta 17 yaşında biri üç kurşunla öldürdü. Birileri onu öldürdü. Eli kanlı katiller öldürdü. Memleketi karıştırmak isteyenler, yolumuzu kesmek isteyenler öldürdü. Herkes o kadar üzgündü ki kimse üzüntüsünü anlatacak kelime bulamıyordu. Herkes o kadar üzgündü... Bu millet en son ne zaman bu kadar üzülmüştü? Gerçekten üzülüp lanet etmiş miydi o kör kurşunlara. O kör kurşunlar gerçekten de kör müydü?

Şimdi her kanalda, özellikle haber kanallarında birileri demeç veriyor, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğünden, karanlık güçlerden, Avrupa Birliği yolundan bahsediliyor, milletin tahriklere kapılmayacağından dem vuruluyor. Araştırmalar sürüyor, katil uşak mı, değil mi? Başbakan, milletin Hrant Dink'i bağrına basacağını söylüyor. Büyüklerine karşı bir saygısızlık yapan bir yeniyetmeyi babasının affetmesi gibi, büyüklük sergiliyor. Kemal Kerinçsiz " Keşke yargılanıp ceza alsaydı da ölmeseydi " diyerek hala köpek dişlerini gösteriyor...

Tükürdüler, yumurta attılar ve...

Hrant Dink adını bir çok kişi soykırım gündeminde duydu. Yazdığı bir yazıdan dolayı TCK mad. 301'den yargılandı, nasıl olduysa oldu, tüm bilirkişi raporlarına, yazının o kadar açıklığına ve yasaya aykırı bir hal içermemesine rağmen yazıdaki bir cümlenin bir parçası cımbızla çekilerek Hrant Dink mahkum edildi, Yargıtay Ceza Genel Kurulu dahi cezayı onadı. Hatta, "Ceza alırsam bu memleketten giderim" demesi üzerine 'yargıyı etkilemek' suçundan hakkında yeni bir dava açıldı. Hiçbir memlekette olmayan bu suçta, sanık en doğal hakkı olan yargıyı etkilemekten yargılanıyordu. Kendilerini memleketin sahibi sanan Kerinçsiz ve yanındaki sürü tüm duruşmalara bir görev aşkıyla katılıyor, hakaret ediyor, tükürüyor, yumurta atıyor, onu 'memleketin ekmeğini yiyen bir hain' olmakla suçluyorlardı. Bugün üzgün olduğunu söyleyen ve 'Katil, vatan haini' diye manşet atan Ertuğrul Özkök'ün Hürriyet gazetesi Hrant Dink'e yönelik üstü kapalı, diğer bir çok gazete ise açıkça linç çağrısı yapıyordu. Bir davada sekiz ay sonra yürütmeyi durdurma kararı veren İstanbul İdare mahkemesi bir günde yürütmeyi durdurma kararı vererek Ermeni Konferansı'nı iptal ediyordu. Hrant Dink'in adı her zaman 'sözde ermeni soykırımı' ifadesiyle birlikte medyada yer alıyordu. "Gelin 301'i birlikte değiştirelim" diyen Başbakan'a karşı Deniz Baykal ""Başka kapıya!" diye hiddetleniyordu. Sonuç olarak Hrant Dink kimseye derdini anlatamadı.

Hrant Dink'in Sabiha Gökçen'in Ermeni olduğu yolundaki bir haberinden sonra Genelkurmay Başkanlığı yazılı bir açıklama yapıyor, "Böyle bir sembolü amacı ne olursa olsun tartışmaya açmak, milli bütünlüğe ve toplumsal barışa karşı bir cürümdür" diyerek onu açıkça suçlu ilan ediyor, hedef gösteriyordu. Aynı haberden dolayı İstanbul Valiliği'ne çağrılıyor ve bu yayın politikasında ısrar ettiği takdirde 'zarar göreceği' söylenerek açıkça tehdit ediliyordu. İstanbul Ülkü Ocakları Başkanı Levent Temiz, Agos'un kapısında: "Hrant Dink bundan sonra bütün öfkemizin ve nefretimizin

hedefidir, hedefimizdir," diye höykürüyordu.

Genelkurmay Başkanlığı'nın 'milli bütünlüğe ve toplumsal barışa karşı cürüm' dediği şey yakın zamanlarda kendini yine gösterecek, bu cürümü işleyenler de tıpkı Hrant Dink gibi 'cezasını' bulacaktı. Trabzon'da Tayad'lılar linç edilmek istendi. İzmir'in bir köyünde tarım işçisi Kürt köylüler taşlanarak kovalandı. Daha önce bayrak yakılma safsatasıyla ortalık bir anda karışıp Atatürkçü yürüyüşler düzenlendi. Orhan Pamuk'a yumurta atıldı, vs.

Mehmet Altan bir televizyon programında, linçlerle ilgili, her ne olursa olsun Türkiye'nin küreselleşmenin gerisinde kalmayacağı tezini ve Avrupa'ya bir şeklide yamanma özlemini açıkladıktan sonra : "Bunlar milliyetçiliğin son çırpınışlarıdır" demişti. Sanki her şey değişmiş, memleketin başı göğe ermiş, geride yalnızca kendine milliyetçi diyen bir kaç Kurtlar Vadisi çocuğu kalmıştı.

Tek başlarına iken memleketi kurtarmak akıllarına gelmeyen ama sürüyken birden 'milli güvenlik ve vatanın bütünlüğü' için sırtlan kesilen o duyarlı vatandaşlar, 'bölücü terörist'ler karşısında duyarlılığa gark olup akşam evlerine vatan aşkıyla döndü. Kırdıkları kafalar rüyalarına bile girmedi, çünkü vatanı bölünmekten kurtarmışlardı. Trabzon Valisi Tayad olayını 'halkın hassasiyeti' olarak değerlendirdi. Başbakan ve tüm emniyet müdürleri de tüm bu linç girişimlerine karşı aynı şeyi söylediler kızgın gözlerle. Vatandaş tüm bölücülere, teröristlere karşı hassastı. Linç edilenler mi? Onlar zaten vatandaş bile değildi, en fazla bir grup, gösterici, yandaş ya da başka bir şeydi.

Bir millet neye hassastır? Bu hassasiyet nerede başlar, nerede biter? 80 senedir anasından emdiği süt burnundan getirilen, eğitimsiz bırakılan, yoksulluğa terk edilen, elinde avucunda insanlığa dair ne varsa alınan, sonunda kendinden, kimliğinden, insanlığından hiçbir şey kalmayan, her seferinde kafasına balyoz indirilen, ayıltıp ayıltıp tekrar bayıltılan bir millet neye hassastır, hassasiyet gösterebileceği ne kalmıştır elinde?

Kendi derdini unutup elinde kalan tek şey olan Türklüğe sığınan, içeriden ve dışarıdan gelecek düşmanların vatanı bölecek paranoyası ile kandırılan aziz Türk milleti yine kenetlenecek, Alevilere, Kürtlere nasıl pabuç bırakmadıysa Ermenilere de pabuç bırakmayacaktı. Düzenin, düzeneğin bekçileri, psikoz uzmanları, düşman yaratma virtüözleri, zamanında "Laiklik elden gidiyor" diye millete dünyayı dar edip nasıl Erbakan'ı ıslak dudaklarını yalata yalata evine postaladıysa, durup dururken bayrak yaktırıldıysa, bu millet bugün de "Vatan elden gidiyor" diye insanları yolun ortasına iki seksen uzatabilecekti. O kadar kızmış o kadar hassaslaşmıştı ki, dokunsan ağlayacak, dokunsan adam öldürecekti.

Ecevit vakti zamanında 'Vahdettin'in ihaneti' tartışması açmaya kalkmış, Demirel: "En az yüz sene daha Atatürk'e halel gelmemesi gerekir, o zamana kadar da düzenin bekâsı için başka bir şey bulunur" diye bir laf etmişti. Görüldüğü üzere düzenin bekâsı için süre henüz dolmuş değil. Başka şey bulmaya zaten gerek de yok. Düzen hâlâ cepten yemeye devam ediyor ve çok da iyi gidiyor.

Bekâââaaaaaaa!

İşte o düzenin bekâsı için Hrant Dink öldürüldü. O düzenin bekası için Maraş katliamı yaşandı. O düzenin bekası için yapılan 1982 anayasası hâlâ tepemizde... O düzenin bekâsı için…(Herkes boşlukları doldursun, hafızasını tazelesin)

Bekâââaaaa…..Ne heybetli bir kelime. İnsan söylerken bile ağzı açık kalıyor. O bekâ için en az 80 senedir millet birbirinin üzerinde tepiniyor, insanlığından, onurundan, kendinden sıyrılmış, gözü dönmüş. Kimse "Nedir bu bekâ?" diye sormuyor; "Benim insanlığıma, onuruma, kardeşime, arkadaşıma, dostuma, komşuma, sevgilime, bize ve herkese niye zulmediyor bu beka, nedir, kimdir, kimindir bu bekâ?" diye kimse kızmıyor, gücenmiyor. Varsa yoksa bekâ.

Birilerini birilerine öldürttüler, o ölüler üzerine bir devlet kurdular, yetinmediler, o devleti yine o milletin kanıyla beslediler. Birinin kanını 'öteki'ne içirdiler. Ölümsüz olmak için ölmeyen vampirler yarattılar. O yarattıkları vampirler ölmemek için 'öteki'nin kanını içmeye devam etti, ediyorlar ve genç Cumhuriyet hiç yaşlanmayan bir vampir, yirmilik bir delikanlı gibi, gürbüz, ışıltılı, ilelebet payidar bir güneş gibi hepimizi aydınlatmaya devam ediyor.

Peki şimdi ne olacak? O vampir kan emmeye devam mı edecek? 19 Ocak akşamı bir anda toplanan 10 bin insanı ya da her cenazede yürüyen yüzbinleri görüp mutlu mu olacağız, gözlerimiz mi yaşaracak? Umutlarımız mı yeşerecek? Yalnız olmadığımızı mı hissedeceğiz? Kırmızı karanfiller atmaktan yorulmadık mı? İki gün üzülüp üçüncü gün hayatımıza geri dönmekten çok mu mutluyuz? 'Yiğidim aslanım burada yatıyor' türkülerini söyleyip sessizce dağılmaktan ve yine kendimize dönmekten artık rahatsız değil miyiz? Bir yiğit orada yatacak ve biz türküsünü söyleyip ardından sessizce dağılan gösterici grubu mu olacağız? Düzen, düzenek tarafından dışlanmış, her seferinde susturulmuş o güzel adamı düşünüp ağlamaklı bir hissiyata mı kapılacağız? 'Güvercinler' üzerine yeni, edebi bir söylem mi oluşturacağız, güvercinli şiirler mi okuyacağız rakı sofralarında, eskisinin yerini tutmayan. Hrant Dink'in kafasından beton kaldırıma akan o kanın yerini hangi fiiliyat dolduracak? Kim ne söyleyecek, kim ne yazacak arkasından?

Sonra ne olacak? Önümüzdeki yeni bir 'bekâ' davasına kadar bekleyecek miyiz? Yine küfredip, cenaze törenlerine katılıp, iki kırmızı karanfil bırakıp vazifemizi yapmış olmaktan dolayı vicdanlarımızı mı rahatlatacağız? Sıkılmadık mı? Yorulmadık mı? Öfkelenmedik mi? 'Öfke' denen şey bu kadar yumuşak mı? Öfkeyle kalksak zararla otursak, zararımız ne olur, ne kadar tazminat öderiz bu payidar Cumhuriyete, ne kaybederiz zincirlerimizden başka?..

ÇİĞDEM ÖZCAN

Bu ülkede ne 'birlik ve beraberlik', ne de 'huzur ve barış ortamı' vardır... Şerefimizi korumak için, sevmiyoruz ve terk etmiyoruz!..

Karaşın bir halk çocuğu

AHMET ORHAN

Memleketimizin ayırt edici özelliklerinden biri saygıdeğerlik sorunudur. Yüzlerce politikacımız, gazetecimiz, televizyoncumuz, yazarımız, akademisyenimiz, tırnak içinde aydınımız var. Bununla birlikte bir de adına kısaca halk diyebileceğimiz, bizler varız.
Bizim gözümüzde bu 'aydın' tayfasının saygıdeğerliği nedir diye soracak olursak memleketimizin ayırt edici özelliği daha bir belirginleşir. Bırakın saygıdeğerliği, sözünü ettiğim topluluğun şerefli olma hallerine yönelik menfi düşüncelerimiz olduğunu söyleyebiliriz.

Kendisine sunulan küçücük oyun bahçelerinde mesleklerini mutlu mesut icra edenler mi dersiniz; resmi söylemi iliklerine kadar emmiş, kraldan çok kralcılar mı dersiniz, mesleklerini ilgilendiren bir konuda üst makamlardan herhangi bir işaret gelmeden yorum yapmaktan kaçınanlar mı dersiniz... İşte şeref-şerefsizlik denkleminde –en azından benim dikkate aldığım- en önemli belirteç budur. Politik rengi olmayan herhangi birisinin aydın olduğu söylenebilir mi? Politik rengini paranın rengine göre belirleyen ya da kafalarının içi jandarma karakollarından daha teçhizatlı olduğu için beyinlerine gelişim alanı bırakmamışlar için aydın diyebilir miyiz?

Evet diyebiliriz. Çünkü memleketimizin saygıdeğerlik kavramıyla ilgili ciddi bir problemi var. Sanatçıları kalça çeperleriyle ölçen, cuntacıları ressam kabul eden bir milletiz. Banka boşaltmaktan başkalaşma geçirerek burunları hortuma dönüşmüş fillerin hamilerini cumhurun başına getirmiş, orada kalmasından rahatsızlık duymamış bir milletiz.

Saygımıza mazhar olan bir avuç insanın ya sürgünde ölmesine ya da evlerinde, sokaklarda infaz edilmesine, saman alevinden öteye geçemeyen bir tepki vermekten bile imtina eden bir milletiz.

Sireli Yeğpayris

Saygıdeğerlik durumunu hafızalarımızdan sonsuza dek silmek için girişilen eylemlerden birisi daha sahnelendi. Yetiştirme yurdunda büyümüş bir halk çocuğunu, Hrant Dink Ağabeyi Avrupa Yakası'nda bir sokakta yitirdik. 'Karaşın' bir tarihçiyi, 'sıkı' bir gazeteciyi, 'sivil' bir Ermeni'yi yitirdik. Bizler, yani halk, pijamalı apartman görevlilerle ve sonradan görme, sınıf atlama heveslisi lümpenlerle meşgul olurken Avrupa Yakası'nda sahnelenen bu yeni oyun bizi yeniden toplumsal çöküşümüzle yüzleştirdi... Ömer Lütfü Barkan'ın ölümü üzerine Lütfü Güçer'in yazdığı bir gazete yazısı geliyor aklıma. Finalini değiştirerek alıntılıyorum:

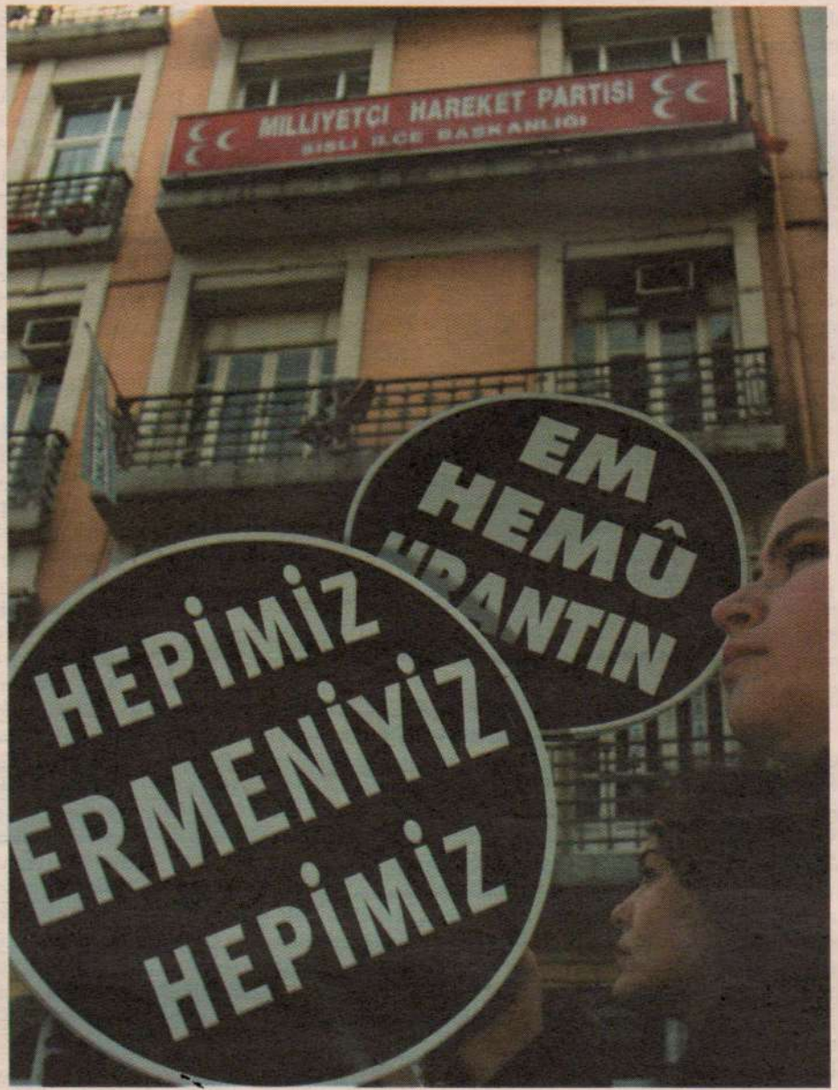
"Enver Meriçli'nin 'Patlak Gözlü Manol'ü; İsmail Eren'in Cuma, Pazar, Bayram, Yortu demeden çalışır tesbit ettiği Teofilos'u; benim Karanohut ve Ali Sevindik'in, araştırmacı ve daktilo olarak çalışmalara katılmış Zeliha Vidiner'in utancından Farsçasını söyleyemediği 'sırt hamalları' (Hammalan-ı puşt) ve Mübahat Kütükoğlu'nun Çingene Derviş'i; hepiniz, hepiniz. (ve) binlerce işçi kıyam edin, Hrant Dink'i karşılayın..."

Kıyam edin ve karşılayın çünkü yetiştirme yurdu çıkışlı, kendi ülkesinde zenci bir halk çocuğunu yitirdik. Zenciydi çünkü cemaatinin beyazları Amerika'da, Fransa'da soykırım alıp satarak kasalarını doldurmakla meşgulken, Hrant Ağabey ülkesinin çorak tarlalarında bir filiz yeşertmeye çalışıyordu.

Birileri onun ipini çekiverdi işte. Tetikçinin bir satır olsun onun yazısını okuduğunu sanmam. Türklüğü aşağılamak suçundan 'suçlu' bulunan Hrant Ağabey'in tetikçisinin soyunda Ermeniler, Yahudiler, Lazlar, Çerkezler, Süryaniler olduğuna eminim ama. Her bir memleket evladının damarlarında tüm bir Anadolu halklarının kanının dolaştığına şüphe var mı? Çocukluğumda dinlediğim Ruhi Su'nun bir deyişini hatırlıyorum: "Ağaç baltaya demiş ki, sen beni kesemezdin ama ne yapayım ki sapın benden".

Hrant Ağabey'in katlini Türk-Ermeni sorunu etrafına değerlendiren tüm yorumlar yanlış değilse bile eksiktir. Küçük bir detaydır. Sorun 1915'te de sınıfsaldı, bugün de sınıfsal, yarın da sınıfsal olmaya devam edecek. Ta ki, saygıdeğerlikle şerefsizlik arasındaki, iyiyle kötü asındaki kavgadan biz yani 'halk' galip gelene kadar.

Bu ülke herhangi bir kurucu kimliğe sahip değil. Bu ülke herhangi bir etnik grubun çıkarlarına göre tasarlanmış değil. Ülke emperyalizm uşaklığı dinamiği üzerinde yükseliyor ve bu misyonu sürdürebilmek için para-militer faşizmden besleniyor. Bu misyon travesti ve transseksüelleri satırlarla doğruyor, afiş asan çocukları linç etmek için tetikte bekliyor, alışveriş merkezlerinde kız çocuklarını dövüyor, yetmezse kasap çengeline asıyor. Sezonluk işçileri tren vagonlarına hayvanlar gibi istifleyerek sevkıyat yapıyor. Grevdeki işçilerin üzerine aç bıraktıkları onlarca fakirle saldırıyor. Bu misyon, halk çocuklarına bir avuç zengin azınlığın tuvaletlerini temizlemekten başka bir gelecek önermiyor. Bu vaade kulak asmayanları tiner torbalarına hapsediyor. Hiç yoktan yarattığı silahlı uşaklık örgütlerinin kucağına bırakıveriyor. Zamanı geldiğinde bu çocuklardan birini Hrant Ağabeyi öldürmeye, diğerini on yıllardır oturdukları mahallelerini belediye mafyasından korumaya çalışanları sindirmeye gönderiyor.

Fotoğraf: Serpil Kurtay

Hepimiz hedefiz!..

Sözü edildiği gibi, Hrant Ağabey'e sıkılan kurşunlar bu ülkenin birlik ve beraberliğine, huzur ve barış ortamına sıkılmış değildir. Bu ülkede ne birlik beraberlik ne de huzur ve barış ortamı vardır. Barış sözcüğünü duyduklarında 'eli belindeki silahın kabzasına giden' uşakların sindirdiği bir memlekettir burası. Elleri bir kez o kabzayı kavradığında kurşunlar Ape Musa'ya, Uğur Mumcu'ya, Hrant Dink'e sıkılır. Gözü kapatmayan, kulağını tıkamayan, diline ket vurmayan her halk çocuğu, her 'karaşın tarihçi' bu uşakların hedefidir. Çünkü eğer ortadan kaldırılmazlarsa halkların kardeşliği egemen olabilir, işçiler haklarını almak için patronlara karşı ayaklanabilir, üniversitelerde bilim üretilebilir, bölgesel geri bırakılmışlığa karşı topyekun bir savaş başlatılabilir, toplumsal zenginlik eşit olarak bölüşülebilir.

Şimdi bütün bunlar olmasın diye silahını dolduran bu misyon bize bir kez daha 'Ya sev, ya terk et!' diyor. Oysa onun sevmekten anladığı 'kendi öz çocuklarını boğdurmak', kardeş çocuklarının bombalar altında can vermesini alkışlamaktan aşka bir şey değil. Çünkü kendileri gibi olmayanları sevemiyorlar. Kendileri gibi olmayanları satın almak için bürolar açıyorlar. Valiler atıyorlar, nakit çalışan. Mahkemeler kuruyorlar senetler imzalatmak için. Eğer satın alamıyorlarsa hedef gösteriyorlar. Büroya bağlı gazeteler, televizyonlar, bakanlar... Tuvalet temizlemek, tiner torbasına gömülmek dışında seçeneği olmayan başka bir halk çocuğunun eline silahı veriyorlar. Sonra da bize dönüp, "Hoşuna gitmiyorsa terk et!" diyorlar.

Biz de diyoruz ki, hayır sevemeyiz. Hrant Ağabey'in Türkiye'sini terk etmemiz de mümkün değil. Saygıdeğer bir yaşantımız olsun istiyoruz çünkü. Şerefimizi korumak istiyoruz.

Niye mi Ermeniyiz?

Gizli El uzundur, uzanamayacağı yer yoktur. Nerede nasıl karşımıza çıkacağı hiç bilinmez, sinsidir. Hiç beklenmedik bir yerde, bir anda tepemize iner, biz, hık mık edemeden canımızı alır, hem bu işi tanrısal bir edayla yapar. Bizden izin alacak değil; sırma gözlü kurşunlar tercih ederiz belki. Cellâdın işi can almakır. Her an soluğunu ensemizde hissederiz. O yüzden her birimiz tıpkı bir güvencin gibi ürkeğiz, aynen Hırant gibi. Gerçeğimiz bu işte... Hepimiz Hrant'ız, Ermeniyiz...

Gizli El'in korkunç bacakları var, hiç korkmadan dolaşır; çünkü canlar pazarında serbest dolaşım vizesi almış bir kez. Kararlı bir süreklilikle karanlık saçar, yüreklere korku salar, yaşam sevincinin kafasına çuval geçirir... Ama yaşamdır bu, nice Hrant'lar yetiştirir. Buyur Gizli El, istersen öldür. Hepimiz Hrant'ız, Ermeniyiz...

Gizli El'in hafiyeleri var, her hareketi izler, ufukları röntgenler... Ufukta ışık göründü mü, zabıtlara geçirilir... AGOS gazetesi izlenecekti; 'insan hakları' diyor, demokrasi diyor... "Hepimiz insanız," diyor. Ermeni lobilerine akılcılık öneriyor... Ve gazetenin başında Hrant Dink diye biri var, bir Ermeni!.. Hemen uyarılmalı, resmi makamların buz gibi odalarına çekilmeli...

Sonra, "Hrant, 'ürkek' de olsa inatçı" diye rapor veriyor medeniyet şalvarı içinde saklanmış hafiyeler. Gizli El, çuvalı hazırlıyor, atmosfere fısıldıyor, senaryo uygulanıyor... Eğitilmiş bir 'tıfıl', karanlık yolun figüranı olarak son provalarını da tamamlamış, emre amade!..

Hırant vuruluyor... Altı delik ayakkabının fotoğrafı Ermeni-insan dramını bir kez daha sergiliyor. Hepimiz bu dramın bir parçasıyız. Hepimiz Hrant'ız, Ermeniyiz... Hepimiz insanız...

Gizli El'in figüranları var, kafaları küçük, kulakları uzun, meslekleri belli, toy delikanlı da olsa çekirdekten yetişme... Hepsinin yüzü aynı... Soyları AĞCA veya SAMAST adını almış, ne fark eder?

Belki aylar öncesinden, vuracakları insanın fotoğraflarıyla yatar kalkarlar, roller sıkı sıkı ezberlenir... Emir geldiğinde çok yaman, tam bir sırtlan çıkar ortaya. 'Külhanı cakasıyla' meydanları arşınlar: Puslu havaların kralı, karanlıkların efendisi, Gizli El'in demir kancası, zurnanın son deliği... Buyur ey sırtlan! Hepimiz Hrant'ız, Ermeniyiz...

Kimsenin can güvenliği yok, kimin başına ne gelir bilinmez; bu topraklarda işkence, zindan ve ölüm olası yazgılardır...

Elbette korkmak insani, yeter ki insanı sorumsuzluğa sürüklemesin. Şeytan bizi kışkırtamaz, aklımızdan zorumuz da yok; ama bilinmeli ki, sıramız geldiğinde ölümü soğukkanlıca göğüsleriz. Karanlıkların nice gizleri şahidimizdir. Ve gayemiz kahramanlık değil elbet. Maksat gemi yüzsün, kervan yürüsün, insanlık kurtulsun... Boynumuz kılıca amade. Göğsümüz kurşunlara açık. Buyur Gizli El, tanrısal buyurganlığınla buyur: Hepimiz Hrant'ız, Ermeniyiz... Hepimiz insanız...

ABDÜRRAHİM GÜMÜŞTEKİN

(Abdürrahim Gümüştekin, 1961'de Muş'un Aydıngün köyünde doğdu. Muş Lisesi'nde yatılı okurken öğrenci hareketine katıldı. Liseden sürgün edildi. 12 Eylül askeri diktatörlüğü koşullarında defalarca gözaltına alındı, işkence gördü. Muş'u terk etmek zorunda kaldı...

5 Ağustos 1982'de İstanbul'da gözaltına alındı ve tutuklandı. Metris Askeri Ceza ve Tutukevi'ne konuldu. İstanbul 2 Nolu Askeri Mahkemesi'nce 'müebbet' hapse mahkûm edildi. 15 yıl mahpus yattı. Yılmadı...

'Hepimiz Hrant'ız, hepimiz Ermeniyiz!' diyen yüzbinlerce kişiden biri de o...)

O gezegen...

KEREM KABADAYI

Yaşadığım gezegene zifiri karanlık çökeli 26 dakika oldu bile. 12 Eylül'ün 'kıyamet saati', 19 Ocak 2007'de, bir dakika daha attı...

Ortaokuldayken okuduğum bir hikayeyi anımsıyorum. Uzaklarda bir medeniyetten bahsediyordu. Efsaneleri, bir kaç bin yılda bir çöken dipsiz karanlıktan bahsedermiş. Günün karanlığa gömüleceği anı beklemeye kendini adamışların tapınakları, fanatikleri ve öğretileri varmış.

Üzerinde güneşin hiç batmadığı gezegen, otuz dakikalığına zifiri karanlığa gömüldüğünde, bütün bir uygarlık, onu kuranların ayaklarının altında yok edilmiş. Korkuyu şiddete döndüren kalabalıklar, binyıllara yayılan karanlık efsanelerini anlatanların önderliğinde, taş üstünde taş bırakmacasına saldırmış.

Ben üzerinde güneş batmayan bir gezegende hiç yaşamadım. Geceler ve gündüzler birbirini kovaladı. Ancak, yaşadığım gezegene zifiri karanlık çökeli 26 dakika oldu bile. 12 Eylül'ün 'kıyamet saati', 19 Ocak 2007'de, bir dakika daha attı. "İdam edemiyorsak mermi kusalım," dedi yine tapınakların kudurmuşları.

Tapınakların kudurmuşları bizleri gördü sokaklarda, bir ucumuz Taksim'de, bir ucumuz Yenikapı'da. Ankara'daki 'oda'sından fırlayıverdi hemen 'nanaygün'; dinin, ırkın, milliyetçiliğin taciri boldur ne de olsa bu diyarda; ticareti de pek makbuldur bozkırda. Bir diğer faşist dayılandı kameraya, "Ne olmuş yani, ne olmuş fotoğrafımız varsa?" diye. Hakkıdır ırka tapan canilerin kudurmak...

Deniz'lerin adını kirletenlerin cehepesinden, fırladı bir 'onur-suz şöven' televizyona. "Bu iş Türkiye'nin imajını zedeledi," dedi şuursuzca! Bir adam ölmüş... Onur-suzun utanması olur mu? Irak'a asker yollayacak daha...

Ya, bu cehepe gibi işte, başkaları da kelime oyunlarıyla uğraştırıyorlar bizi, onca işin gücün arasında. Peki, 'milliyetçi' değil de 'ulusalcı', 'yurtsever' olunca kurtuluyor musun eline bulaşmış kandan?

12 Eylül'den bugüne, giderek yaklaşıyoruz kıyamete. Kalmış şurada son bir kaç dakika. Ne yapacağız? Irkçı olduğunun bile farkında olmayan, kuyu kadar kör, okumuş ama kapkara cahil, alabildiğine 'ulusalcı', 'milliyetçi' ya da 'Nazi hayranı' yepyeni kuşaklarımızla iftihar mı edeceğiz? İki varil petrol, üç kuruş 'sıcak para' vaatleriyle, 'Irak'taki soydaşlarımız' dolduruşlarıyla Ortadoğu ateşine mi dalacağız?

Her sabah aynada belirecek Hrant Dink'in yüzü. Hiç kuşkusuz bu toplumun içinde bazıları sessizce ağlayacak. Ama yüzüne, "Allah rahmet eylesin," deyip, arkasından "Kaşınmıştı," diye sövecekler de ne kadar kalabalık...

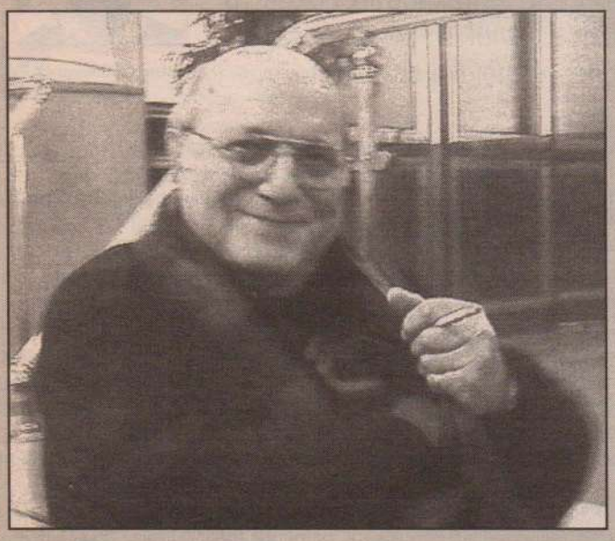

'Yaşayanlardan ölmüşlere, 15 Ocak 1919 anısına' - 15 Ocak 1919'da Alman Komünistleri Karl Liebknecht ve Rosa Luxemburg Alman paramiliter gücü Freikorps tarafından katledilmişti. Ressam-heykeltıraş Kaethe Kollwitz duyduğu acı ve öfkeyi resmetti. Oğlunu birinci dünya savaşı'nın ilk haftasına kurban veren Kollwitz'in bu tasviri, 19 Ocak 2007'yi tasvir etmek için, benim bulabildiğim tek yol...

Arkadaşımızın, RED yazarı Şahan Sezer'in babası, onurlu bilimadamı

Prof. Dr. ZEKİ SEZER'i

kaybettik...

Babamıza

Ömrümdür
Ömrüm demiştim bir zaman
Telleri yüksek gerilimli
İçli bir keman

Hiç yükseklik korkum olmadı benim
Ne devletim
Ne memleketim
Ve öldürdüm kendimi
Üzülmeyin faili benim

Şahan Sezer, 24 Ocak 2007

Sana ilerici, aydın, demokrat, devrimci demek yetmez be hocam!..

Sevgili hocam

Hiçbir şeye değişmediği Dicle'nin kenar topraklarına fişeklenmiş, delikanlı koca yüreğin sahibi, hani mühim olmasa da bu unvanlar Profesör, Doktor, Üstat, Hoca Zeki Sezer... Söylemeye varmıyor dilim ama gerçek bu: 24 Ocak 2007 akşamı, 63 yaşında bir delikanlı olarak ayrıldın aramızdan. Tıpkı şarkıdaki gibi, sessiz, sitemsiz...

Sevgili Hocam, şimdi gönül verdiği Dicle'nin kenarında, ebedi bir uykuda yol alıyor. Eşi, çocukları, hemşehrileri, uzaktaki dostları, asistanları, 'acı' ama en mühimi öğrencileri şimdi nöbet tutuyor gözyaşlarıyla üniversite bahçelerinde... Yürek burkuyor yine Dicle... Fırat haykırıyor Dicle'sine, yasın en tekzipsiz halinde!

Ne haindir kelimeler... Ölülere adandığında daha soğuk, daha keskin. İzin verin sorayım. Doğum tarihi ile ölüm tarihi arasına sıkıştırılan kısa düz bir çizgi anlatabilir mi insan hayatını? Anlatabilir mi kısa özgeçmişler, satırlara sığmaz acıları, özlemleri, kavgaları, mutlulukları? Söyler misiniz bana, hangi özgeçmişte yazar odun sobasının sıcaklığında, mazot kokan lambaların ışığında gözlerin değdiği kitaplara dökülen umutları? Mutlaka açıklamalısınız ama mutlaka, "Asmayalım da besleyelim mi?" diyen bir celladın yeryüzüne küstürdüğü akademisyenimin özgürlük tutkusunu hangi özgeçmiş kaldırabilir? Ve içinde düğümlenmiş dere yataklarını da barındıran daha neleri...

Hocam gitti, meydan sizin!..

Alınmasın cilalı beyler, bir de kravatlı arkadaşlarım. Duygusuz şirketlere sunulan sivi'lerden söz etmiyorum. Kocaman bir insandan söz ediyorum: Hem Zeki, hem Sezer...

Hayır, "Şu tarihte doğdun, şurada büyüdün, burada okudun, bu tarihte öldün" demeyeceğim. Sana haksızlık olur bu hocam... Haksızlık olur... Sen ki, Batılıların bilmediği, tercümesi zor bir dilde yüzyıllar sonrasına mektuplar atıyordun dünyanın bütün çocuklarına. Sen ki, sonralar için mutlu düşler kuruyordun, her zaman yeryüzü için, her zaman adalet, her zaman özgürlük için...

Sana ilerici, aydın, demokrat, devrimci demek yetmez be hocam!

İçine sığmazdın. İçinde sürekli yörünge değiştiren kocaman bir dünyan vardı. Büyüdükçe büyüyen ve hiç şaşmayan bir devrimci çocukla dolaşıp durdun yeryüzünün gezilmesi sakıncalı, cesaret isteyen topraklarında. Beynindeki tarlalara serilen ölü ve yaralı sayılarına, yüreğindeki gösterilerle gözlerine yansıyan protestolar fırlatırdın. Bir bakışın, esas hakkındaki bir mütalaaya bedeldi! İstanbul'dayken memleketi sonradan kucaklayacak Denizler'in ağabeylerine kaçak özlemler taşırdın Diyarbakır'dan. Paris'teyken heybeden değil, harbiden aşıktın. Erzurum'da hocası olduğun evsiz öğrencilere evini açardın. Sevgili eşin öğrenci çocuklarının çamaşırlarını yıkarken bir kez olsun kaşlarını çatmazdı sana. Gündüz amfilerde öğrencilerin, gece evinde arkadaşların, çocukların, çalışma arkadaşlarındı...

'Adam gibi' değildin, adamdın, sadece adam!

Canım hocam.

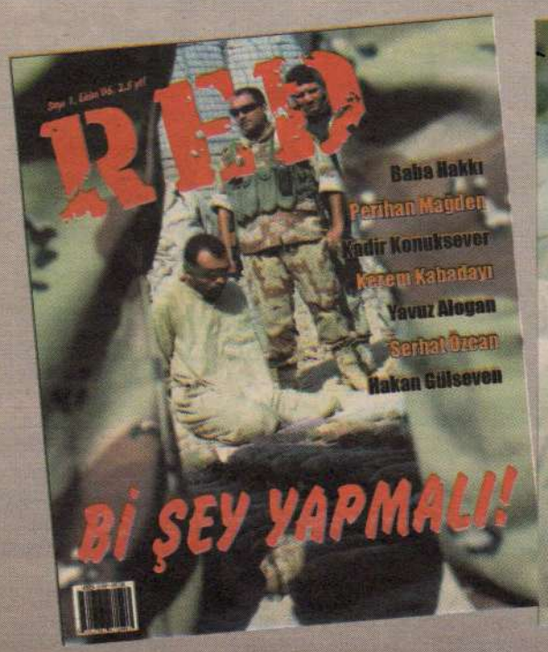
Bilsen ne kadar özleyeceğiz seni.

Bir bilsen...

Ergani'de toprak damlı bir evde başlamıştı hikayen, Dicle'nin kenarında, kendinle kocaman kocaman yumdun gözlerini. Gittin...

Kasketlerimizi çıkarıp, saygıyla eğiliyoruz önünde... Af buyur, laf olsun diye değil, gerçekten kalbimizdesin!

ROGER MAVİ

Okuyamayanlar için, RED'in ilk üç sayısı hep birlikte gazete bayilerinde! Üçlü paket halinde 3.5 ytl...

Geceyarısı tutulan dileklerin bu sokaklarda bir manası yok. Kimsenin dilek tutmaya mecali kalmamış, umutlar bile yitirilmiş... Birileri havai fişek patlatmazsa eğer, artık ışık da yok...

A. KADİR KONUKSEVER

Işık düşmüyor bu mahalleye

Kelekçi köyünün tek katlı basık toprak evlerinden kalan yığınlardan dumanlar çıkıyor. Son kalanlar bir şeyleri kurtarmaktan çok, ne yapacaklarını bilemeden dolanıyorlar. Kimse konuşmuyor, yıkıntıların arasında bulacakları bir şey varmış gibi yarı bilinçsiz gezinip duruyorlar. Çok değil, bir hafta önce askerler 'örgüt'e yardım edilmesinin önüne geçmek için köyün boşaltılması gerektiğini haber vermeye geliyor. Üç gün sonra yeniden gelip benzin döküyorlar. Alevler gökyüzüne yükselirken köylüler de biçare yola düşüyor. Artık bir 'yer'leri olmadan, bir yere ait olmadıklarının ağır vebaliyle soğuk kış günü bilinmeze doğru yürüyorlar...

TİHV raporlarına göre boşaltılan yakılan köy-mezra sayısı en az 3bin 500 civarında. İHD, bu sayıyı 3 bin 246, GÖÇ-DER ise 4 bin 500 olarak veriyor...

Peki nereye gitti bu insanlar?

Son yetmiş yılın en soğuk gecesi... İki gün aralıksız yağan kar eksi 28 derecede adeta betona dönüşmüş. Soğuk tarifi mümkünsüz bir küstahlık ve acımasızlıkla varoşlardaki evlerin arasında gezinerek bulduğu her kovuktan, kırık ya da naylonlarla kapatılmış pencereden dalıyor içeriye, destursuz. Kurban Bayramı'nın birinci günü ve yılbaşı akşamı...

Genellikle kutlamaların yapıldığı, havai fişeklerin patlamasıyla dimağımızda yer etmiş böyle 'önemli' akşamlara tezat, karanlığa gömülü Fatihpaşa mahallesi. Belli belirsiz ölgün ışıkların karanlığı zorla delebildiği mahalleden ağır bir yoksulluk-yoksunluk seçiliyor. Yıllar önce yakılan köylerinden kovulanlar; teşbihte hata olmaz; surlarla yalıtılmış bir alanda, bu dünyada ama bu dünyadan ayrı bir yerde yaşamaya çalışıyorlar...

Bir süre önce yoksulluk haritasını çıkarmak için Diyarbakır'daki 2421 hanelik iki mahalleyi baştan sona sosyo-ekonomik incelemeye alan Sarmaşık Derneği ile Yerel Gündem 21, yoksulluğun ötesinde açlık ve çaresizliğin koordinatlarını buldu bu mahallelerde. Türkiye İstatistik Kurumu dört kişilik ailenin açlık sınırını 567 YTL olarak belirlerken, inceleme yapılan ve ortalama 6.4 kişiden oluşan hanelere giren para neredeyse bu belirlemenin yarısı kadar; 273 YTL olarak yansıyor çetelelere. 2 bin 421 hanenin 447'sinde bedensel ve zihinsel engelli bulunurken, 'yoksulluğun belgesi' olarak kabul edilen yeşil karta bile ulaşamayanların oranı yüzde 14 civarında.

Benzer sosyal araştırmalardan farklı olarak örneklem seçme yöntemiyle değil, her eve girerek, 'sosyo-ekonomik inceleme' yaparak yoksulluk haritasını çıkarmaya çalışan, ilk etapta Fatihpaşa'daki 1301, Gürdoğan'daki 1120 olmak üzere toplam 2 bin 421 hanede inceleme yaptıklarını söyleyen Sarmaşık Derneği Proje Koordinatörü Barış Dikilitaş, araştırma sonuçlarını kuracakları Gıda Bankası'nın çalışmaları için veri tabanında da kullanacaklarını söylüyor. Tek tek evlere girdiklerinde, gördükleri karşısında dehşete düşen Barış anlatırken gözlerinin nemini gizlemeye çalışıyor bir yandan. Tek bir odayı paylaşan 17 kişiden bahsediyor önce. Torunlarına 'yemek' diye haşladığı nohudun suyunu veren bir kadından ve köyün en varlıklılarından biriyken bir anda yoksulluğun pençesine düştüğü için aklını yitirenlere kadar pek çok trajik hikaye birbiri ardına diziliyor...

Bilin bu soruyu

Yüz yüze yapılan görüşmelerde sorulan sorulardan biri çok manidar, kime sorulmuşsa aynı dramatik cevap alınıyor:

Soru: Aşağıdaki ev aletlerinden hangisine sahipsiniz?

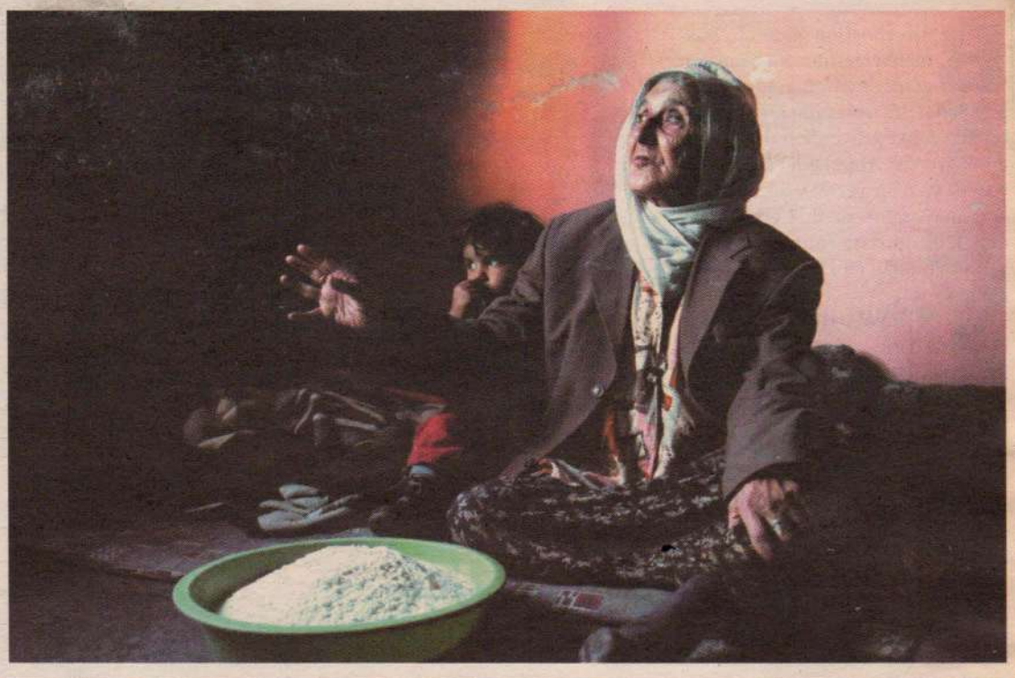
a) Çamaşır makinesi b) Bulaşık makinesi c) Buzdolabı d) Televizyon e) Termosifon f) Şofben g) Elektirik Süpürgesi h) Bilgisayar

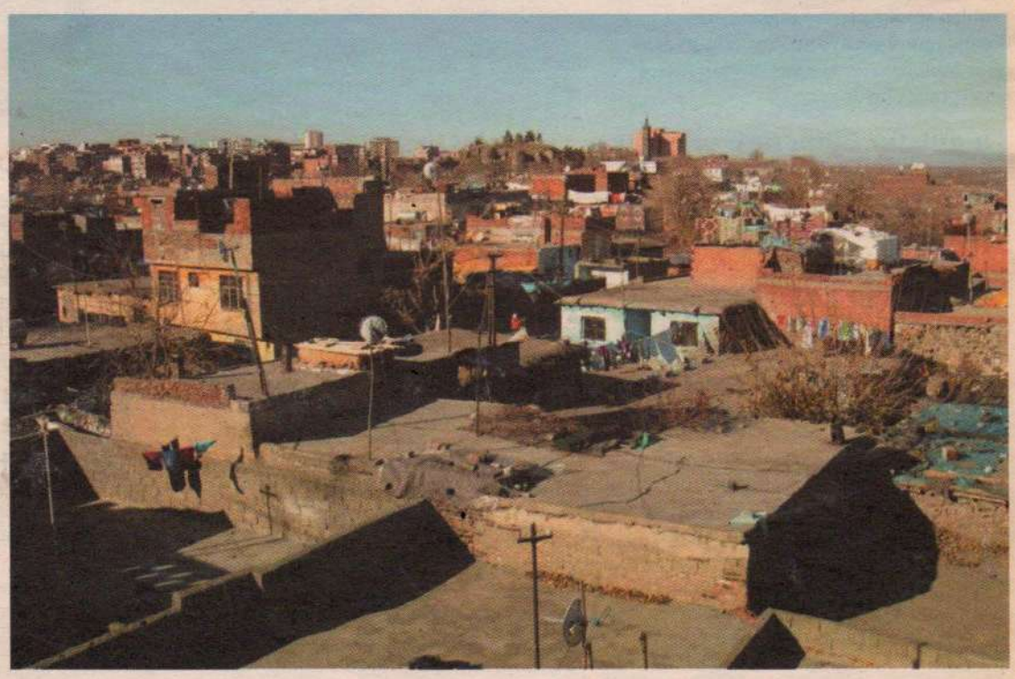
Yanıt: Hiçbiri...

Araştırmalar Doğu ve Güneydoğu illerinde boşaltılan köylerin büyük bölümünün Diyarbakır'da barındığını ortaya koyuyor. Nüfusu 250 binlerdeyken bir milyonu aşan Diyarbakır'da çalışabilir nüfusun yüzde atmışı işsiz. Kentin her tarafına dağılmış kahvehaneler tıka basa iş bekleyenlerle dolu...

Yeni bir yıla girilirken açlığın sefaletin ve hastalığın kol gezdiği Fatihpaşa Mahallesi ancak çok yakınlardaki bir otelde yapılan kutlamalarda atılan havai fişeklerle aydınlanıyor belli belirsiz. Sur dışında yaşayanların pek uğramadıkları biçare mahallelerin üzerine düşen kırmızılı, yeşilli, mavili ışıklar ancak yoksulluğu daha belirgin kılmaya yetiyor. Birilerinin saat 00:00'ı gösterince tuttukları dileklerin bu sokaklarda bir manası yok. Kimsenin dilek tutmaya mecali kalmamış, umutlar bile yitirilmiş...

Kelekçi köyünü boşaltıp kaçanlar burada diğer köylerden gelenlerle birlikte koyun koyuna yaşıyor. İş yok, aş yok, dahası umut yok... Birileri havai fişekleri patlatmazsa eğer, artık ışık da düşmüyor bu mahallelere...

Irak'ta 'petrole hücum'!..

Koskoca bir kıtanın yağma edilmesi sırasında, kızılderililerin cesetleri üzerine kurulan 'Amerikan medeniyeti', 'Vahşi Batı'da bir 'altına hücum' başlatmıştı... Şimdi de Irak'taki 650 bin cesedin kanıyla imzalanan bir petrol yasası çıkarmaya hazırlanıyorlar. Ortadoğu'daki yağma üzerine bir dehşet vesikasıdır bu...

MAYA ARAKON

Bush yönetimi güdümlü Irak mahkemesinin 2006'nın son günlerinde yangından mal kaçırır gibi Saddam'ı asmasının arkasından ikinci bomba haber geliverdi: Irak'taki farklı etnik gruplar, Amerikan çıkarlarına hizmet edecek yeni bir petrol yasası üzerinde anlaşmaya varmışlardı. Herhangi bir değişiklik olmazsa önümüzdeki aylarda yasanın olduğu gibi kabul edilmesi bekleniyor!..

Haberin duyulmasıyla birlikte, başından beri savaşın sadece petrol için yapıldığını söyleyen kesimin haklı çıktığını düşünenlerin sayısı hızla artıyor. 11 Eylül saldırılarından sonra dünya basını önünde gayet pervasızca, "Haçlı seferleri başlayacaktır," demekte beis görmeyen oğul Bush'un gerçekten de dünyayı Ortaçağ karanlığına sürüklemekte olduğunu söylemek mümkün sanırım. Zira Saddam Hüseyin'in devrik eyalet valisi gibi alelacele asılması ve hemen ardından Irak petrollerini doğrudan Batılı devlerin hizmetine sunacak yasanın hazırlanmasıyla, yeniden sömürgeleşme çağına geri dönüldüğünü görüyoruz. Sözlerimin daha iyi anlaşılması için tarihsel olayları kısaca hatırlamakta fayda var...

İngilizler bunu hep yapıyor

Irak'ta I. Dünya Savaşından bu yana petrol çıkarılıyor. İngilizlerin 'kurduğu' kraliyette petrolleri çıkaran Irak Petroleum Company bünyesinde bilin bakalım hangi şirketler yer alıyor? Shell, British Petroleum (BP) ve Compagnie Française des Pétroles (daha sonra Total olacak)! 1972'de genç bir subay olan Saddam Hüseyin'in Irak petrollerini millileştirme kararına kadar petrolün gelirini bu Batılı firmalar cebe atıyordu. O tarihten itibaren Saddam bir yandan da petrolün çıkarılması için gerekli personeli de yetiştirmeye başlıyor ve böylece Irak Ortadoğu'da önemli bir petrol ülkesi haline geliyordu. Açık denizlere ulaşmak suretiyle kazancını artırma fikrinden yola çıkan Saddam'ın niyeti, 1990 Ağustosu'nda Kuveyt'i işgal etmesiyle su yüzüne çıkınca, Irak Amerika tarafından bir anda 'çok tehlikeli devlet' ilan ediliveriyordu. Fakat Saddam'ın bundan sonraki en büyük hatası, 2000 Haziranı'nda petrol varil fiyatlarını Avro'ya endeksleyeceğini açıklaması oldu. Bu, Amerikan ekonomisinin doğrudan çöküşüne sebep olabilecek ciddiyette bir tehlikeyi ifade ediyordu. O andan itibaren ABD Irak politikasını yeniden 'gözden geçirmeye' başladı...

11 Eylül 2001 olayları Amerikan yönetimine ihtiyaç duyduğu bahaneyi sağlıyor ve daha 13 Eylül günü Donald Rumsfeld'in kendi ağzından 'teröristler'in Suudi Arabistanlı olduğunu öğrenmemize rağmen askeri müdahalenin –nedense- Irak'a yapılmasına karar verilliyordu. Başkan Bush'un 17 Eylül 2002 tarihinde yaptığı doktrinel konuşmasından ve bilim adamlarının raporlarından da anlaşılacağı üzere ABD'nin kendi topraklarındaki petroller 2025-2050 yılları arasında tamamen tükenecekti. Bu bağlamda, dünyanın üçüncü büyük petrol rezervine sahip olan Irak'tan daha iyi bir hedef olabilir miydi?

Mart 2003'te Amerikalıların Irak'ta ilk kontrol altına aldıkları bakanlık Petrol Bakanlığı oldu; gerekçe ise 'arşivleri korumak'tı. Diğer bütün bakanlıklar, müzeler, aklınıza gelebilecek her şey ağır Amerikan bombardımanı altında yakılıp yıkılırken tek korunan bakanlığın Petrol Bakanlığı olması anlamlı değil mi? Şunu da unutmamak lazım: Saddam döneminde belirlenen 80 petrol bölgesinden 2003 yılı itibariyle sadece 17'si işletime açılmış durumdaydı. Yani geriye kalan 63 bakir bölge ABD'nin işletmesini bekliyordu. Bunu yaparken sorunla karşılaşmamak için Amerika'nın bulduğu yöntem bu 17 petrol bölgesini yeni anayasayla kurulan bölge yönetimlerine devrederek, özellikle Şii ve Kürtlerin ağzına bir parmak bal çalmak. Ardından da elbette kalan 63 havza için yeni bir hukuki altyapı oluşturmak.

Genel çerçeve böyle... Gelin şimdi bu yeni petrol yasasının ne öngördüğüne bakıp satır aralarını okumaya çalışalım.

Yüzde 70 emperyalizmin

Kürt, Şii ve Sünni grupların üzerinde anlaşmaya vardıkları ve mart ayına kadar yürürlüğe girmesi beklenen yasa, Irak petrollerinin 30 yıllık imtiyaz sözleşmeleriyle Batılı şirketlerin kullanımına devredilmesini öngörüyor. Yasa taslağının son şeklini almasında Irak Başbakan Yardımcısı ve Petrol Komisyonu Başkanı Berham Salih'in yer alması, Kürtlerin Irak petrolü için ulusal bir düzenlemeye destek verdiği şeklinde ifade ediliyor.

Bu yasa sayesinde dünyanın önde gelen petrol şirketleri, üç yıldır kapısında bekledikleri Irak'ta en sonunda faaliyete geçebilecek. İmtiyaz sahibi şirketler, 'Üretim Paylaşma Anlaşması' çerçevesinde petrol çıkarma masraflarını karşılayıncaya kadar, elde ettikleri gelirin yüzde 75'ini kendilerine ayırma hakkına sahip olacak. Masraflar çıkarıldıktan sonra ise yıllık gelir üzerinden yüzde 20 pay almaya devam edecekler, ki bu oran da normal piyasa koşullarının iki katına denk geliyor.

Elbette bu yasa taslağının hazırlanmasında baş rolü ABD yönetimi üstlendi ve bunun doğal sonucu olarak imtiyaz sözleşmelerinde aslan payının BP, Shell, Exxon gibi dev şirketler arasında paylaştırılacağı da malumumuz. Yani bu şu demektir: Irak işgalinin başında "Irak petrolleri Irak halkınındır!" tarzı kahramanca ve gözü tok söylemlerin arkasına saklanmaya çalışan başta Tony Blair, George Bush, Colin Powell, Paul Wolfowitz olmak üzere bütün emperyalistlerin maskeleri düştü ve 'kel'leri göründü! Zira dünyanın en büyük üçüncü petrol rezervine sahip Irak'ta bilinen kaynakların toplamı 112,5 milyar varili bulurken, toplam rezervlerin 220 milyar varile kadar çıktığı tahmin ediliyor. Bu da Amerika'nın bundan sonraki petrol ihtiyacını onyıllarca karşılamaya yetecek bir miktar demek.

İşte bu potansiyeli garantiye almak için Bush, Irak Çalışma Raporu'nda önerilenlerin tersine, Irak'ta konuşlandırdığı asker sayısını artırma kararını Kongre'den geçirmeye çalışıyor. Şu ana kadar kayıp

verilen Amerikan askeri sayısının 3 bini bulması ya da Irak'ta ölen sivil halkın artık yüzbinlerle ifade ediliyor olması ise Bush'u kararından döndürebilecek gibi görünmüyor. Savaşı sıcak ve konforlu koltuklarına gömülüp televizyonda izleyerek algılayan –daha doğrusu algılayamayan- pençesi kanlı, gözü dönmüş, petrole susamış akbabaların Irak topraklarında ölecek yeni canlar arayışı bir türlü bitmiyor...

Petrol yerine kan akıyor

Birleşmiş Milletler'in resmi verilerine göre sadece 2006'nin ilk 10 ayında Irak'ta ölen sivillerin sayısı 28 bini aşmış durumda. Bu rakam 2006 yılı için toplamda 35 bini geçiyor. Bu bağlamda Irak savaşının Irak halkına demokrasi getirmek için değil, alenen ve sadece petrollere konmak için yapıldığı konusunda artık hiç kimsenin şüphesi kalmamış olmalı. Özellikle 1999 yılında dönemin ABD Başkan yardımcısı Dick Cheney, hem de dünya petrol devi olan Halliburton şirketinde yönetim kurulu başkanıyken yaptığı bir açıklamada, 2010 yılı itibarıyla dünyanın günde fazladan 50 milyon varil petrole ihtiyacı olacağını belirtmişti: "Peki bu petrol nereden gelecek? Elbette dünya petrol rezervlerinin üçte ikisine sahip ve maliyetin en düşük yer olduğu Ortadoğu'dan!"..

Emperyalistlerin hizmetindeki bir takım 'uzman'ların görüşlerine göre, yüzde 95'i petrole bağımlı Irak ekonomisinin ayağa kalkması için bu tür bir dış kaynaklı mali destek şart. Ancak karşıt görüşler de bunun bir yanılsama olduğunda, bu yasanın uygulanması halinde Irak'ın bütün milli servetini Batılı şirketlerin eline teslim ederek bağımsızlığını yitireceğinde ısrarlılar. Ancak Amerikan yanlısı görüşler bile kendi ağızlarıyla kendilerini ele vermekten kurtulamıyor. Liberal Demokrat Hazine sözcüsü ve Shell'in eski baş ekonomistlerinden Vince Cable, "Petrol sanayiinden gelen gelirlerin Irak'ın yeniden yapılandırılması için kullanılması ve de öyle olduğunun Irak halkı tarafından görülmesi çok önemlidir," derken yerel halkın da bu işten kazançlıymış gibi görünmesine dikkat etmek gerektiğini vurguluyordu. Yani aslında, "Yerel halka nasıl kerizlendiklerini hissettirmeyelim," demeye getiriyordu.

Ancak bilinen bir gerçek var ki, Irak'taki siyasi irade esas olarak emperyalistlerin elinde olduğu için, tek bir Iraklının bile pazarlık edecek durumu yok. O yüzden de bu anlaşma Irak'ın ve Iraklıların gelecek on yıllarını ipotek altına alan bir anlaşma olacak. Unutmamak lazım ki, Irak'ta petrol üretimi hem kaynak ve altyapı yetersizliği, hem de direnişçilerin kuyuları yakması sebebiyle savaşın başından bu yana ciddi ölçüde azaldı. İşte tam bu noktada Irak'ı kalkındırmak adına gerçekleştirilecek bu Üretim Paylaşma Anlaşması'nın nasıl bir kandırmaca olduğunu daha iyi anlıyoruz; zira normalde bu tür anlaşmalarda uygulanan gelir paylaşım oranı yüzde 40 iken Irak'takinde yüzde 70, masraflar çıkarıldıktan sonra alınacak pay da normalde yüzde 10 iken burada yüzde 20 olarak belirlenmiş. Başka deyişle, önce yakıp yıkıyorlar, sonra da yağmaya başlıyorlar. Tevfik Fikret olsa "Yiyin efendiler yiyin, bu hân-ı iştiha sizin!" demez miydi?..

Bilindiği üzere, savaşın başından itibaren Haziran 2004'te Irak'ta geçici hükümetin görevi koalisyon birliklerinden devralmasına kadarki süre içinde, hastane, okul, mali hizmet sektörü başta olmak üzere petrol sanayi ihaleleri de, Irak'ın yeniden yapılandırılması çerçevesinde Amerikan firmalarına verildi. Geçici hükümet başa geldikten sonra bile özel şirketlere kontrat verme ayrıcalığı ABD'nin yetkisinde kaldı. Ve elbette yeniden yapılandırma sürecinin en büyük ihalelerini Amerika'nın dev petrol firması Halliburton'un bir kolu olan Kellogg, Brown & Root şirketi alarak bugüne kadar Irak'ta 7 milyar dolarlık bir 'petrol altyapısının yeniden yapılandırılması' ihalesi de dahil olmak üzere, yaklaşık 13 milyar dolarlık ihaleyi kâr hanesine yazdı. Irak'ın nimetlerinden nasiplenen diğer firmalar arasında gene Amerikan devleri olan Bechtel, yeni petrol yasası oluşturulmasını tavsiye eden danışmanlık şirketi BearingPoint ve General Electric başta geliyor. ABD'deki Kamu Bütünlüğü Merkezi'nin açıklamalarına göre, Irak'ta bugüne kadar 150'den fazla Amerikan firması adlıkları ihaleler sayesinde toplamda 50 milyar dolardan fazla kâr elde etmiş durumda. Nobel ödüllü ekonomist Joseph Stiglitz'e göre Irak savaşının ABD'ye tahmini maliyeti 2 trilyon doları geçiyor.

Yağma süreci bununla da bitmiyor. Tıpkı Ortaçağ'da krala vergi vermeyen aristokrasi sınıfı gibi, Irak'ta da bu yeni petrol yasası çerçevesinde yabancı şirketlerin kârlarını Irak dışına çıkarmaları önünde hiçbir engel olmayacak ve bunu yaparken de herhangi bir vergiye tabi tutulmayacaklar. Yani Irak petrollerinin geliri, başta söylendiği gibi Irak halkına değil, doğrudan Batılı sömürgecilerin cebine gidecek. Ve bununla da kalmayacak. 30 sene boyunca bu yabancı şirketler masraflarını çıkaramadıklarını söyleyerek yüzde 70 kâr payı almaya devam edecek, 30 seneden sonra bu oran yüzde 20'ye düşecek; ancak bu tarih itibariyle de zaten herkes deveyi hamuduyla götürmüş olacağından, Irak'ta tükenen petrolleri umursamadan bölgeyi ve bugüne dek birbirine düşürdükleri halkları kaderlerine terk ederek boşaltacaklar.

Ruslar Shell'i kovmuştu

Aynı şey Rusya'nın başına gelmiş ve burada aynı anlaşmayı yapan Shell -gene Shell, hep Shell! RED okurları artık Shell'i yakından tanıyor-, Rusya'yı büyük zarara uğrattığı gerekçesiyle 2006 yılı sonunda hisselerini Rus Gasprom'a devretmek zorunda bırakılmıştı. Saddam zamanında aynı anlaşma Fransız Total şirketiyle yapılmış, ancak oranlar yüzde 40 ve yüzde 10 olarak saptanmıştı. Amerika'nın açgözlü akbabalarının ne derece büyük hedefleri olduğunu buradan da anlamak mümkün.

Ancak Irak halkının da kendi geleceğini emperyalistlere teslim etmeye pek hevesli olmadığı malum. O bakımdan da Irak'ta ABD ve işbirlikçilerini huzurlu günlerin beklediği söylenemez. Ülkenin yegâne zenginliğinin emperyalist tekellere peşkeş çekilmesine Irak halkının eyvallah demeyeceği, gelecekleri hakkında bu kadar önemli bir kararın kapalı kapılar ardında alınmasına razı olmayacağı, Irak'ın yeniden yapılandırılması için sadece Batılı ve özellikle de Amerikan firmaların görevlendirildiği masalına inanmayacağı ve bu yüzden de Irak'ın önümüzdeki dönemde de asla huzura kavuşamayacağı ortada. Bu duruma bir de direnişçilerin emperyalistleri vatan topraklarından atma kararlılığını eklersek, ABD'nin saplandığı bataktan öyle kolay kolay çıkamayacağını söyleyebiliriz...

Ve 'Türk işi' sömürü!..

Irak'ın 'yeniden inşa' faaliyetlerinde Türk şirketleri de 'kırıntı'ların peşinde. Kanalizasyon, yol, köprü ve konut gibi daha çok inşaat sektöründe faaliyet gösteren Türk sermayesi, Irak'ta binlerce Türk işçi çalıştırıyor. Ancak işçiler adeta 'köle' koşullarında yaşamak zorunda bırakılıyor...

Irak'ta 300'e yakın Türk şirketi faaliyet gösteriyor. Bu şirketlerin çalıştırdıkları işçi sayısı dönem dönem değişiyor. Şirketlerin Irak'ta 8 ile 10 bin civarında işçi çalıştırdığı, bu ülkede müteahhitlik yapan şirket sayısının ise 173'e ulaştığı belirtiliyor. Ayrıca Irak'ta inşaat ve altyapı, mobilya ve gıda sektöründe çalışan şirketler de var. Söz konusu şirketlerin büyük çoğunluğu Kuzey Irak'ta, yani Kürt bölgesinde faaliyet gösteriyor.

Şirketlerin Türkiye'den götürdüğü işçilerin yanı sıra kaçak olarak bu ülkede çalışan işçiler de var. İşçilerin ortalama maaşlarının ayda 300-500 dolar arasında değiştiği belirtiliyor.

İşçiler 'pavyona' düşüyor!

Radikal gazetesinin haberine göre, Irak'ta kaçak çalışan işçiler bu ülkeye girer girmez, tıpkı Rusya başta olmak üzere Doğu Avrupa ülkelerinden Türkiye'ye getirilen seks köleleri gibi, pasaportları ellerinden alınıyor.

İşçilerin maaşları kendilerine ödenmiyor, Türkiye'deki ailelerinin hesabına yatırılıyor. Parası ve pasaportu olan bir işçinin kötü koşullara ve ölüm tehdidine dayanamıyarak kaçacağından korkuluyor. Birçok yerde çalışan işçilerin cep telefonu taşıması yasak. İşçiler ailelerini, şirketlerin yüksek fiyatlı kontörlü telefonlarından arayabiliyor ve bu ödemelerin bedeli maaşlarından kesiliyor. Bu şirketlerin mallarını taşıyan kamyonculara ise boş senetler imzalattırılarak işin sürekliliği sağlanıyor. Böylelikle, kamyoncular da ölüm tehditlerine rağmen mal taşımak zorunda kalıyor...

Bakın neler yumurtlamışlardı...

"Petrol Irak halkına aittir... Hükümet bu değerli varlığın iyi bir vekilharcı olmalıdır."
George Bush, 14 Haziran 2006.

"Peşinde olduğumuz iddia edilen petrol gelirleri Irak halkına verilmek üzere bir güven fonuna emanet edilmelidir."
Tony Blair, 18 Mart 2003.

"Petrol, Irak halkının zenginliğidir. Biz Irak'ı petrol için işgal etmedik."
Colin Powell, 10 Temmuz 2003.

"Irak'taki petrol iki-üç sene içinde yaklaşık 50-100 milyar dolar gelir getirebilir... Irak kendi yapılandırmasını finanse edebilir."
Paul Wolfowitz, Mart 2003.

"Dünya rezervlerinin üçte ikisine ve son derece düşük maliyete sahip olan Ortadoğu, ganimetin yattığı yerdir."
Dick Cheney, 1999.

Ne Amerika Hz. İbrahim, ne de Saddam oğul İsmail'dir. Biri Nemrud'un özbeöz torunu, diğeri Atlantik ötesi bir Nemrud hayranıdır...

Bu bayramda kurban kimdi?

ROGER MAVİ

Bu yazıyı okuduğunuzda, gündelik uğraşılarınızın arta kalan düşünsel paylarınızda bile muhtemelen silinip gitmiştir Saddam'ın idamı. Sizler, idamın görüntülerini sarı belleğinizin depolarına ata durun; hatta daha da ileri gidin, hafızanızdan silmeye çalışın, ayıptır söylemesi benden de size bir duyarsızlık iletisi olsun bu, boş verin her şeye, hayatınızın tadını çıkarın!.. Şubatın ondördüncü gününe odaklanın, sevgilinize aşkınızı anlatmaya yetmeyen idam pozisyonlarına...

Bu arada idamlar neden şafakta yapılır? Bu konuda hiçbir fikrim yok! Bileniniz varsa beri gelsin…

İnsanın insan tarafından öldürülmesine, suçu her ne olursa olsun 'müstahaktır' diyemiyorum. İdam edilen ya da öldürülen kişi, ne kadar gaddar, ne kadar cani ve kötü de olsa bunu kabul edemiyorum. Günlerdir yüreğime yapışıp duran bu ah gittikçe kararan bir bulut gibi tüm vücudumu kaplıyor, haksız ölümlerin tekzibi saymak istemiyorum yaşamımı. Yeryüzü, haksızlığın yüzü olduğundan beri, gördüğüm her çocuğun kulağına fısıldıyorum: "Sakın büyüme!"

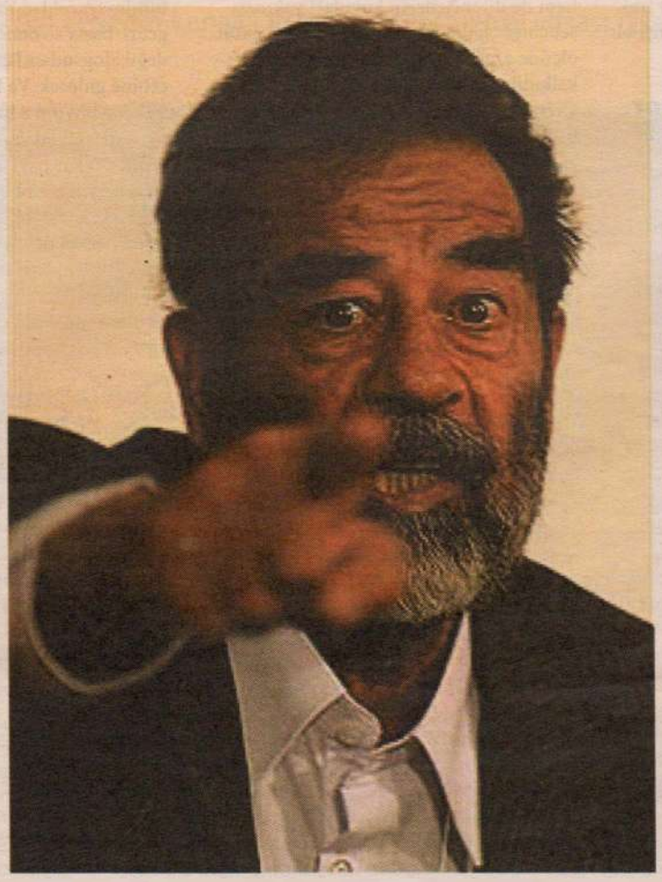
İdama karşı çıksam da benim için şaşırtıcı bir şey değildi yine de Saddam Hüseyin'in asılması. Herkes gibi ben de bekliyordum bu acı sonu. Yine de bana dokundu hızlandırılmış bu ölüm töreni.

Mina'da Hacı Müslümanlar 'yanlış' şeytanı taşlarken Saddam'ın idam edilmesine üzüldüm, hatta gözlerim yaşardı. Oysa o bir caniydi. Acımasız, ismi gibi iyiliğe 'karşı duran' bir diktatördü. Faşistti. Bencildi. Kendisi gibi düşünmeyenlerin vicdansız düşmanıydı. Ortadoğu halklarını emperyalistlere kurban eden başlıca komprador isimlerden biriydi. Bu, hala bir tartışma konusu. Buna girmeyeceğim.

Arife günü...

Hıristiyanların Noel'i bitmiş, modern zamanların kasabı Bush Teksas'taki çiftliğinde biricik sevgili karısı Lora'yı ekran başında yine erkenden tek başına bırakmış, naif uykusundaydı. Türkiye siyasileri -bütün sorunlarımızı çözmüşler gibi- taaa mayısta yapılacak cumhurbaşkanlığı seçiminin derdindeydi. Tayyip Erdoğan da nihayet dedeler ordusuna katılmanın heyecanını yaşıyordu, Yargıtay eski Başkanı Sabih Kanadoğlu'nun meclis aritmetiğine ilişkin sayısal-anayasal yorumları bu mutluluğuna gölge düşürmüyordu.

Ve Ortadoğu, kanın her daim adresi, Babil'in, Asur'un lanetli mirası, Ninova'nın kehanetine aldırış etmeden kızılımsı turuncu bir şafağa daha tanıklık ediyordu. Kan kokusu ile korkuda karar kılmış, kum ile kilde kararsız kalmış yeryüzünün bu en lanetli kara parçasında şeytan, ılık bir sahtelikle, fecr-i kazıbta samyeli kılığına girmiş, çocuk uykularını bölüyordu. Türkiye saati ile sıfırdörtellibeş. Saddam Hüseyin idam ediliyor. Derme çatma bir darağacı kurulmuş. Tavandaki bir demir asmacığa bağlanmış ip. Yerde küçük bir tabure var. Ortalık karanlık. Burası muhtemelen bir bodrum. Cellâdı ona kendisinin 'Nasıldım?' merakına sonradan cevap bulacakmış gibi 'tören'in gerelerini anlatıyor. Saddam okul çocukları gibi dinliyor cellâdını. Başıyla onaylıyor denileni. Elleri arkadan kelepçeli. Acemi bir aktör gibi davranıyor. Haksız da değil, hayatında ilk defa idam edilecek! Ruhu en şirin, en sevimli, en dokunaklı haliyle yapışıp kalmış canına Saddam'ın. Sonra cesur ve yaşlı bir kurt gibi asıl sahneye çıkıyor. Bütün dünyanın gözlerinin üzerinde olduğunu hissedercesine, hâlâ gurur yapıyor. Adımları sakin, artık kurumaya yüz tutmuş bir dere mecrasının isteksizliğiyle akıyor ölüm yolculuğuna doğru. Fırat'ı yüzerek geçme törenlerinden farklı olarak, gizlemeye çalışsa da, Saddam'ın yüzünde bu kez bir endişe, bir son, bir 'buraya kadar' korkusu var. Üvey babasının dayaklarını, cinayetlerini, katliam emirlerini, lüks yaşamını, cariyelerini, esirlerini, girdiği savaşları, kıydığı canları anımsamış gibi 'Allah' ile selamlaşıyor, belki de af diliyor. Arap olduğunu unutmuyor, son dileği de bu yönde. Gözlerinde dönülmez bir yolculuğun tanıdık kederi ile, "Filistin Arap'tır," diyor. Artık yaşamının son anları... Televizyonlar, bütün dünyanın

ismini duyduğu kişilerin ölümlerine artık bütün dünya tanık olmalı dercesine salise şaşmıyor, ayrıntı atlatılmıyor. Ekran başındaki çocuklar dahil herkesin belleğine kazınıyor ilmeğin boyna geçirilişi. Şahadeti bitirmesine fırsat vermiyor cellatları, devrik diktatör son kez boyun deviriyor. Ruh, çaresizce kopuyor bedenden. Ölüyor...

Anısına hemen kamyonlarla Ortadoğu yeniden bombalanıyor. Bombalar idam eksenli bir normali bildiriyor. Şattülarap'ta Şii, Suni ve Kürtlerin kanları birbirine karışırken, milyon yılların umursamaz güneşi, çaresizce kanamış, kirletilmiş yerkürenin doğusundan başlayarak veriyor iri gözlerini, boylamları bir bir sayarak. Kutsal Cuma'nın Ertesi, haftalık, her daim köleler gibi, itirazsız bir kararlılıkla giriyor takvimlere, randevusuna sadık kalarak. 30 Aralık 2006 gününe başlayan dünyanın bu yarısında kahvaltılar hazırlanıyor, siparişler veriliyor, el değmemiş gazeteler giriyor evlere, dünyanın bütün sabahlarında benzer telaşlar sürüp gidiyor. İnsanlık için Kanada'dan kopan yüzonbin futbol sahası büyüklüğündeki buzullardan önce Saddam Hüseyin'in idamı televizyonlarda birinci haber...

Müslümanlar Mina'da 'yanlış' şeytanı taşlamaya devam ediyor. Tıraş oluyorlar, Hac farizaları bitmek üzere. Dünya Müslümanları için artık sonraki gün bayram. Kurban Bayramı. Hz. İbrahim'in oğlu İsmail'i kurban etme sınavından başarıyla çıktığı için, hayvanların kurban edilerek etlerinin lime lime dağıtıldığı Kurban Bayramı... Yoksulluğu hissedebilmemizin bayramı.

Kimin bayramı?

İdam ile birlikte bayramı erkene alanlar çıkıyor ortaya. Amerika Hz. İbrahim, Saddam Hüseyin oğul İsmail oluyor birden! 'Bazı' Şiiler ve 'bazı' Kürtler için erkenci bayramlar başlıyor. Saddam'ın İsmail'in kaderini almasına alkış tutuyorlar. Yazık! Oysa biliyoruz ki, ne Amerika Hz. İbrahim, ne de Saddam oğul İsmail'dir. Biri Nemrud'un özbeöz torunu, diğeri Atlantik ötesi bir Nemrud hayranı. Bütün masum, samimi Müslümanların bayramına bir keder eklenirken arifede, bir yandan soysuz eğlenceler başlıyor böylece, insan hayatlarına son veren cani emperyalistlerin gölgesinde ve gücünde bir eğlenti-kargaşa kaldığı yerden start alıyor Ortadoğu'da. "İnsanlık işte bu" diyorum. Bir yerde birileri ağlamaya başlıyorsa, bir başka yerde birileri gülmeye başlıyor demek ki. Birilerin gözyaşları, diğerinin gülmesi için komik bir karikatür karesi, bir düğün etkisi yaratıyor. Utanç verici bir durum. Lanet okumamak elde değil...

'İnsanlık suçu'

Haydi diyelim, uluslararası kamuoyu ve idam karşıtları dinlenmedi. Peki, Saddam'ın infazı neden apar topar yapıldı? İdam zaman açısından elzem değildi. Bayramdan sonra da pekâlâ idam edilebilirdi. Bu kararın, bu günde uygulanması ile resmen 11 Eylül'ün devam eden histerik intikamı, Müslümanların bayramlarına keder katarak alınmaya devam edildi.

Bir de gerekçeye kafayı takıyorum. Saddam'ın idam edilme gerekçesi 'insanlık suçu'! Doğrudur. Amenna. Peki, Saddam'ı astıranların, bırakın Latin Amerika'yı, Vietnam'ı, Afganistan'ı, Irak'ı… hiç mi suçu yok! Kanada'dan kopan o büyük buzulun insanlığın asıl idamı olduğunu umarım anlarsınız! Bunun sorumlusu kim? 1996 Kyoto Protokolü'ne imza atmayan ve küresel ısınmada en büyük pay sahibi ABD hangi yüzle insanlık mahkemeleri kuruyor?

Dünya kör değil... Adalet sadece güçlüler için mutlak bir talep olamaz elbette. Bir gün o kurduğunuz mahkemelerde sizin de devrilen başınızı görmeyi yine de arzu etmiyorum be Yankiler ve çok değerli yardakçıları! Yeter ki düşün yakamızdan! Defolun topraklarımızdan!.. Defolun belleğimizden!..

Yine de, Saddam Hüseyin'in idam edildiği günün ilk gecesinde, sıcak yataklarına giren emperyalizm karşıtlarının, o gece kendileriyle baş başa kaldıklarında, kendilerinin de Saddam'ın yerinde olabileceğini düşündüklerinden eminim. Hiç kuşku duymuyorum. "İşte Nemrudi Bush ve yandaşlarının istediği de buydu," diyorum kendi kendime...

Kıyamet saati...

38 yıl sonra, yine aynı şeyi yaptılar işte. İnsanlar ölüyor yine. Çocuklar ölüyor. Sebep farklı; amaç aynı. Ama sonu da benziyor gibi Vietnam'a... İtiraf etmek istemesem de yüreğime su serpiliyor...

Ayın kararadığı, güneş ve ayın birleştiği zaman... İnsan o gün 'Kaçış nereye?' der. Hayır kaçacak bir yer yok... Kıyamet suresinden alıntıdır bu satırlar. Ve sur'a üflendiğinde; o kulakları sağır edecek ses etrafı çınlattığında kıyamet kopacak denir. Oysa evvelden koptu kıyamet. Tövbe deme hemen. Vallahi de billahi de koptu işte...

Ve hayır ben taş olmayacağım bu söylediklerim için. Asıl bu kıyameti görmeyen gözler,görüp de bilmeyen yürekler taş olmuş. Duymayan kulaklar sağır; duymayan kulaklar taş..

1965... Ufak bir kara parçası üzerinde,17 milyonluk bir devlet vardı. Emektar ellerle atılı çimentosu. Emektar ellerle yaşatılmaya çalışılan... Lakin bir devlet daha vardı: Amerika Birleşik Devletleri. O, olağanüstü bir hızla büyüyordu, önüne ne çıkarsa yutarak, sömürerek, ezerek... Ve bu büyüme, dünyanın denetimini gerektiriyordu...

Zorba efendiler fark ettiler bir gün onları. Huzursuz oldular. Nefesleri tıkandı. Öksürük tuttu. Astım gibi. Tehdit gördüler kendilerine bu ufacık 'sefil' devleti...

Otomatik silahlarıyla geldi önce 80 bin, sonra 600 bin kişi 1965 'te bir vakit. Ölüme programlı her biri. Vahşi, saldırgan. Canavar gibi. Metalden, soğuk, ifadesizdi yüzleri. Ve kendilerinden emindiler. Uçakları vardı. Bombaları da... Ordunun yarısı akıl hastalarından ve mahkûmlardan oluşuyordu. Eline silah verilmiş bu insanlar sebepsiz öfke kusuyorlardı her yana...

Büyük bir gaflete düştüklerini dehşetle anladılar bir süre sonra. Hava saldırılarına, teknolojiye, konvansiyonel silahlara, vahşi tabiatla cevap verdi halk. Ormanlara saklandı. Yeraltında sığınak yaptı. Kimi çocuklar boru şeklinde bitkilerden zehirli iğneler üfledi düşmana 'tüftüf'. Kimisi kızdırılmış arılarla tuzaklar hazırladı. Kimisi de kazmayla, tırpanla... İnanılmaz bir direniş sergilediler. Çünkü yüz akı bir savaşımdı bu. İnançlıydı. Onurluydu...

Afalladı Amerika Birleşik Devleti'nin Efendileri. Şaşkına döndü. Korktu. Daha büyük kahpeliklere ihtiyacı vardı. Kendi ayağıyla saplanmıştı bu bataklığa. Kurtulmalıydı.

Uçaklarıyla geldiler yeniden. Kimyasal silahlarla. Agent Orange. Namerdin icadı. İçinde her türlü zehir olan kimyasal. Her şeyi ama her şeyi yokedebilir. Yirmi üç bin altı yüz yedi dönüm alana yaklaşık iki yüz otuz ton kimyasal püskürttüler. Her yeri gri dumanlar sardı ilk önce Sonra akıl almaz, korkunç şeyler olmaya başladı. Ağaçlar, dağlar adeta eriyordu. Yok oluyordu. İnsanlar yanmaya başladılar. Nefes alamıyorlardı. Soluyanların ciğerleri parçalanıyordu içinde Kan kusuyorlardı. Etrafa koşuşturuyorlardı. Sağa-sola..Bir yere varmaya çalışmıyordu hiçbiri. Bilinçsizce koşuyorlardı sadece. Kaçmaya çalışıyorlardı dumanlardan. Ağızları burunları kan revan içinde. Yüzleri sapsarı. Yüzleri bembeyaz. İşte tam o sırada çırılçıplak bir kızın fotoğrafını çekti bir muhabir. Başında gaz maskesiyle nasıl bir acı çektiklerini kestiremiyordu. Kendinden geçmiş bir şekilde flaş patlatıyordu sadece Şak şak. Çırılçıplaktı kız. Uçakların geçtiği yerden uzaklaşmaya çalışıyordu. Karnı sanki içine gömülmüş gibiydi. Ciğerleri adeta dışarıdan görünüyordu. Kaçıyordu sadece çığlık çığlığa. Etraf toz duman...Her yerde çığlıklar ,her yerde feryatlar. İnsanı adeta sağır ediyordu.

İnsan o gün, "Kaçış nereye?" der.

Hayır sığınacak hiçbir yer yok!

Ot bitmedi o arazilerde bir daha. Evet Vietnam belki o savaştan yüz akıyla çıktı. Ama üç kuşaktır aynı zehri soluyor. Yani şu anda belki bir çocuk fiziksel, zihinsel özürlü doğdu. Kimisinin çenesiyle göğsü birbirine kaynamış. Kiminin sol gözü yok. Çukur et parçası. Kiminin dişleri yanağında çıkıyor. Tarifi imkansız, hayal bile edemezsiniz. Bakmaya yürek ister. Kolu bacağı olmayanlar... Eksik parmaklıları söylemedim bile. Ve şu anda doğan bir çocuğun babası da, dedesi de aynı dertten mustarip; 'üç kuşak' diye buna denir işte.

2003'te bir vakit girdiler apansız. Silahları vardı bombaları da. Gülünç, rezil bir neden bularak girdiler topraklara. Hızla gelişiyorlardı. Ve bu gelişim, bazı gereksinimlere ihtiyaç duyuyordu: Hammadde ve pazar. Hayır dizgi, basım hatası değil. 2003. Eminim; çok iyi hatırlıyorum. 38 yıl sonra, yine aynı şeyi yaptılar işte. İnsanlar ölüyor yine. Çocuklar ölüyor. Sebep farklı; amaç aynı.

Ama sonu da benziyor gibi Vietnam'a.... İtiraf etmek istemesem de yüreğime su serpiliyor. Bu yıl martta dördüncü yıldönümü Irak Savaşı'nın...

Beri yandan Ortadoğu'da 'büyük devletiz' diye övüneceğiz. Olanları sadece 'kınamak'la yetineceğiz. Kıyamet çoktan koptu. "Tövbe!" demeyin hemen. Cüppeli Ahmetlerden, magazinlerden sıyrılıp etrafınıza bakın. Yanan insanların üzerine üfleyerek kutlayacağız bir yılı daha. Tarih sahiden de tekerrürden ibaretmiş...

Yalnız birini unuttular!

ONUR GÖKTEPE

yalogan@hotmail.com

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte MİT'i gözlerden saklayan incir yaprağı 'Yeni Dünya Düzeni'nin acımasız ve sert rüzgârlarına kapılarak uçup gitti. Müstehcen bir durum çıktı ortaya...

YAVUZ ALOGAN

Bir senaryo yazalım...

Eskiden MİT'in adı ortalıkta dolaşırdı ama kendisi çok gizliydi. Arada bir kendi içinde çatışırdı ve ortalığa akıl almaz MİT raporları saçılırdı. Bu raporlarda zamanın ünlü sanatçıları, emekli generaller, hayali ihracatçılar, yeraltı dünyasının çeşitli karakterleri boy gösterir, aralarındaki tuhaf ilişkiler her okuyanı hayretten dehşete sürüklerdi.

Devlet bürokrasisinde, sendika ve meslek örgütlerinde, öğrenci derneklerinde ve hemen her yerde bir MİT efsanesi, biraz korkunç ve çok gizemli öykülerle anlatılırdı. Onlar paltosunun yakaları kalkık, fötr şapkalı ya da jilet takım elbiseli, güneş gözlüklü adamlardı. Simitçi, çöpçü ya da esnaf kılığına da bürünebilirlerdi. Kimi nasıl kullandığı ve kullanacağı belli olmayan, işkence köşklerinde darbecileri sorgulayan, polis sorgularının bir yerinde devreye girip iddianamelerde asla yer almayacak bilgileri devşiren, askeri kabiliyete haiz ülkücülere yurtdışında eylem yaptıran bir gizli devlet örgütü. Kan, barut, kokain, meşin, parfüm ve tuzruhu kokan kapalı bir kutu. En soyut anlamda devletin kara kutusu.

Mahşerin dört atlısı

Soğuk Savaş döneminde bunlar mahşerin dört atlısı olarak bütün Ortadoğu bölgesini kasıp kavurdular: CIA, MOSSAD, SAVAK ve MİT. Onları enternasyonal bir örgütün seksiyonları gibi düşünmek daha doğru olur. Görevleri, her türlü komünist faaliyeti önlemek; bunun için her yere sızarak takip yapmak, gerekirse en acımasız provokasyonları ve darbeleri tezgâhlamaktı. Komünist faaliyetleri, Sovyet bloğundan gelen sızmaları takip ederler ve böyle bir şey olmasa bile dönemin siyasal iklimine ve manevralarına uygun biçimde icat ederlerdi.

Bu enternasyonal yapılanma 1945'ten sonra Alman Tümgenerali Reinhard Gehlen'in Avusturya Alpleri'nde çelik bavullar içinde sakladığı Sovyet belgelerini ABD ordusundaki istihbaratçılara teslim etmesiyle başladı. CIA'nın ilk adı 'Gehlen Örgütü'dür. Nazi ideolojisi ve yöntemleriyle aşılanmış, Nazi arşivleriyle dünya komünizminin karşısında mevzilenmiştir.

Aslına bakılırsa MİT'in de 'milli' sıfatını ne kadar hak ettiği tartışmalıdır. Zira teşkilatın babası olan MAH'ın kuruluş planları, Alman istihbarat servislerini ve daha sonra Gestapo'ya dönüşecek gizli polis teşkilatını kuran Polonya asıllı Walter Nikolay tarafından 1926'da hazırlanmıştır. Bu zat, daha sonra Nazi gizli servisi Abwehr'i kuracak ve Hitler'e hizmet edecektir. Aslında İttihatçı Karakol

Teşkilatı'nın mirası yeni bir istihbarat örgütü kurmaya yeterdi, ancak her alanda geçmişten kopmayı amaçlayan Kemalist iktidar muhtemelen bu alanda da yeni ve 'muasır medeniyetler seviyesinde' bir istihbarat teşkilatı kurmak istedi.

Soğuk Savaş dönemi boyunca MİT'in yol haritası NATO-CIA ikilisi tarafından çizildi. Yaratıcı bir faaliyet gerekmiyordu. Kendisi de zaten öteki kardeşleri gibi bağımsız bir kuruluş olmayıp askerlerin gölgesinde ve yörüngesinde faaliyet gösteriyordu. Devlet'in stratejisi, güvenliği ve istihbaratı otomatik pilota bağlanmış gidiyordu. Muhtemel bir kazayı öngörebilecek ufka sahip kimseler de yoktu.

Soğuk savaş bitince...

Soğuk Savaş'ın sona ermesiyle birlikte MİT'i gözlerden saklayan incir yaprağı 'Yeni Dünya Düzeni'nin acımasız ve sert rüzgârlarına kapılarak uçup gitti. Müstehcen bir durum çıktı ortaya. Komünizm tehlikesi yoktu artık. Gerçi bölücülük ve irtica tehlikesi bütün haşmetiyle ufukta belirmişti, ancak bu tehlikelerle uğraşmak artık yaratıcılığı gerektiriyordu. Çünkü CIA ve MOSSAD bu iki sorunu tehlike olarak görmüyor, tam tersine her ikisini de kendi çıkarlarına uygun biçimde topaç gibi çevirerek MİT'in görüş mesafesini kısaltıyorlardı. Bütün o 'yeşil kuşak' projeleri, FKÖ'yü bölmek için Hamas'ı öne çıkarmalar; Arap sermayesinin yayılması, ABD'nin ılımlı İslam'ı Türkiye'de iktidara getirmesi, İsrail askerlerinin Kuzey Irak'ta peşmergeleri eğitmesi ve daha pek çok gelişme içinde kardeş istihbarat örgütleri zaman zaman karşı karşıya geliyorlardı. MİT yalnız kalmıştı. Üstelik artık yolu gösteren MGK da yoktu. Hükümet, askerler, yargı organları, üniversiteler kendi içlerine kapanmışlar, sanki örtülü bir mücadeleye tutuşmuşlardı.

Bu arada MİT 'sivilleşme'ye çalışıyor, kendi içindeki Soğuk Savaş silahşorlarını tasfiye ederek teknik personelini yeniliyor, askerlerden mümkün olduğu kadar uzak durmaya çalışıyordu. CIA'nın PKK'nın Serok'unu bir paket halinde göndermesini büyük bir zafer olarak ilân etmeleri acaba bir ezikliğin yansıması mıydı? Dönemin başbakanı, daha sonra, "Onu bize neden gönderdiklerini anlayamadım?" demişti.

Katı olan her şey...

Emekliliğine 11 ay kalmış bir devlet memuru olan MİT Müsteşarı Emre Taner'in teşkilatın 80. yılı münasebetiyle yaptığı yazılı açıklama bütün bu tarihi karmaşayı yansıtan ve belki de sonlandırmayı amaçlayan ilginç bir belge olarak görülmeli.

MİT Müsteşarı, "Bazı ulus devletler yarışı kaybedecekler, kendimizi olayların akışına bırakamayız, sadece savunma pozisyonunda kalamayız," diyor. Çizginin dışına çıkmış yakınıyor, 'ulusal ve uluslararası düzeyde sağlam politikalar üretme, fırsatları ve tehditleri öngörme gereği'nden söz ediyor.

Evet, herkes için olduğu gibi MİT için de, Marx'ın o ünlü sözüyle, "Katı olan her şey buharlaşıyor."

Medyanın bütün köşe yazarları haftalardır bu sözlerin ne anlama geldiğini tartışıyor. Herkes müsteşarın uyarılarında haklı olduğunu kabul ediyor, lakin yorumlar farklı. Müsteşar'ın daha önce Barzani'yle yaptığı görüşme, hemen ardından Başbakan'la görüşmesi; Başbakan'a sunulan ve Tempo dergisinde yayımlanan (28 Aralık 2006) 'MİT Raporu', açıklamanın hedefine ve sebebine ilişkin ipuçları olarak değerlendiriliyor. Her yorumun ardında ihtiyat payını muhafaza eden bir senaryonun yattığı görülüyor.

Memlekette demokrasi var; spekülasyon serbest ve herkes kendi senaryosunu yazabiliyor. Biz de çeşitli spekülasyonların verdiği ilhamla kendi senaryomuzu yazsak ne lazım gelir?

İşte senaryo

Metinde iki kritik ifade var. Birinci ifadede '21. Yüzyıl'da doğuya doğru genişleyen dinamik bir alan'dan söz ediliyor ve Türkiye'nin 'gittikçe genişleyen bu alanda merkezi bir pozisyon kazandığı/kazanacağı' belirtiliyor.

İkinci ifadeye gelince, Müsteşar, 1990 sonrası sürece hazırlıksız yakalandıklarını söyledikten sonra, bunun sebebini şu sözlerle açıklıyor:

"Elbette bunun en önemli nedeni sistem içindeki yapılanmaların ve analizlerin statükocu yaklaşıma koyu bir muhafazakârlıkla sahip çıkmalarıdır. Bu nedenle de geleceğe yönelik tahminler bu katı/kuralcı yaklaşım içinde başarısız olmuştur."

Aslında metnin maksadını bu iki ifadeden çıkarsamak mümkün. Birinci ifadede bir analiz yapılıyor; ikincisinde ise birileri suçlanıyor.

'Doğuya doğru genişleyen dinamik alan' Kuzey Afrika'dan Orta Asya içlerine kadar uzanan geniş coğrafyayı anlatıyor. Burada Büyük Ortadoğu Projesi'nin (BOP) çok özlü biçimde ifade edildiğini ve sabit bir veri olarak alındığını görüyoruz. Müsteşar, Türkiye'nin bu dinamik alanın merkezinde yer aldığını söylüyor. Bu merkezin hemen doğusunda İran yer alıyor. Böylece sahneyi tanımlamış ve Türkiye'ye verilen rolü açıklamış oluyor.

İkinci ifadeyi, bazı kelimeleri değiştirerek ya da belirsiz ifadelerin yerine belirgin ifadeleri koyarak yeniden yazabiliriz. Bu durumda statükocu yaklaşımın devletin kurucu çekirdeğine (Silahlı Kuvvetler ve devlet bürokrasisi) atfedildiğini; koyu muhafazakârlığın ise devletin Soğuk Savaş dönemine uyarladığı 'Yurtta sulh, cihanda sulh' sloganında ifadesini bulduğunu söyleyebiliriz.

Özetle Müsteşar, TSK'nın muhafazakârlığı yüzünden statükocu analizden sapılamadığını, yapılan doğru analizlerin 'katı/kuralcı' yaklaşım (devletin iki dünya

savaşı sırasında ve Sovyet sisteminin çöküşünden sonra da uyguladığı 'savunmacı' siyaset) yüzünden başarısızlığa uğradığını ve bu durumun devletin dış siyasetini atalete sürüklediğini söylemektedir. "Savunma pozisyonunu bırakalım, biz de Doğu'ya doğru genişleyen dinamik alanın içinde saldırıya geçelim," demektedir. Elimizi çabuk tutup da bunu yapamazsak eğer, zaman geçecek, gönül hicran şarabından birkaç yudum içecek ve Doğu'ya doğru genişleyen bu dinamik, ulus-devletimizi paramparça edecek. Müsteşar'ın dediği budur. Ya da şudur: Elinizi çabuk tutun beyler; ya sistemden (IMF, NATO vb.) kopun ve milli bir ekonomi kurarak yeni bölgesel ittifaklara girerek içe kapanın; ya da Avrupa Birliği perspektifini kaybetmeden ABD'nin 'enerji kaynaklarına hücum' seferi içinde layık olduğunuz yeri alın; bu şekilde devam etme imkânı kalmadı.

Kuzey, Güney, Abraham!

Müsteşar'ın gönlü ABD ve BOP'tan yana gibi görünmektedir ve sabırsızlığını anlamak mümkündür. Kürt-Türk savaşı ihtimali artık ABD vakıflarının dokümanlarından taşmıştır ve Temsilciler Meclisi'nde ABD Dışişleri Bakanı'nın ağzından ifade edilmektedir. Türkiye ya Kerkük'e kadar genişleyecek ya da Diyarbakır'a kadar küçülecektir. TBMM Kerkük sorunu için gizli gündemli genel kurul toplantısı yapacaktır; sınır ötesi operasyon tartışılacaktır.

Orta şiddette bir askeri operasyonun ardından Türk-Kürt kardeşliği ilân edilebilir ve Kuzey Irak federatif bir yapı içinde Türkiye'ye bağlanabilir. Böylece TSK da yaklaşan büyük savaşta hem Güney Irak'taki Şiilere hem de İran'a karşı mevziye sokulmuş olur. Üstelik Kürtleri biraz hırpalayarak bağımsızlıktan vazgeçirmeyi ve federasyonu kabul ettirmeyi amaçlayan böyle bir askeri operasyon ve ardından gelen bir uzlaşma, gerek Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden, gerekse genel seçimlerden önce Türkiye'deki 'ılımlı İslamcı' iktidara muazzam bir güç kazandırır. Güney ile Kuzey'i birleştiren Recep Tayyip'in gerçek bir Abraham Lincoln olduğu bir kez daha kanıtlanmış olur (19.08.2005 tarihli Washington Times'ta yer alan 'Türkiye'nin Kürt Sorunu' başlıklı yazıda R.T. Erdoğan büyük sorunlar karşısındaki liderlik kabiliyeti bakımından Abraham Lincoln ile kıyaslanmıştır!!).

Alametler ve işaretler

Bizim senaryomuz böyle. MİT Müsteşarı'nın çıkışı hükümeti desteklemekte ve 'neo-con'ların son Irak planıyla uyum içinde gözükmektedir. Bu bağlamda Kerkük'teki Türkmenlerin ya da petrol kuyularının ya da Kandil Dağı'ndaki PKK'nın falan hiçbir önemi yoktur. Önemli olan Doğu'ya doğru genişleyen dinamik içinde savunma konumundan çıkıp ABD'nin yanında saldırıya geçmek ve bölgenin en büyük NATO ordusunu İran'a karşı mevziye sokmaktan ibarettir.

Konuyu biraz dağıtmış gibi olmayı göze alarak Abdullah Öcalan'ın, MİT'in açıklamasından hemen sonra İmralı'dan verdiği son demece ilişkin Milliyet gazetesinde (14.01.2007) yer alan habere değinelim ve bir sürü ıvır zıvır ("Saddam gibi direniş oyununa gelmedim" ya da "Sevgilisini sordu" vb. gibi) arasında parıldayan altın kıymetindeki şu cümleye dikkati çekelim: "Kurtuluş Savaşı dönemindeki Misak-ı Milli sınırları içinde yer alıp da bugün dışında kalan Kürtlerle yeniden demokratik özerklik çerçevesinde ilişkilenmelidir."

Peki ya Mehmet Ağar'a ne demeli? Kendisi tam da Müsteşar'ın açıklamasından sonra Benelüks Modeli önerdi. Buna göre Kuzey Irak, Gürcistan, Azerbaycan ve Suriye, Türkiye'nin önderliğinde bir ortak Pazar kuruyor. Doğu'ya doğru genişleyen dinamik alanın iktisadi zemini mi yoksa?

Alametler ve işaretler saymakla bitmez.

Evet, Kuzey (ya da Güney) Kürdistan'ı biraz hırpalayacağız, sonra federatif birlik içinde barışacağız ve onlarla birlikte İran'a karşı mevzileneceğiz. Bunu istiyorlar. Peki bu olur mu? Kürtler buna razı olur mu? TSK ve TBMM bu oyuna gelir mi? Bilemeyiz. Şubatta Genelkurmay Başkanı Washington'a gidecek ve önüne konan haritalara bakarak düşünecek.

Hareketliliğin sebebi İran mı?

ABD yönetiminin yeni Irak planını açıklamasından saatler sonra Kuzey Irak'ın Erbil kentindeki İran konsolosluğuna bir operasyon düzenleyen ABD birlikleri, temsilcilikte bulunan beş görevliyi gözaltına aldı.

Irak planı kapsamında Bush tarafından İran'a yönelik suçlama ve tehdit niteliğindeki açıklamaların hemen ardından gelen operasyon, İran tarafından büyük tepkiyle karşılanırken, Kürdistan Özerk Yönetimi de konuyla ilgili bir protesto açıklaması yaptı.

Saldırıdan sonra ABD Dışişleri Bakanı Rice'ın bir kez daha İran'ı tehdit etmesi, tansiyonun yükselebileceğine işaret ediyor.

Olayın ardından İran devlet televizyonuna çıkan İran Dışişleri Bakan Yardımcısı Muhammed Ali Hüseyni, Erbil'de düzenlenen saldırıyı kınadıklarını belirtti. Hüseyni, "Bu provokatif bir ABD saldırısıdır. Tüm uluslararası hukuk kurallarına aykırı olan bu saldırıyı şiddetle kınıyoruz," dedi. ABD'nin daha önce de bu tür girişimlerde bulunduğunu dile getiren Hüseyni, bu ülkenin İran'a karşı düşmanca tutumunun ortada olduğunu, saldırının Irak-İran ilişkilerini bozmayı hedeflediğini belirtti. "Ancak buna izin vermeyeceğiz," diyen Hüseyni, ABD'nin düzenlediği bu baskının uluslararası hukuk kurallarına aykırı olduğunu ve gerekli girişimleri başlatacaklarını söyledi.

Hatırlanacağı üzere ABD birlikleri, geçtiğimiz ay yine Irak sınırları içerisinde beş İranlıyı tutuklamıştı. İngiltere basınından News Night ve daha birçok batılı kaynağın yaptığı açıklamalarda tutuklananların 'İran tarafından hükümete nüfuz etmekle görevlendirilmiş ajanlar' oldukları iddia edilmişti. Oysa daha sonra bu beş kişinin Irak hükümetinin resmi davetlisi olarak orada bulundukları ortaya çıkmıştı.

Şimdi Irak. Ya sonra?

ABD'nin Irak'tan çekilip çekil(e)meyeceği üzerine yapılan bir dizi tartışmadan kalan tortular, çekilmenin özellikle kısa vadede mümkün olmadığı üzerinde hem fikir olunduğunu gösteriyor. Bu imkânsızlığın en önemli nedeni ABD'nin Irak'a oldukça uzun bir süreci kapsayan stratejik planlarla gelmiş olması. İkinci en önemli sebep ise çekilme sonrasında oluşacak otorite boşluğu ve büyüyecek olan karmaşa ortamı. Bütün bunlara bir de kendini cenderede hisseden İsrail'in yalnız kalmak istemediği için yaptığı politik manevralar eklenecek olursa çekilmenin imkânsızlığı daha iyi anlaşılabilir.

Uzun zamandır ABD'nin Irak'ta büyük bir batağa saplandığı ve bu nedenle bölgede bu ölçekte bir cephe daha –hele ki İran gibi bir ülkeye– açamayacağı söyleniyordu. Bunu 'açamayacak' değil de 'açmayı tercih etmeyecek' şeklinde söylemek daha doğru olur. Çünkü bu durum şimdilerde değişmişe benziyor. Özellikle hatırı sayılır bir deniz ve hava birliğini Somali açıklarına gönderen ve ardından onlarca sivilin ölümüne yol açan hava saldırıları başlatmasından anlaşılabilir bu değişiklik. Kısacası 'dinamik güçler' yeni hazırlıklar peşinde olduklarını hissettiriyorlar.

Başta değindiğimiz provokatif saldırılarla ilişkilendirilebilecek başka gelişmeler de söz konusu. Bir kaç ay önce basına duyurulan, ABD ve İngiltere'nin bölgede İran karşıtı bir cephe oluşturma çabaları hız kazandı. İlk olarak Suudi Arabistan'ın Washington büyük elçisi Prens Faysal El Türki istifa etti (siz bunu etmek zorunda bırakıldı diye okuyabilirsiniz). İlginçtir El-Türki bundan önce bir kere daha istifa etmişti ve peşinden birinci Körfez Savaşı başlamıştı. Faysal El-Türki Suudi yönetimi içinde Ortadoğu'da bağımsızlıkçı bir politika izlenmesini savunan bir gruba yakın. Son dönemde de İran ile ilişkilerin geliştirilmesini destekleyen çabaları vardı.

Tony Blair Dubai'ye yaptığı ziyarette basın mensuplarına, Ortadoğu'da Hamas, Hizbullah, Suriye ve İran'a karşı bir ılımlılar ekseni oluşturulması gerektiğini dile getirdi. Bu geziden kısa bir süre önce, İngiltere'de ve Suudi Arabistan'da büyük yankı uyandıran, Suudi kraliyet ailesinin İngiliz silah şirketlerinden rüşvet aldığına ilişkin sürdürülen dava ani bir kararla durduruldu. Gerekçe olarak da İngiltere başbakanı, "İngiliz yasaları Suudilere uygulanamaz," diyordu.

Irak'ta askeri güvenlik

Muhtemel İran saldırısı sırasında mevcut Irak cephesinden herhangi bir beklenmedik vurgun gelmemesi için de yoğun hazırlıklar yapılıyor. Örneğin basın yoluyla ülkedeki iç savaşın tek sorumlusu olarak Mukteda El-Sadr'ın Mehdi Ordusu gösteriliyor, İran'lı diplomatların birer ajan oldukları büyük puntolarla yayınlanıyordu.

ABD'nin mevcut yönetimi seçim sonuçlarının etkisini üzerinden atmaya başladıkça neo-conların etkisi tekrardan yükselişe geçti. Bush'un etrafında toplanan savaş heveslisi politikacıların tavırlarını destekleyen haberler de gelmeye başladı.

USS Stennis ve USS Ronald Reagan Basra Körfezi'ne hareket ediyor...

ABD ve İsrail yönetimlerinde savaş yanlısı eğilimler artıyor...

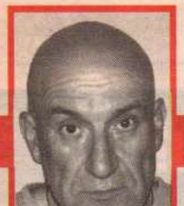
İsrail uçakları, Cebeli Tarık'a kadar uçup, uzun menzilli uçuş eğitimi yapıyorlar...

İsrail düşük verimli nükleer bombalarla bir saldırı hazırlığı içinde...

Irak'ta bugün ABD'nin mutlak askeri bir zafer kazanabilmesi için şimdikinden çok daha fazla büyüklükte bir askeri güce ihtiyacı olduğu biliniyor. Bu nedenle Irak Çalışma Grubu'nun hazırladığı Baker-Hamilton Raporu üzerine kurulan Irak Planı çerçevesinde hazırlıklarına başlanılan 20-21 bin ek asker takviyesi ise sadece bölgesel amaçlı kullanılacak gibi görünüyor. Plana göre 21 bin 500 ek askerin Irak'a yerleşmesi öngörülüyor. 17 bin 500 askerin Bağdat'ta, geriye kalan askerlerin ise El Anbar eyaletinde görev yapması hedefleniyor. Bu da az önce değindiğimiz, Mukteda El-Sadr'ın tasfiyesi için çabalayan ABD'nin 'vurgun yememe' gayretine işaret ediyor.

Kısacası işlerin her geçen gün karıştığı ve binlerce masum insanın öldüğü coğrafyamız daha da karışacak gibi görünüyor...

ÖZGÜR ATAK

Kürt halkını, giderek kendilerinden ölesiye nefret edilen, halklar arası boğazlaşma tehlikesinin bu kadar büyük olduğu bir coğrafyada ABD'nin insafına terk etmek, yapılabilecek en büyük satıştır...

HAKKI YÜKSELEN (BABA HAKKI)

Kürtleri satmayın!

Benim bir huyum var, bir yazıyı okurken kafamın içinde yazının konusuna ve üslubuna uygun bir ses tonu ve konuşma biçimi beliriyor. Yazar bildik biriyse ve daha önce sesini duyduysam yazıyı onun sesiyle okuyorum. Yok eğer kendisini hiç görmemiş ve duymamışsam o zaman metni kendi yakıştırdığım bir iç sesle okuyorum. Bu bazen çok eğlenceli oluyor, ama kimi zaman da sırf bu sese tahammül edemediğim için okumayı bırakıyorum.

21 Aralık tarihli Radikal'de **The Washington Post**'ta yayımlanmış çeviri bir yazı okudum. Önce kimin yazdığına bakmadan başladım. Yazar, "Irak Çalışma Grubu'nun işgal batağından çıkmak için demokrasi karşıtı otoriter komşularımızla işbirliği önermesi Kürtler için kabul edilemez. Bu tavsiye benimsenirse, ABD Irak anayasasını hiçe sayarak demokrasi söyleminden vazgeçmekle kalmayıp Kürtleri bir kez daha satmış olacak," diyordu. Bu minval üzere giden yazıyı okurken kafamda yine o iç ses belirdi. Bu, yazının üslubuna uygun hafif ağlamaklı, yumuşak bir sesti. Sonra aklıma yazıyı kimin yazdığına bakmak geldi.

Ses birden değişti!

Yazarın adı Mesrur Barzani idi. Kendi kendime "Haa!" dedim, "Soyadına bakılırsa üst yönetime yakın biri, aileden!" ve bunun ardından kafamın içindeki ses şöyle biraz sertleşti. Yazıyı yeni ve daha tok bir iç sesle okurken, kendi kendime "Bi'dakka yahu" deyip yazının sonundaki, yazarın kim olduğunu belirten bölüme göz atmamla toparlanmam bir oldu. Yazar, Kürdistan Yerel Hükümeti İstihbarat ve Güvenlik Dairesi Başkanı ve KDP'nin önde gelen üyelerindendi. Yani öyle ağlak, yumuşak bir sesle konuşacak birisi olmadığı gibi biz ölümlülerin tüylerini ürpertecek bir görevi de yerine getiriyordu. Kafamın içindeki ses birden bire değişmiş, her an sertleşmeye hazır, uyarıcı, ama kurnazca bir yumuşaklık içeren başka bir sese dönüşmüştü. "Ulan sen benim kim olduğumu biliyor musun?" uyarısını almışçasına kendime gelip yazıyı bir kez daha okudum. Yazı, ortalama Amerikan yurttaşlarını etkiyecek bir dille yazılmıştı. Onların 'demokratik ruhuna' sesleniyor ve Kürtlerle Amerikalıların ortak ülkülerinden söz ediyordu.

Yazarın mesleğinden olsa gerek, yazı boyunca tutturduğu demokrasi ülküsü söylemi bana pek inandırıcı gelmedi. Zaten bu tür siyasi yazılar popüler üslubunun yanı sıra diplomatik bir üslup da taşır ve sadece dil olarak değil, anlam olarak da çeviri gerektirir. Yazarın tribünlere oynamakla birlikte asıl amacının Irak Çalışma Grubu'nu eleştirmek ve ABD yönetimini uyarmak olduğu açık. Yazarı alenen Amerikan işbirlikçiliği yapmakla suçlayabiliriz. Ayrıca yazdıklarına bakıp, "Sen kimsin de koca Amerikan emperyalizmine akıl öğretiyorsun; ne yapacağını sana mı soracak; dostunu düşmanını senden mi öğrenecek?" diye dalga da geçebiliriz. Ancak yazıda yer alan çok önemli bazı gerçekleri gözden kaçırmamak şartıyla.

Bu gerçeklerden biri, Kürt halkının bugüne kadar gördüğü acımasız zulüm ve çektiği acılar.

Bir diğer gerçek ise, yazının sonunda "Bizi otoriter komşularımıza ve topluluklarımızı terörize edenlere satmayın. Bu projede yer almayı demokratik biçimde kabul ettik, zira bize halkımızı korumak için gereken hakların garantisi verildi (...) Sizden iş işten geçmeden

Bu üç bayrağın yan yana gelmesi sizce normal mi?

verdiğiniz sözü tutmanızı istiyoruz," diyerek belirtilen, Kürt halkına yönelik bir kırım ihtimali.

Ama yazıda yer alan en kritik söz, "Bu tavsiye (IÇG raporu) benimsenirse, ABD, Kürtleri bir kez daha satmış olacak." sözü, yani gerçeğin ta kendisi. Üstelik yazarın belirttiği gibi sadece 1991 ihanetiyle de sınırlı değil, yakın tarih boyunca sürekli yaşanan bir gerçek.

Ya maliyeti kurtarmazsa?

Hüsnüniyetli bir yaklaşımla yukarıdaki gerçekleri vurguladıktan sonra niyeti biraz bozup başka şeyleri de belirtmemiz gerekiyor. Yazıyı kaleme alan kişi saf bir Kürt köylüsü olmadığına göre, her ne kadar işi 'demokratik' saflığa vursa da, gerçek durumun ne olduğunun farkındadır.

Zaten Amerikan yöneticilerini uyarırken söyledikleri de bunun böyle olduğunu gösteriyor. Demek ki ABD daha önce Kürtleri satmış ve bir daha satabilir. O halde Federal Kürdistan'ın kaderi pamuk ipliğine bağlı. Yani ABD hiç de güvenilir bir müttefik değil; çıkarları gerektirdiğinde ittifaklar politikasını değiştirebilir; Irak konusunda Türkiye, İran ve Suriye ile işbirliğine gidebilir ve gerektiğinde Kürtleri gözünü kırpmadan harcayabilir. Bu şartlar altında Kürt halkının geleceği, Amerikan yönetiminin sözünde durmasına bağlı! Yani güvence pek sağlam değil. Üstelik gelecek seçimlerde bir yönetim değişikliği olması kuvvetle muhtemel. Daha şimdiden dengelerin değiştiği Kongre'de Bush'a karşı sıkı bir muhalefet var. Ayrıca Sayın Barzani'nin demokrasi ülküsünü paylaştığı söylediği Amerikan halkının bir bölümünün savaş karşıtı tavrı da güçleniyor.

Tamam, yeni yönetim de yine emperyalist politikaların gereği kimi küçük değişikliklerle aynı rotada seyredebilir. Ancak ya öyle olmazsa? Mesrur Bey'in suçladığı IÇG de nihayetinde Amerikan büyük sermayesinin düşmanlarından oluşmuyor, başında Baker ve Hamilton gibi Amerikan büyükleri var; yani onlar da Bush gibi birer vatan evladı ve vatanın milletin menfaatleri neyi gerektiriyorsa onu söylüyorlar, dilleri döndüğünce. Ancak öncelikleri doğal olarak Barzani ailesi, Talabani veya Kürt halkı değil. Dolayısıyla Mesrur Barzani'den ziyade, büyük kapitalistlerin aklıyla hareket etmeleri doğal.

Kapitalist bir politika söz konusu olduğunda, her şeyin alınıp satılabileceğini (veya kiralanabileceğini) akıldan çıkarmamak gerekir. Her şey onlar için birer metadır. Malum zaten kapitalizm de asıl olarak 'genelleşmiş meta üretimi'dir! Maliyetler kurtarmadığında Kürtler ABD için tasfiye edilmesi gereken bir soruna dönüşebilir ve bu da ilk defa olmaz. Sayın İstihbarat ve Güvenlik Dairesi Başkanı da bu gerçeği, mesleği gereği, iyi bildiği için olacak, "Çalışma grubuna bakılırsa, biz hepimiz çözülmesi gereken bir 'sorunun' parçasıyız ve hiç birimiz Amerika'nın korumasına değmeyiz," diyor. Hay yaşayın Mesrur Bey, aynen öyle!

Bozacının şahidi...

Bush'un Irak politikasına ilişkin son açıklamalarına bakılırsa Mesrur Bey'in korktuğu ha deyince başına gelmeyecek. Irak, Bush ve adamlarının aniden delirmeleri sonucu işgal edilmediğine göre Amerikan ve İngiliz kökenli uluslararası enerji devlerinin Irak'ta daha çok işi var. Üstelik burası Ortadoğu, herkes birbiriyle düşman olabildiği gibi dost da olabilir. Ancak her denge sonunda bozulur ve kurnazlık, yapanın ayağına dolanır. Bazen de 'zor oyunu bozar'. Bu nedenle Irak Kürdistanı'nı yönetenlerin daha çok ihtimalli ve alternatifli bir politik hat tutturmaları şart. Ben şahsen sayın yöneticilerin bu konuyu düşündükleri kanısındayım. Eğer her şey umulmadık bir biçimde altüst olmazsa; mesela ABD, İran ve Suriye'ye saldırmaz; veya şimdiden alametleri belirdiği üzere, bir bölge devleti kontrolden çıkıp da kendi başına iş görmeye niyetlenmez; dolayısıyla bütün bölgeyi kaplayabilecek bir savaş çıkmaz; bölge devletleri de fırsattan istifade kendi Kürt meselelerini 'halletmeye' kalkmazsa, sürecin daha 'yumuşak' bir biçim alması da mümkün. Bu durumda toptan satış tehlikesinin yerini perakende satışlar alacaktır. Yani yeni Amerikan yönetimi, bölgede oluşan devletler, halklar ve mezhepler arası dehşet dengesi üzerinden sağladığı kontrolü daha siyasi yollarla sürdürürken, Kürt yönetimi de gerek Irak Kürt halkının gerekse diğer ülkelerdeki Kürtlerin çıkarlarını gözden çıkararak bu yeni dengeye uyum sağlayabilir. Mesela petrol ve imar gelirlerini bölge burjuvazisiyle paylaşarak...

Tabii bu 'olumlu' ihtimal Kürt halkına yönelik bir imha tehlikesini tam olarak ortadan kaldırmıyor. Bu tehlike her zaman var ve Kürt halkı her zaman satılabilir.

Kürt halkının geleceği açısından ABD ile işbirliği bu kadar risk taşıyorsa o zaman daha başka ve daha güvenilir müttefikler bulmak gerekmez mi? Mesele sadece Kürt halkının geleceği ile ilgili olsa ve Kürt emekçi ve yoksulları, ipleri ellerinde tutsalar, acilen başka müttefikler arayacaktır.

Ancak, "Bana müttefiklerini söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim" mantığından gidersek, Mesrur Bey ve temsil ettiği Kürt egemenlerinin müttefikleri de sınıfsal zorunluluklar nedeniyle kendi benzerleri olacaktır; yani emperyalizm ve bölge burjuvazileri. Bölge devletlerinin 'işin ucu bize de dokunabilir' endişesinden kaynaklanan düşmanca tavırlarına rağmen Irak Kürdistanı, iş peşinde koşturan sermaye çevreleri için bir çekim alanıdır.

Ancak 'geçici' sonuç ne olursa olsun Kürt halkını, giderek kendilerinden ölesiye nefret edilen, halklar arası düşmanlığın ve boğazlaşma tehlikesinin bu kadar büyük olduğu bir coğrafyada ABD'nin insafına terk etmek yapılabilecek en büyük satıştır.

Kürt meselesi ulus
kaydıkça tehlikel
da yol açıyor. Me
emperyalist işgalle özdeşr
antiemperyalist tepkiler n
düşmanlığına dönüşüyor.
alındı. Bugün ülkemizdek
ve şoven milliyetçiliktir. B
bir emperyalizm karşıtlığ
bir Kürt düşmanlığına da
yaygın düşmanlık İzmir'd
engellenmesi, yani kökler
amacıyla imza toplamaya
hiçbir tepki almadan. Sıra
konuşmalarının bir bölür
yönelik nefretten söz etm

Toplumdaki ırkçı eğilir
gelişme de sol cenahta ya
genetik olarak müsait böl
bir kısmı artık yüzde yüz
yılların hasretiyle yanıyo
olsa bir başka kısmı da T
milisi gibi hırlayıp duruy
anlamda solcu falan değ
(Sosyal faşizm zırvasında
oluşturmaya adaylar. Anc
ki acilen engellenmesi ge
bir gözleme dayanıyor, a
daha fazla örneğine rastl
süredir, devrimci hareket
hâlâ yer alan, ona yakın
halkına ve onun mücade
düzene karşı devrimci ta
ve gerçek anlamda antie
insanlar bile Kürtlere tep
kırıklığından kaynaklan
ortaya çıkan ve halihazır
bu tavır, var olan toplum
yaygın ve tehlikeli bir ha
de budur.

Tepkisini belirtenlerin
ve giderek de Türkiye, İr
ABD'yi bir kurtarıcı ola
bağlamda Amerika'ya d
işbirliği eğilimi. Üstelik
bir Kürdistan'ın Amerik
İsrail'e dönüşme tehlike

Bu durum, ülkedeki y
gösteren insanların, ayn
milliyetçiliğine de tepki
yollarını şaşırmaları ve
milliyetçiliğinin kuyusu
doğuruyor; hem de bun
olduğunu düşünerek. D
bir yere varmak mümki
devreye sokmamız gere
duyulan şeylerin neden
kılıyor.

Kimin eli kimin

Öncelikle unutulmam
hemen hemen bütün gü
biçimde ABD ve İsrail'l
içinde olmaları; bugün
düşündüklerimizin de,
değillerse yarın mutlak
gerçeğidir. Bakın Türkiy
beri sempati duyduğu,
El Fetih bile Hamas'a k
almaya başladı. Sırada
var. Bu özellikle SSCB'n
oluşan Ortadoğu gerçe
sonucudur. Bu durum
gruplar ve mezhepler d

Peki, bir halka küsülür mü?..

ürt meselesi uluslararası bir platforma kaydıkça tehlikeli birtakım sonuçlara da yol açıyor. Mesele bölgemizdeki list işgalle özdeşmiş gibi göründükçe, eryalist tepkiler neredeyse bir Kürt ığına dönüşüyor. Bu konuda epeyce yol ugün ülkemizdeki en büyük tehlike ırkçılık milliyetçiliktir. Bu milliyetçilik, naylondan eryalizm karşıtlığı kisvesi altında aleni düşmanlığına dayanmaktadır; öyle ki bu üşmanlık İzmir'de, Kürtlerin üremesinin mesi, yani köklerinin kurutulması imza toplamaya kadar vardı, üstelik de pki almadan. Sıradan insanların gündelik alarının bir bölümünü oluşturan Kürtlere nefretten söz etmiyorum bile...

ndaki ırkçı eğilimlerin paralelinde bir de sol cenahta yaşanıyor. Solun zaten olarak müsait bölümleri öbür tarafa geçti, artık yüzde yüz Atatürkçü, 1930'lu asretiyle yanıyor. Şimdilik küçük de başka kısmı da Tutsi kokusu alımış Hutu bi hırlayıp duruyor; yani artık bildiğimiz solcu falan değiller; faşizmin sol kanadını faşizm zırvasından söz etmiyorum) naya adaylar. Ancak bir başka tehlike var engellenmesi gerekiyor. Bu belki kişisel me dayanıyor, ama şahsen benim giderek la örneğine rastladığım bir durum. Bir devrimci hareketin içinde yer almış veya alan, ona yakın duran, yakın geçmişte Kürt ve onun mücadelesine sempatiyle bakan, karşı devrimci tavrından taviz vermeyen k anlamda antiemperyalist bir tutumu olan bile Kürtlere tepki duymaya başladı. Hayal ndan kaynaklanan bir sempati kaybıyla kan ve halihazırda bireysel gibi görünen var olan toplumsal koşullarda giderek e tehlikeli bir hal alabilir; kişisel endişem r.

ini belirtenlerin ortak gerekçesi Kuzey Irak k de Türkiye, İran ve Suriye Kürtlerinin ir kurtarıcı olarak görmeleri ve bu a Amerika'ya duydukları sempati ve ğilimi. Üstelik Kuzey Irak'taki bağımsız istan'ın Amerikan himayesinde ikinci bir önüşme tehlikesi de cabası.

um, ülkedeki yaygın milliyetçiliğe tepki insanların, aynı şekilde güçlenen Kürt iliğine de tepki göstermek isterken şaşırmaları ve karşı oldukları Türk iliğinin kuyusuna düşmeleri tehlikesini or; hem de bunun devrimci bir tutum ı düşünerek. Demek ki sadece tepkilerle iyi varmak mümkün değil. O halde bilincimizi şokmamız gerekiyor. Bu da öncelikle tepki şeylerin nedenlerini anlamayı zorunlu

eli kimin cebinde...

kle unutulmaması gereken, bölgedeki emen bütün güçlerin şu veya bu ABD ve İsrail'le ilişki ve hatta işbirliği maları; bugün ilişki kurmadığını klerimizin de, eğer gizli ilişkiler içinde yarın mutlaka ilişki kuracakları r. Bakın Türkiyeli devrimcilerin baştan bati duyduğu, hatta saflarında savaştığı bilę Hamas'a karşı ABD ve İsrail desteği aşladı. Sırada muhtemelen başkaları da ellikle SSCB'nin yıkılmasından sonra rtadoğu gerçeğinin neredeyse kaçınılmaz ır. Bu durum sadece devletler, etnik e mezhepler düzeyinde değil, doğal olarak örgütler düzeyinde de böyle; buna vakti zamanının orak-çekiç ve kızıl yıldız amblemli devrimci örgütleri ve kimi komünist partileri de dahil.

Öncelikle, Kürtlerin emperyalizmle ilişkisinden söz ederken biraz dikkatli olmak ve toptancılık yapmamak gerekiyor. Her kesimin kendine göre bir nedeni var. Yani hiçbir Kürt topluluğu, "Ulan hadi şu emperyalizmle bir işbirliği yapalım, maksat kötülük olsun!" falan demiyor. Kürt egemen sınıfları ve burjuva siyasi önderlikler için sorun, bölgedeki diğer burjuva güçler gibi, sınıfsal işbirliği, belirli bir toprak parçası üzerinde ekonomik-siyasi denetim ve iktidarını koruma sorunudur; sadece diğer ülkelerden gelecek tehlikelere karşı değil, kendi emekçilerine karşı da. Küçük burjuva sol önderlikler için ise sorun, bürokratik yozlaşmaları ve milliyetçileşmeleri oranında, bir 'reel politik' sorunudur; yani zamanın gerçeklerine uygun olarak, bölgenin denetimini elinde tutan büyük güçlerle geçinebilme ve mümkünse bazı faydalar sağlama politikasıdır. Geniş halk kesimleri ise, normal şartlarda her halk gibi, ancak gördüğüne inanmakta veya 'denize düşüp yılana sarılmaktadır!' Doğrudan sınıfsal çıkarları olanların dışında emperyalizmle, daha doğrusu büyük devletlerle ilişki veya işbirliğinin temelinde gerçek bir kuşatılmışlık duygusu, olumsuz tarihsel deneyimler ve çaresizlik yatmaktadır. Kürt halkı, her şeyden önce kendi toprağında hayatta kalmak ve kendi kendini yönetmek istiyor. Ayrıca bölgedeki bütün güçlerin arkasında bir hami devlet var ve bu devletlerin tümü 'kimsesiz' Kürtlere düşman. Kısacası, nasıl ki Türk halkını, ülkede bunca yaygın ırkçılığa, şovenizme, gericiliğe ve Kürt düşmanlığına rağmen faşistlikle suçlayamazsak, Kürt halkını da 'Amerikan uşaklığı' ile suçlayamayız.

Ancak tarihsel, siyasi, ekonomik sebepleri ne olursa olsun ABD ile ittifak, sonunda Kürt emekçilerine ve yoksullarına zarar verecektir; çünkü emperyalizm için alınıp satılamayacak hiçbir şey yoktur ve ABD de emperyalist devlettir. Hani biraz basmakalıp olacak ama yine de malumu ilan edelim: Kürt halkının kurtuluşu ve özgürleşmesi, bölgedeki diğer halklarla ortak mücadelesine bağlıdır! Daha açıkçası Türk, Arap, Fars ve diğer halkların işçi, emekçi ve ezinlenleriyle ortak mücadelesine...

Bize düşen...

Bu durumda sorumluluk sadece Kürt halkına değil, onun gerçek dostları olduğunu söyleyen bizlere de düşüyor. Bu da bugün ABD'den başka tutunacak dalı kalmayan Kürt halkıyla aramızda gerçek bir güven bağı kurmayı gerektiriyor. Bunun yolu da Kürt milliyetçiliğinden önce Türk milliyetçiliği ile ideolojik, politik mücadeleden geçiyor. Bu Kürt milliyetçiliğinin eleştirilmeyeceği anlamına gelmiyor kuşkusuz. Ancak bugünkü Kürt önderliklerine yönelik eleştirinin salt milli mesele ve ABD ile ilişkiler üzerinden değil, esas olarak sınıfsal konumları, sınıf mücadelesindeki yerleri üzerinden yapılması gerekiyor.

"Şimdi bunun sırası mı?" denebilir. Evet tam sırası. Aksi halde şu meşhur emperyalizm meselesini ve bunun egemen sınıflarla kopmaz bağını anlatabilmemizin imkânı kalmaz. ABD'nin Kürtlerin koruyucu meleği olarak zuhur ettiği bir zamanda, emperyalizmin tarihsel kötülüklerini sayıp dökmenin bir faydası olmadığı gibi, "Biz dememiş miydik?" demek için ABD'nin Kürtleri satmasını beklemek de bize yakışmaz. Egemen sınıflara karşı mücadeleyle emperyalizme karşı mücadele bir bütündür. Unutmayalım bütün Çinliler birbirlerine benzemediği gibi bütün Kürtler de birbirine benzemez; içlerinde uzlaşmaz çelişkilerle bölünmüş, farklı sınıf ve tabakalar ve bu toplumsal bölünmeye denk düşen eğilim ve örgütlenmeler vardır. Bu gerçeği her ne kadar unutmuş olsak da böyledir!

Sınıf ve sınıflar mücadelesi gerçeği aslında Türkiye solunda da unutulmuş konulardan biri. Uzun zamandır çoğunluk, başkalarının belirlediği gündemler üzerinde daha çok 'kimlik' meselelerini tartışıyor. Farkına varmadan 'kimlikçi' olduk çıktık. Bu durumda Kürt emekçilerine sınıfsal çağrılar yapmadan önce bu meseleyi bizlerin hatırlamasında yarar var. Yani bu yolla sadece Kürt kardeşlerimize değil, kendimize de bir hayır yapmış olacağız. Ortada sınıf mücadelesini eksen alan, işçi sınıfı önderliğinde bütün emekçileri ve ezilenleri birleştirmeyi hedefleyen bir program olmadığı sürece, emperyalizmin halkları birbirine kırdırtıp sonra da 'barış ve demokrasi' operasyonları düzenlemesini uzaktan izlemekten başka çaremiz kalmaz. Üstelik zaten ulusal hareketlerden biri 'demokratik cumhuriyet' hedefini ilan ettiğine göre, sıra rejim mevzuuna da gelmiş demektir. O halde meseleyi milli alandan, sosyal-sınıfsal alana taşımakta ve milli meseleyi bu bağlamda ele almakta da bir sakınca yok. Kimse kusura bakmasın, senin bu memleketin rejimiyle ilgili planların varsa, benim de var, diyebiliriz. Gerçi burada kimi Türk ve Kürt solu için önemli bir tabu olan 'aşamaların kutsallığı' prensibi ihlal edilecektir, ama ne yapalım! Bizim için devletin şekli değil, şemaili önemlidir. Yani biz, devletin üniter mi, federal mi yoksa ulus-devlet mi olacağından ziyade, işçi devleti mi, yoksa burjuva devleti mi olacağı ile ilgileniriz; her ne kadar tarihin bazı dönemlerinde ve bazı ülkelerde burjuva demokrasisinin bir 'nimet'e dönüştüğünü bilsek bile!

Tabii bu arada 'Türk tarafı' olarak çuvaldızı kendimize batırmamız gerekiyor. Açıkçası bu mevzularda çok hata yapıldı. İstisnaları bir kenara ayırırsak, Türkiye solunun büyükçe bir bölümünün kötü bir huyu vardır. Kendi mücadelesinde milli ve yurtsever bir tavır takınırken, Kürtlerden proletarya enternasyonalizmi bekler! Yani 'Ya giderlerse?!' korkusu bu memlekette sadece burjuvaziyi değil, kimi solcuları da etkilemiştir. Oysa bu işler karşılıklıdır. Öyle milli birlik çağrılarıyla, "Hele bir demokrasi gelsin" veya "İleride düşünürüz" tavrıyla kimseye güven verilemez.

Bu meseledeki bir başka kusurumuz da mücadeleyi 'kayıtsız şartsız' desteklemek olmuştur. Bunda ulusların kendi kaderini tayin hakkı prensibini çiğneme, yani bir çeşit günaha girme veya birileriyle 'papaz olma' korkusunun yanı sıra, "Valla kardeşim adamlar yapıyor!" hayranlığının da rolü vardır. Tamam, tarihsel haklılığı olan, başka hayırlara da vesile olabilecek mücadeleler, önderliklerine rağmen desteklenir ama ciddi bir eleştiri yöneltilmeyen ve yanlışlarıyla mücadele edilmeyen kimi önderliklerin halklarını felakete sürükleyebileceği de unutulmadan. Çağımız neredeyse önderliklerin ihaneti çağı haline gelmiştir.

Komik bir öneri!..

Bugün Ortadoğu'yu 'Balkanlaştırma' sürecine sokan uluslar, halklar, etnik gruplar, mezhepler arası çatışmalar ancak farklı bir düzeyde, sınıf mücadelesi düzeyinde, işçi ve emekçilerin enternasyonalci birliğiyle aşılabilir. Tabii bu sözler birilerini güldürecektir, farkındayım. Ne komik bir çözüm önerisi değil mi? Üstelik de bugünkü durumda! Ama atalarımız ne demiş: "Gerçekçi ol ve imkânsızı iste!"

Kısacası sosyalistlerin konuya müdahil olma zamanı gelmiştir. Özellikle emperyalizmin demokratik, hatta ulusal kurtuluşçu numaralarla, âhir zaman deyimiyle, 'ezber bozduğu' günümüzde, 'prensipli' ancak uzaktan bir duruşla meseleye müdahil olmak mümkün değildir. Olay deniz aşırı bir yerlerde, mesela Vietnam'da, Cezayir'de veya Angola'da cereyan etmiyor (kaldı ki onlar da metropollerde bir rejim meselesine dönüşmüştü), her şey iç içe, ortada kesin bir sınır bile yok. Korkulan olursa, kan mutlaka üzerimize sıçrayacaktır. Yakın ve çok yakın tarihimiz Kürt meselesinin Türkiye'nin siyasi rejimini nasıl etkilediğinin, devletimizin milli meseleyle işçi mücadelesinin kesişmesini önlemek için neler yaptığının; aradaki bağların kopukluğunun ve yabancılaşmanın giderek nasıl karşıdevrimci bir yükselişe neden olduğunun örnekleriyle doludur. Öncelikle bu bağ kurulmalıdır. Sınıf mücadelesi eksenli, mücadelenin farklı düzeylerini birbirine bağlayan ve kitlelerin bilinç düzeylerini göz önüne alan somut talepleri içeren bir program temelindeki ortaklık, emperyalizmin, sonunda halkların birbirini boğazlamasına yol açacak müdahalesini de etkisiz kılacaktır. Gerçek bir eşitliği, adaleti ve özgürlüğü hayata geçirme iradesine sahip olduğumuz sürece gerisini biz kendi aramızda hallederiz. Dolayısıyla meseleye 'Ya giderlerse?' korkusuyla değil, devrimci bir tutum ve özgüvenle yaklaşmalıyız. "Peki bütün bunları kiminle yapacağız, muhatap kim?" diye soranlara cevabım, "İşe kendi benzerlerinizle başlayabilirsiniz" olacaktır. Birlik hem sınıfsal hem de politik düzeyde benzerlerin birliğiyle mümkündür. Yeter ki karşılıklı 'kamuoylarımızın' baskısıyla ve 'kitleyi kaybetme' korkusuyla oluşan milliyetçi tutumlardan uzak duralım. Eğer tarihi sıra numarasıyla girilecek bir sahne olarak görmüyorsak; 'Herkesin mücadelesi kendine' demiyorsak; ve bu sürecin nerede durup nerede ilerleyeceğini bir takım muhayyel aşamaların değil, kitlelerin bilinç düzeylerinin belirleyeceğini biliyorsak, mesele kalmaz. Hiçbir kapının üzerinde 'Sosyalistler Giremez!' yazmıyor.

İki askeri darbeye maruz kalan Demirel'in ünlü bir sözü vardır, "Devletle küslük olmaz!" diye. Biz de son söz olarak "Halklarla ve emekçilerle küslük olmaz!" diyerek yazıyı bitirelim...

'First Lady' oluver, gerisini koyver

Kadınlar için siyasetin yolu, ancak 'first-lady' olunduğunda açık... Yoksa sizi 'siyaseten' kaale alan hiçbir erkek bulamazsınız...

Siyasal gündemi belirlemenin en garantili yolunun, ortaya spekülatif, boş laflar atmaktan geçtiği ülkemizde, son incilerden biri de 'Kadından Sorumlu' Devlet Bakanı Nimet Çubukçu'dan geldi. Çubukçu'nun, "Bizimkilere gelince imam nikahı, CHP'ye gelince özel hayat. Eşiyle akşam yemeği bile yemeyen, yanında götürmeyen biri, başörtüsüyle eşini her yerde temsil eden kadını oraya yakıştıramıyor," sözleri üzerine magazin haberlerini aratacak şekilde Deniz Baykal'ın, "Eşim sepet mi ki, yanımda taşıyayım" yanıtı hemen gazetecilerin imdadına yetişti. Olcay Baykal tartışmaları izledi, daha önce Emine Erdoğan'ın 'harem' tartışmasında yaptığı gibi yorum yapmadı, konuyu Deniz Baykal'ın değerlendirmesine bıraktı.

İktidar partisinin bakanı ve ana muhalefet partisinin başkanı konumunda bulunan üst düzey siyasi şahsiyetler arasındaki bu tartışma gündemi temizinden bir hafta meşgul etti.

Yıllardır siyasette varlık gösteren pek çok kadın var. Şu anda da mecliste görev alan milletvekili ya da muhalefette yer alan pek çok kadın politikacı mevcut. Bu kadın politikacıların gündemi bir hafta gibi görece uzun bir süre meşgul ettikleri hiç olmadı. Gazetelerden ya da televizyonlardan icraatlarının övüldüğünü ya da yerildiğini hiç duymadık. 'Acaba yanıtı ne olacak?' diye heyecanla Olcay Baykal'ın yanıtını beklediğimiz gibi hiçbir kadın politikacıyı beklemedik. Gazetecilerin sabah sabah evinin kapısı önünde dizildiği ve tek bir resim çekmek için saatlerce beklediği bir kadın milletvekilini de hatırlamıyorum.

Görünen o ki kadınları birer politikacı olarak değil ama 'First Lady' olarak hemen kabulleniyor ve baş tacı ediyoruz. Kadın siyasetçilerin fikir ve icraatları gündeme dahi gelmezken, erkek politikacıların eşleri üzerinden bir siyasi tartışma yürütmek daha akla yakın görünüyor.

Örneğin, Rahşan Ecevit beğensek de beğenmesek de bu ülkede yıllardır aktif politika içinde, çoğu erkek meslektaşından ve belki de eşinden dahi çok daha

deneyimli bir kadın. Buna rağmen onca yıldır kendisine gazete ve televizyonlarda en çok eşiyle ilgili olarak yer ayrılmıştır. Eşinin hapse girmesi, çıkması, başbakan olması, hastaneye yatması, vefat etmesi üzerinden gündeme girebilmiştir.

Kadınlar siyasette birer özne olarak kabul edilmiyor, ancak eşleri üzerinden siyasi nesne olabiliyorlar. O kadar ki Tayyip Erdoğan'ın ya da Deniz Baykal'ın eşi olarak meclisteki kadın milletvekillerinden daha popüler olabiliyorlar. Bugün Emine Erdoğan siyaseten hiçbir özelliği olmadığı halde, gündemimizde başbakanın eşi olarak kadın vekillerden ve bakandan dahi daha fazla yer işgal ediyor.

Konuyla ilgili olarak Bianet'in konuştuğu Aksu Bora, tartışmaları, "Kadınların siyasetteki varlığı böyle bir şey demek ki: Ancak yokluklarıyla var olabiliyorlar" sözleriyle yorumluyor. Olcay Baykal'ın siyasetteki bu tartışmaların dışında hayatını sürdüren ve buna rağmen bu tartışmalarda adı anılan bir kadın olduğuna dikkat çeken Bora, "Yıllardır siyasal partilerde emek harcayan, çabalayan kadınların hiçbir sözü, emeği, başarısı gündeme gelemiyor" diyor.

Dolayısıyla politika yapmak isteyen kadınlara tavsiyemiz, üyesi oldukları partilerde emek harcamayı bırakarak, tez elden partinin ileri gelen şahsiyetleri ile evlenmeleri ve geleceklerine 'yatırım' yapmaları. Çünkü bir kadın politikacı olarak ağzınızla kuş tutsanız dahi, başarılı bir politikacı erkeğin eşi olduğunuzda gündeme geleceğinizden daha fazla gündeme gelmeniz mümkün değil...

ZELİHA GÖNYELİ

Bursa'nın ipek kadınları, ipek çocukları

Herkes 'First Lady'nin ipek eşarplarını konuşurken, Bursa'nın ipek kadınları, bu kez kozalarından bir ruh olup aktılar... Onlar zaten bu dünyada kayıt dışıydı, kaydolamadan kayboldular. Geride kozalarını yırtmaktan başka bir çaresi olmayanları bırakarak...

Bursa'da, geçen yıl Çalı Organize Sanayi Bölgesi'nde bulunan bir tekstil fabrikasında çıkan yangında 15 yaşındaki Ayşe Denizdalan, 21 yaşındaki Gülden Çiçek, 18 yaşındaki Sadife Düdüş, 27 yaşındaki Necla Özveren ve üç aylık hamile 32 yaşındaki Sevgi Sesli yaşamlarını kaybetti.

Ölümlerinin üzerinden bir yıl geçmiş. Yani yaşasalardı Sevgi'nin bebeği doğmuştu ve Ayşe 16 yaşında olacaktı. Ve belki aynı işyerinde çalışıyor olacaklardı, üstelik aynı koşullarda. Sigortasız, sendikasız ve her ay onları 'asgari' koruyan devletlerine ilk vergiyi ödeyenler olarak...

Sigortası olmayan işçilerin yangına karşı sigortası çoktan yapılmış bir fabrikada yanarak ölmesi, aynı koşullarda çalışan binlerce işçinin sorununa teğet bile geçmedi. Bu katliamın sorumluları yargılanıyor ama hâlâ ceza yok.

Tekstil sektöründe çalışanların yüzde 50'sinden fazlasını kadın işçiler oluşturuyor. Ve yine sektörün yüzde 50'sinden fazlası kayıt dışı. Çalışma koşulları en az onların ölümleri ile açığa çıktığı kadar kötü. Geçen bir yıl içinde tekstil sektöründe ve diğer sektörlerde de işçilerin çalışma koşullarında hiçbir değişiklik olmadı ve hatta koşullar daha da kötüleşti.

Ama geçen bir yılDA, IMF, Türkiye'de işsizlik sorununun çözümü için şu önerileri içeren bir paket açıkladı:

1. Kıdem tazminatı çok yüksek, düşürün...
2. Asgari ücret çok yüksek, düşürün, bölgesel asgari ücret uygulamasına geçin...
3. İşgücü piyasasını işverenlerin diledikleri zaman işçi alıp çıkartmalarını sağlayacak biçimde daha da esnekleştirin...
4. Sosyal güvenlik reformunu etkin biçimde uygulayın...

Ve OECD, 2006 Türkiye İnceleme Raporu'nda Türkiye'de istihdam artışı için kıdem tazminatının kaldırılması

önerisini sundu...

Ve son bir yılın en önemli hadisesi: Türkiye Avrupa birincisi! Evet, Türkiye iş kazalarında Avrupa' da birinci, dünyada üçüncü oldu!

İş kazalarına dair elde edilebilen resmi verilere göre 2005'te 73 bin 923 iş kazası, 519 meslek hastalığı meydana geldi, bunların 1096'sı ölümle sonuçlandı. Bu konularda resmi olarak bilgi alınabilecek tek kurum SSK ve iş kazalarının pek çoğunun bildirilmediği, SSK'nın belirlediği istatistiklerin resmi rakamlar olduğu düşünüldüğünde, durumun vahameti daha açık anlaşılır.

Aslında hem OECD'nin hem de IMF'nin gözden kaçırdığı bir durum var. Bu memlekette doğal ayıklanma zaten istihdama kapı açıyor. Sadece resmi verilere göre her gün iş kazalarında üç işçi ölüyor, 200'den fazla işçi iş kazası geçiriyor ve pek çoğu sakat kalıyor. Sermaye adam öldürmeye, insan hayatına kast etmeye devam ediyor.

Ve bir birincilik daha! OECD verilerine göre, Türkiye'de çalışma yaşındaki nüfusun yüzde 50'sine yakını işgücüne katılmıyor. Türkiye, OECD ülkeleri arasında iş gücüne katılım açısından (en düşük katılımda) birinci oldu.

İşgücüne katılabilen 'şanslı' azınlık ise iki insan gücünde çalışarak, bir insan bedeninden beklenebilecek enerjinin iki katı performans sergiledi ama işgücü iki işçiye tekabül etse de bu çalışma karşılığında tek bir maaşı bile alamadı. Asgari ücret, çalışmalarından arta kalan zamanlarında sadece hayatta kalmaya yetecek düzeyde bile değildi. Böylece iş gücüne katılabilecek her iki insandan biri açıkta kaldı, işverenler iki işçi yerine, iki işçi gücünde bir işçi çalıştırarak kâr etmeye devam etti. Ve bu nasıl bir pervasızlıktır ki, IMF ve OECD tüm bu koşullar yetmez gibi açıkça işçi değil her türlü haktan yoksun bırakılmış köle istediklerini beyan etti.

Bu bir yılda medyanın tutumunda dikkat çeken bir şey oldu. Yanan beş kadının haberi yangın sönene kadar sürmesine rağmen, töre cinayetleri eskisine nazaran daha fazla ilgi görür, haber değeri taşır olup, gözle görülür bir yer kaplamaya başladı. Bu iyi bir şey, bu cinayetlerin medyada yankı bulmasına sözümüz yok. Ancak...

Töre ve/veya feodal olanı temsil edebilecek herhangi bir davranış 'AB kapısındaki' Türkiye için geri kalmışlığını yüzüne vuran utanç kaynaklarıyken ve patron medyası bu utançla yüzleşmede hiçbir beis görmezken; eli kanlı sermayesinden, beş kadının yanarak can vermesinden ve daha nicelerinin sınıfsal aidiyetleri dolayısıyla yitmesinden bir utanç duymadan yoluna devam etti. En büyük utancın ve geri kalmışlığın bu sistemin ta kendisi olduğunu görmezden gelerek...

ASLI BİLGİN

Şikeli maçın galibi yine sermaye

Türk-İş bürokrasisi şike yapmış takımın futbolcuları gibi isteksizce savunma yaptı. Sonra işverenler rahatça çalım atıp ara pasını verdi ve AKP hükümeti topu emekçilerin ağlarına bırakıverdi. Şikeli maçı milyonlarca asgari ücretli işçinin kazanma ihtimali yoktu.

Yeni asgari ücret belirlendi. Beş üyesi işveren temsilcisi, başkanı dahil beş üyesi hükümet temsilcisi, kalan beş üyesi ise ülke genelinde en çok üyesi olan sendika konfederasyonunun (TÜRK-İŞ) temsilcilerinden oluşan Asgari Ücret Tespit Komisyonu, asgari ücreti 2007 yılının ilk yarısı için 403 YTL, ikinci yarısı için ise 419 YTL olarak belirledi.

Son zamanlarda hayatı futbola benzetmek ve şike tartışmaları moda oldu ya, soralım: Türkiye liglerinde oynanan şikeli maçlara çok benzeyen bu görüşmelerdeki şikeyi görebilmek için itirafçıya gerek var mı?

Görüşmeler boyunca Türk-İş bürokrasisi şike yapmış takımın futbolcuları gibi isteksizce savunma yaptı. Sonra TİSK (Türkiye İşveren Sendikası) çalımını rahatça atıp ara pasını verdi ve AKP hükümeti topu emekçilerin ağlarına bırakıverdi. Şikeli maçı milyonlarca asgari ücretli işçinin ve ailesinin kazanma ihtimali yoktu. Kaldı ki Türk-İş komisyondaki toplam üyeliğin yarısından fazlasına sahip olsa bile sonuç değişmezdi. Devlet desteği ile kurulmuş, hiçbir döneminde işçi sınıfı lehine işlememiş, işçilerin mücadelesini bloke etme işlevini görmüş sarı sendika Türk-İş'in Başkanlar Kurulu'ndan genel grev çağrısı yapması beklenemezdi zaten. Türk-İş bürokrasisi görüşmeler boyunca TÜİK'in (Türkiye İstatistik Kurumu) önerdiği 543-560-589 YTL arasındaki net asgari ücret üzerinden pazarlık yapıyormuş gibi gözüktü. Esasında önerilen artış her ne kadar yoksulluğu ortadan kaldırmayacak bile olsa fena sayılmazdı. Ama öneriyi yapan, işsizlik oranını gerçeğinin yarısı kadar, istihdam artmazken ekonomiyi de büyüyormuş gibi gösteren istatistik hokkabazı TÜİK olunca iki kere düşünmek gerek. Patronları önerilen ücreti vermeye zorlayacak bir işçi hareketi olmadıktan sonra TÜİK 1000 YTL'lik net asgari ücret bile önerebilirdi!..

Tribünlerin DİSK'i

60'ların sonundan itibaren tabandaki işçilerin basıncı ile mücadeleci bir sendika olarak inşa edilen DİSK'in şimdiki baş bürokratı Süleyman Çelebi görüşmeleri bir orta oyununa benzetmiş. Olabilir, kapitalizmin üçkağıtları tiyatroya da benzetilebilir. Biz yine futbol üzerinden devam edelim... Çelebi ve DİSK bürokrasisi, kadroya alınmayıp tribüne gönderilmiş, somurtarak maçı izleyen, kabak çekirdeği yiyerek maçın bitmesini bekleyen veteran futbolculara benzemiyor mu? Sahada değiller, olmaya niyetleri de yok ama bir yandan da gelişmelerden memnun değilmiş gibi gözükmeye çalışıyorlar. DİSK işçilerin asgari ücret sorununu dile getirmek için orta oyunu benzetmeli, simit hesaplı birkaç basın açıklaması ile sırasını savıverdi. Halbuki daha yüksek asgari ücret meselesi sadece asgari ücretliler için değil, bunun üzerinde ücret alan örgütlü işçilerin ücret pazarlıkları açısından da önemliydi. Daha fazla mücadele edilmesi gerekmez miydi?

16 Mart 1978 katliamı sonrasında 'faşizme ihtar' eylemi düzenleyecek kadar örgütlü ve politik olan DİSK geçtiğimiz ay örgütlü olduğu işyerlerinde işe 1 saat geç başlama, iş yavaşlatma gibi eylemleri bile yapmadı.

Üye sayısı giderek düşen DİSK'in Asgari Ücret Tespit Komisyonu'nda Türk-İş'in yerini alması da mümkün gözükmüyor. Öyle olsa bile mesaisini AB ile entegre olmaya adamış DİSK bürokrasisinin sermaye sınıfının kombine ataklarına karşı müdahaleleri Türk-İş'ten farklı olmayacaktır. İşçi aidatları ödendikçe, konforlu makam otomobillerine binilir, dolgun maaşlar hesaba yatar, Türkiye-AB Karma İstişare Kurulu Eş Başkanlığı 'vazifesiyle' Bürüksellerde fink atılır... DİSK yöneticilerinin asıl mücadelesi bunun içindir. Onları 15-16 Haziran'daki gibi aşağıdan zorlayacak bir işçi baskısı olmadıkça kenara çekilmeyeceklerdir. 1970'in 15 Haziran günü işçiler Kadıköy sokaklarında direnişi başlatıp, tanklardan kurulan barikatları aşmaya çalışırken DİSK yöneticileri toplantı halindeydi ve direnişin başladığını radyodan öğrenmişlerdi. Geçmişten bugüne DİSK bürokrasisinde değişen fazla bir şey yok. Ancak tabandaki işçiler ve devrimciler için aynı şeyi söyleyemeyiz. Devrimciler, sendikal bürokrasinin bloke ettiği işçilerin önünü açabilmek için eskisinden daha fazla yol kat etmek zorunda.

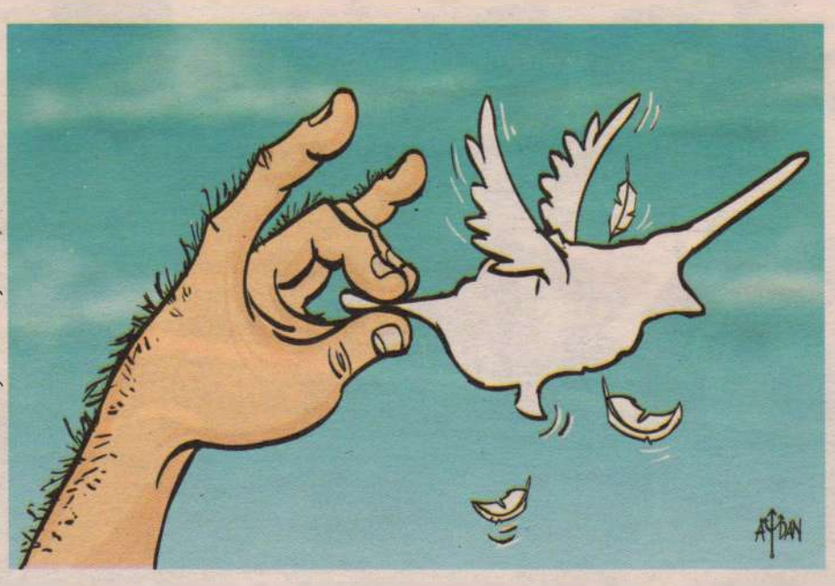
Önümüzdeki Aralık ayında ve daha sonraki yıllarda aynı maçı tekrar tekrar seyredeceğiz. Türk-İş, TÜİK, DİSK rollerini oynayacak, patronlar ve hangi partiden olursa olsun patronları temsil edecek olan hükümet (onlar hep hücum futbolu oynar) golleri sıralayacak ve asgari ücret yine alay edercesine komik bir oranda arttırılacak. Tabii milyonlarca işçi (ücreti asgari veya üzerinde olanlar) üretimden gelen güçlerini kullanarak sokaklara dökülmezlerse...

LEVENT ERİŞ

Adam, benim güzel adam

Gündem gündem üstüne gelince, Kıbrıs'ın 'Lokmacı Barikatı'ndaki 'üstgeçit' krizi de o gündem enkazının altında kaldı, gitti. Sahi, 60 yıldır Türkiye dış siyasetinin merkezini oluşturan şu 'Kıbrıs sorunu' hakkında, hiç görmediğiniz Lokmacı Barikatı üsgeçidi, Annan Planı ve illa ki Rauf Denktaş laflarından gayrı, gerçek bir fikir sahibi misiniz? Mesela biz ne 'ulusalcı' ne de 'ABci'yiz...

ÜMİT DERTLİ

İllüstrasyonlar: Aydan Çelik

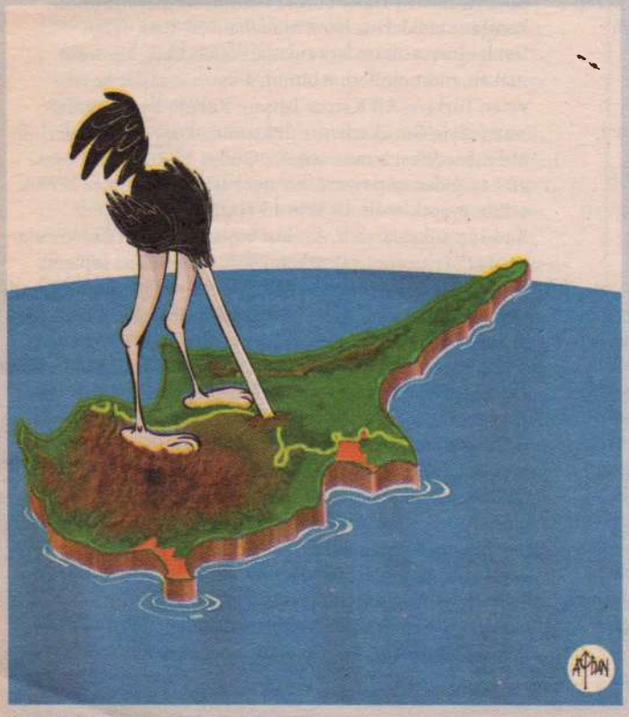
Kıbrıslı Türkler, 'Türkiyeli'lerden hiç hoşlanmıyor. Nankörlüğün böylesi!.. Sen 'anavatan' olarak onca fedakarlık yap yavrular için, onca badireye katlan, gereğinde askeri harekatlara giriş, şehitler ver, her ay milyonlarca dolar kaynak aktar, hâlâ memurunun polisinin maaşını öde, ne pahasına olursa olsun onları koru, kolla, yedi düvele karşı savun, sonra nankör 'yavru' gelsin sana karşı olsun, onca döviz bırakan, ekonominin can damarı Türkiyeli turistleri, öğrencileri, Türk askerini hor görsün, "Türkiye'yi istemezük!" diye sokaklara çıksın, meydanları doldursun... Olacak iş değil! Var bunda bir çapanoğlu...

Elini sallasan 'askeri güvenlik bölgesi, girilmez' tabelasına değiyor mesela. Adım başı, hem de en güzel yerlerde Türk ordusu oturuyor. Bütün güvenlik, istihbarat işlerinin, mafya ve özel savaş operasyonlarının ve dahası polis teşkilatının başında Türk askeri yetkililerinin olduğu iddia ediliyor. Yavru Çatlılar yavru Susurluk'a çevirmişler adayı. Sağa sola bomba atmaktan demokrat gazetecilerin öldürülmesine, uyuşturucu ticaretinden kara para aklamaya, kumarhane işletmeciliğinden tabela bankacılığına, seks turizminden insan kaçakçılığına kadar her türlü pis işin altından Türkiyeliler, özellikle de malum 'odak'lar çıkıyor. Hani Tayyip Erdoğan da söyledi ya, 'devlet içindeki çete'ler... Son 25-30 yıl içinde Konya'dan, Maraş'tan, Mersin'den götürülerek orada iskan edilen Türkiye kökenliler de orada dönen pis işlerin 'yerli' işbirlikçileri olmanın yanında bir de 'yavrukurt' faaliyetlerinde 'anakurt'ların taşeronluğunu yaparlarmış. Hepsine tuz biber olarak bu Türkiyelilerin adalılara karşı küstahlığı da had safhadaymış. Orayı arka bahçeleri olarak görenler, "Sizi biz kurtardık", "Biz olmasak hiçsiniz" gibi bir tavırla adalıları aşağılar, şiveleriyle bile alay ederlermiş, "Kıprıs değil, Kıbrıs" diye. Batista Küba'sında pis işleri çeviren ve oraya 'turizm' için giden Amerikalılar neyse Kıbrıs'ta Türkiyeliler de oymuş, tabii Kıbrıslılar da Kübalı. Artık canlarına tak etmiş de dökülmüşler sokaklara "Türkiye gitsin!" diye, "Kıbrıs değil ulan Kıprıs" diye.

Eşek misin, nesin?

"Kıbrıs'ta Kıbrıslı yoktur, Türk ve Rum vardır. Kıbrıslı olanlar sadece bizim Karpaz'daki eşeklerdir..." Bu sözler Denktaş'a ait. Hani şu 'milli kahraman' olan. Adanın son 60 yıllık tarihine damgasını vurmuş, Britanya idaresi altında kraliçenin, yani emperyalizmin başsavcılığından kontrgerilla örgütü TMT (Türk Mukavemet Teşkilatı) liderliğine, çeşitli bombalama, suikast ve katliamlardan cumhurbaşkanlığına, Susurluk'tan 12 Eylül cuntası ile kanka ilişkilere her mevzuda adı geçen Rauf Denktaş... Bir şeyi atlamış Kıbrıs'ın muhtevasını açıklarken: Oradaki dev gibi (ada yüzölçümünün yüzde üçüne tekabül eder kapladıkları alan) iki Britanya askeri üssünde somutlanan emperyalist varlıktan söz etmemiş. Adanın son 60 yılında yaşadığı tüm yıkım, kıyım ve trajedilerde oynadığı başrol itibarıyla emperyalizm, Denktaş'ın Kıbrıs'ının asli unsurudur. Zaten bir parça tarih bilgisi olan herkes fark edecektir ki, Denktaş'ın Kıbrıs tarifi aslında garip görünen bir

Annan'a bir, planına iki!..

Bu memlekette en çok hatırlanacak BM Genel Sekreteri Kofi Annan'dır her halde. Adamın adını bir çözüm planına verdiler, yıllardır Annan'la yatıp Annan'la kalkıyoruz. Adamla bunca haşır neşir olduk ama bu plan ne diyor, ne öneriyor, üstünde niye bunca kıyamet kopuyor hemen hiç birimiz bilmiyoruz. Bize göre planı özel yapan asıl şey de bu zaten. Sayfalar dolusu ayrıntı sahneyi öyle bir doldurmuş ki, emperyalizmin önerdiği asıl 'çözüm' gözlerden uzak tutulmuş. Kimi kuyruğundan, kimi kulağından, burnundan, kimi bilmem neresinden tutmuş uğraşırken, hiçbiri bunun aslında bir fil olduğunu görmüyor, gören de söylemiyor. Biz de kuyrukla, kulakla, bilmem nereyle uğraşmayacağız elbet, dosdoğru söylüyoruz: Bu bir fildir, hem de dişleri tam kıçımızın hizasında!..

Annan Planının en önemli özelliği, onun bir emperyalist 'çözüm' planı oluşudur, hem de dünyaya hükmeden bütün emperyalistlerin üzerinde anlaştığı bir plan. ABD'si, AB'si, Rusya'sı, hatta Yunanistan ve Türkiye'si ada üzerinde kötü emelleri olan bütün güçler küçük nüans ve çekincelerle de olsa planı destekliyor. Sadece Kıbrıslılara sorulmuyor ne istedikleri. Tek başına bu durum bile Annan'ı kötü anmamız için yeter bir sebep.

Planda iki kesimli ortak bir federal devlet öngörülüyor. Bu devletin yapısı, işleyişi, toprak paylaşımı, göçmenler, mülkiyet sorunları ve benzeri hususlara ilişkin tonla ayrıntı var. Tartışmaya açılmayan tek şey oradaki emperyalist çıkarlar ve iki askeri üste somutlanan Britanya/emperyalizm egemenliği. Binde üçün beşin hesabı içinde boğulanlar, neden yüzde üçü kaplayan Akrotiri ve Dikelya askeri üslerine gelince dut yemiş bülbüle dönüyorlar dersiniz? AB aşığı eski solcusundan faşistine, tabela komünistinden pan-helenistine hiç kimse ağzını açmıyor bu hususta, niye?

Plandaki bir diğer önemli nokta da Britanya, Türkiye ve Yunanistan'ın garantör devletler olarak ada üzerindeki vesayetlerinin kimi küçük değişikliklerle devamının öngörülüyor olması. Yani Kıbrıs hiçbir zaman bağımsız bir devlet olamayacak plana göre, bu üç garantör gerekli gördükleri takdirde askeri harekat da dahil her türlü müdahalede bulunabilecekler. İşin garip yanı şu ki, yine hiç kimse vesayetin kendisini tartışmıyor; asıl tartışma, hangi garantörün ne kadar asker bulundurabileceği üzerinde kopuyor. Rum tarafı Türk askerini istemiyor, Türk tarafı Yunan askerini... Ve yine Britanya askerinin sözü edilmiyor.

Kısaca planın temel çerçevesinin adadaki emperyalist çıkarlarını ve egemenliğini sağlama almak ve üç devletin ada üzerindeki vesayetini sürdürmek üzerine kurulduğunu söyleyebiliriz. Gerisi ayrıntıdan ibarettir.

mutabakat halinde ABD, AB, Britanya, Türkiye, Yunanistan, Kıbrıslı Türk ve Rum şovenistler, kısaca koskoca emperyalist ilişkiler sisteminin tüm taraflarınca paylaşılıyor. Yani hepsinin mutabık olduğu nokta şudur: Evet, bir Kıbrıs vardır, Doğu Akdeniz'de Kissinger'ın deyimiyle 'batmayan bir uçak gemisi'dir, bir jeo-stratejik kara parçasıdır. Esas olan da budur. Orada yaşayanlar mı? Dedik ya onlar sadece eşekler...

Bir parça tarih...

Osmanlı adayı 1500'lerde Venedikliler'den alıp, 1800'lerin sonunda Britanya İmparatorluğu'na bırakmış. Britanya'nın 1960'a kadar süren sömürge yönetiminin ardından Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmuş. O günden beri de adada Türk–Rum eksenli bir gerginlik ve çatışma sürüp gidiyor.

Ayrıntıya boğulmayalım. Görmemiz gereken şey esasen adadaki gerilim ve çatışma ortamından Britanya ve emperyalizmim kazançlı çıktığıdır. 1950'lerden itibaren adada sömürge yönetimine karşı bir mücadele başlıyor. Başlangıçta mücadelenin içinde Türk ve Rum devrimciler önemli roller oynarken, Yunanistan ve Türkiye'nin müdahaleleriyle direniş milliyetçi bir çizgiye çekiliyor. Kendi ülkesini Amerikan üsleriyle donatmış Yunanistan EOKA'yı Kıbrıslı soydaşlarını Britanya egemenliğinden kurtarmak için örgütlemediği gibi, soğuk savaş koşullarında kendini Amerikan çıkarlarını korumaya vakfetmiş Türkiye de TMT 'yi oradaki kardeşlerini Britanya ve Rum boyunduruğundan kurtarmak için kurmadı kuşkusuz. Sonradan TMT şefi olacak Rauf Denktaş'ın 1950'lerde kraliçenin başsavcısı sıfatıyla onlarca direnişçinin cezalandırılması için iddianameler hazırladığını hatırlayalım.

Pan-helenist, faşist EOKA adayı Britanya'dan alıp Yunanistan'a katmak için uğraşırken, Britanya'nın da desteğiyle Türkiye TMT'yi kurdu. Şovenist bir muhtevayla EOKA'ya karşı eylemlere girişen TMT aslında Britanya çıkarlarına hizmet ediyordu. Adada Türklere karşı ilk saldırıların, onları Rumlara karşı harekete geçirmek amacıyla bizzat TMT tarafından gerçekleştirildiğini Denktaş'ın kendisi itiraf etmemiş midir? 1958'de ilk büyük çatışmaları başlatacak 'Türk Haberler Bürosu'nun bombalanması vakası' için seneler sonra Denktaş bir mahkemede "Bizim çocuklar yaptıydı!" dedi mesela...

Tanıdık geliyor değil mi? Halkları birbirine düşür, kurulacak kan ve dehşet dengesi üzerinden kendi çıkarlarını güvenceye al, Rum Enosis'i ile Türk Taksim'i arasındaki kör dövüşünde gemini (uçak gemini mi desek?) yürüt. Empeyalizmin 60 yıldır yapageldiği budur adada. Bu 60 yılda Yunanistan'daki 'Albaylar Cuntası'ndan, onun desteğiyle Kıbrıs'ta gerçekleştirilen faşist darbeye, Türkiye'nin '74 müdahalesinden Kıbrıs Türk Federe Devleti'nin kuruluşuna, KKTC'nin ilanından Talat'ın cumhurbaşkanı oluşuna kadar hemen her önemli olayın, emperyalizmin şu ya da bu şekilde göz yumması, onayı ya da dahliyle gerçekleştiğini görmek lazım. Albaylar Cuntası ve Kıbrıs'taki faşist darbenin arkasında ABD'nin olduğu aşikarken Türkiye'nin müdahalesinin de bizzat ABD planı ve Britanya'nın onayıyla gerçekleştiğini görmemek olmaz. Zira BBC harekatın ilk gününde işgalin nihai sınırını bildirmişti! Yani 'yedi düvel'den en az ikisi karşımızda değilmiş o zaman. Ne TMT ne de Türk ordusunun adadaki Britanya askerine tek kurşun atmamış olmaları da ayrıca anlamlı değil midir? Kıbrıs'ın son 50 yıllık tarihinde hiç değişmeyen tek şeyin oradaki Britanya varlığı olduğuna dikkat çekmeye gerek var mı? Peki nedir o zaman bu Kıbrıs sorunu denen şey?

Rauf Denktaş, 1953-57 arasında Kıbrıs'taki Britanya idaresinin sömürge başsavcısıydı. Kraliçe'nin emrindeydi yani. Sonradan 'milli kahraman' ilan edildi...

Kimin Kıbrıs sorunu?

Kıbrıs'ın semalarında beş ayrı bayrağın dalgalandığını biliyor muydunuz? Hatta AB bayrağını da sayarsak altı, hadi BM bayrağını da ekleyelim, -yazıyla- yedi... Her bir bayrağın temsil ettiği gücün ada üzerindeki -kimi zaman birbiriyle örtüşen kimi zaman da çelişen- çıkarlarını akılda tutarsak, her birinin ayrı bir Kıbrıs sorunu olduğunu rahatlıkla söyleyebiliriz. Tabii bir de 'Kıbrıslıların Kıbrıs sorunu' var.

ABD-Britanya eksenli emperyalist blok için Kıbrıs sorunu esasen jeo-stratejik bir sorun, adanın Doğu Akdeniz ve Ortadoğu'ya yönelik emperyalist saldırılarda ve İsrail'in güvenliğinin sağlanmasında belirleyici öneme sahip bir askeri üs olarak baki kılınması sorunudur. Kıbrıs'ta görece bir istikrarın sağlanması ve AB üyeliğiyle söz konusu askeri stratejik avantajlar Atlantik İttifakı'nın elinde bölge halklarına karşı kalıcı bir silah haline dönüşecek.

Her ne kadar emperyalist dünya sistemine sıkı şekilde bağlanmış olsalar da Türkiye ve Yunanistan için Kıbrıs sorunu birbirlerine karşı bölgesel güç mücadelesinde bir hegemonya sorunudur. Bu nedenle bu iki güç sorunun emperyalist ihtiyaçlar çerçevesinde çözümünü destekliyor ve fakat kendi özel çıkarlarını da gözeterek farklı pozisyonlar alabiliyorlar.

Kıbrıs Rum egemenleri hem emperyalizm ve Yunanistan'ın çıkarları doğrultusunda bir çözüme yakın duruyor hem de mevcut konumlarını, adanın başta Rus mafya sermayesi için olmak üzere bir kara para cenneti ve kumar merkezi oluşundan kaynaklanan ayrıcalıklarını bırakmak istemiyorlar.

Kıbrıs Türk egemenleri de güneydeki muadilleri gibi emperyalizm–Türkiye eksenli bir çözümün yanında statükodan kaynaklanan ve kumar, seks turizmi, kıyı bankacılığı, uyuşturucu, kara para gibi işlerden gelen kârın devamını istiyorlar.

İlginç değil mi, dalgalanan bayrakların hiçbirinin sahibi aslında adaya emperyalizm tarafından biçilen role ve oradaki emperyalist varlığa karşı değil. Denktaş'ın Kurtlar Vadisi dizisinde kestiği roller geliyor aklıma... En ateşli milliyetçilik nutukları atanlar en sıkı emperyalist destekçileri aslında. Küçük hesaplar peşinde emperyalist kurtlar sofrasından kırıntı kapma derdindeler. İki Britanya üssü adanın yüzde üçünü kaplarken, yancıların Annan Planı çerçevesinde yüzde yarımlık, binde üçlük toprak hesaplarıyla uğraşıyor olmaları nasıl da tamamlıyor fotoğrafı.

Oysa Kıbrıslıların Kıbrıs sorunu tam da oradaki emperyalist varlığın kendisi, adaya biçilen jeo-stratejik rol ve kırıntı peşindeki figüranlardır. Ve yine Kıbrıslılar için çözüm, başta Britanya üsleri olmak üzere her türlü yabancı askeri varlıktan temizlenmiş, halkların gönüllü birliği üzerine temellenecek bağımsız, silahlardan arındırılmış, demokratik, birleşik bir ülkenin yaratılmasıdır. Tek gerçek çözüm de budur. Emperyalistler ve küçük ortakları tarafından yaratılan toz duman içinde bu çözüm henüz somut bir seçenek olarak ortaya çıkmış değil. Zaten Kıbrıs halkının temel handikapı da bu gerçek çözümü açık seçik ortaya koyacak, mevcut rahatsızlık ve tepkiden kaynaklı devrimci potansiyeli onun hizmetine sunacak bir devrimci önderliğin yokluğudur...

Yoldaş Abdurrahman Çelebi ya da eski 'solcu'lar ne işle uğraşır?

Bugün adanın her iki kesiminde de iktidarda bulunan partilerin eski Stalinist, Moskova yanlısı partiler olmaları ve hal-i hazırda 'yeni sol' bir söylemle AB ve emperyalizm yanlısı bir politika izlemeleri pek bir anlamlıdır. Annan Planına birinin 'evet' diğerinin 'hayır' demelerine bakmayın, kardeştir onlar, yoldaştır. Parti bayraklarındaki çekiçli başaklı kızıllı şeylere baksanıza... CTP'nin genç üye ve sempatizanları hala yoldaş diye hitap ederler birbirlerine ve AKEL lideri diye bildiğimiz zat da resmen parti genel sekreteridir.

Adanın her iki kesiminde de mevcut sorunlara karşı yükselen kitle seferberlikleri üzerinden iktidara gelen her iki parti de hem adada emperyalist varlığın bekası hususunda mutabıktırlar hem de 'anavatan'larının egemenleriyle olan geleneksel ilişkilerini canhıraş sürdürüyorlar.

Polis tarafından aranan Elmas Güzelyurtlu adındaki 'yavru Çatlı' ile gizli ilişkileri açığa çıkan üst düzey yoldaşların, banka hortumlayan milletvekili ve bakan yoldaşların, bunları normal karşılayıp hiçbir şey yapmayan genel başkan Ferdi Sabit Soyer yoldaşın, ne idüğü belli Rıfat Hisarcıklıoğlu'nun gazıyla araba yarışlarında kupa dağıtan, Washington'da Brüksel'de el üstünde tutulan Mehmet Ali Talat yoldaş ve benzerlerinin partisi CTP'nin hiçbir dokümanında adadaki emperyalist varlığa ilişkin bir tek cümle olmadığını söylersek şaşırmayın. Ya da kendini hâlâ komünist olarak niteleyen AKEL'in cumhurbaşkanlığı seçiminde bir tekaüt faşisti desteklediğini, yine hiçbir parti dokümanında emperyalizme açıktan karşı çıkılmadığını, Britanya'daki Kıbrıslı emekçiler arasında faaliyet yürüten bürosunun kraliçenin İşçi Partisi'yle ortak çalıştığını, başta Yunan ve Rus mafya-burjuvazisi olmak üzere adada sermayenin çevirdiği pis işlerden nasiplendiğini...

Açıkçası ben hiç şaşırmıyorum. Koyunun olmadığı yerde keçiye Abdurrahman Çelebi derler. Kıbrıs'ta gerçek komünistler, onurlu temiz devrimciler siyaset sahnesine çıkmadıkları sürece bu abdurrahmançelebiler halkların rahatsızlık ve muhalefetini emperyalistler ve işbirlikçilerinin değirmenine taşımaya devam edecekler...

Memleket, kadınlar, hayat...

Her 'Adnan Hoca' zararlı değildir. Hatta ODTÜ Sosyoloji'nin 'Adnan Hoca'sı, faydalıdır... Adnan Akçay Azerbaycan'a gitti, oralarda -hep yaptığı gibi- halkın sevgisini kazandı, geldi ve izlenimlerini yazdı: Bir dönemki işçi iktidarının etkileri, sokaklar, kadınlar...

A. ADNAN AKÇAY

İlk gelinen her ülkede olduğu gibi, burada da tuhaf görünen bir dolu şey var. Burayı daha da tuhaf kılan, tanıdık şeylerin de çok olması. Birçok araba ya da vitrinde Azerbaycan ve Türkiye bayraklarını yan yana görmek mümkün. Etraftaki konuşmalar, tabelalar, dükkan adları hep bildik gibi, ne dendiğini bir şekilde anlıyorsunuz. Bununla birlikte, biriyle konuşurken kendinizi kaptırıp gittiğinizde, karşınızdakinin sizi anlamakta zorlandığını; sizin de onun her dediğini aslında anlamadığınızı fark edip şaşırıyorsunuz.

Azerice, Rusça ve Türkçeyi yan yana duymak; bu kültürleri iç içe yaşamak epey ilginç. Sovyet döneminden kurtulduklarına seviniyorlar belki ama o döneme ve Ruslara karşı bir nefretleri yok. Tersine, birçoğumuza garip gelecek ama, o dönemi lanetle değil özlemle anıyorlar. (Bizim kurtçukların yıllardır ifade ettikleri 'Rus mezalimi' külliyen yalan gibi görünüyor.) Yaptığımız araştırmanın ilk bulgularının da gösterdiği gibi, çoğu, Sovyet döneminde daha iyi bir hayata sahip olduklarını düşünüyor. Kendilerini dımdızlak ortada bırakıp çekildiği için Sovyetler'e; bu çözülmede başrolü oynadıkları için Gorbaçev ve daha çok da Yeltsin'e küfrediyorlar. O dönemin kıymetini bilmedikleri için kendilerine de bir fatura kesmeden geçmiyorlar. Şimdi 60 yaşlarında olan Azeri bir gemi mühendisi, Sovyet döneminde, sağlıktan eğitime her şeyin çok daha iyi olduğunu, çok daha müreffeh bir hayat sürdüklerini söylüyor ve o zamanlar dünyaya öğrettikleri teknolojiler için şimdi Amerikalı ve İngilizlere muhtaç olduklarını, hayıflanarak anlatıyor. Her yıl aldığı 'pass' ile Polonya'dan Moskova'ya; Bulgaristan'dan Doğu Almanya'ya tatil yapmadığı yer kalmayan bu mühendis, şimdi denize girmek için Bakü'nün dışına çıkacak gücü bile olmadığını söylüyor. Kendi hesaplarına göre şimdi 100 dolara denk gelen maaşı, Sovyet döneminde 400 dolar civarındaymış. O zamanlar birçok hizmetin ücretsiz sağlandığını, şimdilerde ise her şeyin paraya bağlı olduğunu düşünürsek, fark daha da büyüyor.

'Sürgün yeri' bile güzeldi

Böyle bir mukayese örneğine ilk kez Kırgızistan'da rastlamıştım. Otel odasında bulduğum İngilizce basılan yerel bir gazetede, bir öğretmen, kalem kalem kendisine aylık olarak verilenlerin para değerleriyle bugün aldığı maaşı karşılaştırıp, Stalin'in toplama kamplarında daha müreffeh bir hayatı olduğunu anlatıyordu. 'Sol'un kendine özgü bir modernleşme deneyimine sahip olduğunu da ilk kez bu kısa Kırgızistan gezisinde düşünmüştüm.

Adnan Akçay (soldan ikinci), Bakü'de misafir olduğu aileyle birlikte yemekte...

Kırgızistan, merkezden çok uzakta, Çin sınırında ve Stalin'in sürgün yeri olarak ünlenmesine karşılık, başkenti Bişkek, bana Paris ya da Roma'yla karşılaştırılacak kadar güzel gelmişti. Yüksek ağaçlarla kaplı, taş ve bronz heykellerin süslediği kocaman parkları, tüm kenti tek bir merkezden ısıtan sistemi ve bu sistemle alttan ısıtıldığı için kar tutmayan geniş bulvarları, ağaçlık bir bantla yoldan ayrılan kaldırımlarındaki ferahlık, her biri birer kent mobilyası estetiğindeki resmi yapıları ve gar binalarıyla küçük bir Moskova'ydı sanki.

Toplumsal düzeydeki gelişkinlik de şaşırtıcı düzeydeydi. Arabalar dökük ve bakımsızdı, benzin yol kenarında şişeyle satılıyordu ama tüm arabalar sabaha karşı bile trafik ışıklarında istisnasız durup bekliyor ve kentte hiç korna sesi duyulmuyordu. Alkolizm ve yoksulluk had safhadaydı ama yol kenarında ya da pazarda boş tükenmez ve gazoz kapağından başka satacak bir şeyleri olmayan insanlar, 40 derece güneşin altında ya tuğla gibi bir kitap okuyor ya da yanındakiyle satranç oynuyordu. Konuk olduğunuz evin sahibesi yemek sonrasında geçtiği piyanonun başında sizin övgülerinizi şaşkınlık ve mahcubiyetle karşılayıp bunu herkesin yapabileceğini söylüyordu.

Yeniden Bakü'ye dönecek olursam, kent, gayet işlevsel ve çok kullanılan bir metroya sahip. Metro köhne olsa da, bineceklerin inenlere mutlaka yol verdiklerini, içeride adam gibi davrandıklarını belirtmeliyim. Metroda oturup kalkmaları da, yolda yürüyüp dolaşmaları da bizden daha 'medeni'. Bırakın küfretmeyi, ortada anlamsız bağırıp çağıran kimse yok. Bizim 'sözde' kamusal alanlarımızda '... goduğumun' ya da '...tiğiminin' ekini duymadan varolmanın neredeyse imkansız hale geldiğinin farkında mısınız? Caddede, sokakta, bir kafede otururken, bu ve benzeri erkeklik (eksiklik) göstergelerinin 'merhaba, n'aaber' kadar 'doğal' bir biçimde söylenivermesine artık şaşırmıyoruz bile. Bakülüler ise, başkasının alanına girmek için ille de çelme takmak ya da tokat atmak gerekmediğini; ses ve bakışın da aslında aynı olumsuz müdahaleyi içerdiğini biliyorlar. Şakalaşacağım diye etraftaki herkesi yok sayan bir gürültüyle itişip kakışan kimse olmadığı gibi, kendilerinden farklı olanı tuhaf bakışlarla da izlemiyorlar. Bizdeyse eğlenmek demek mutlaka başkalarını rahatsız etmek demektir. İster plajda ister kamusal başka bir alanda kendilerini grup olarak tanımlamış birileri işin zevkini, kendi dışındakileri çoğunluk tehdit; en hafifinden rahatsız ederek çıkarır. Yoksa keyfi olmaz!

Buradaki birçok görüntü bana duvarı yıkıldıktan sonraki Doğu Berlin'i hatırlatıyor. İhtişamlı ama dökük binalar hızla restore ediliyor ve altından muhteşem bir asalet çıkıyor. Buradaki kentsel yapıyı da, toplumsallığı da niteleyecek şey asalet olabilir. Asalet, onların neredeyse doğal bir güdü olarak yaşayıp bizim hiç sahip olamadığımız şey gibi. Bizim aristokratik bir geçmişimiz zaten yok, onlarsa şu ya da bu şekilde Çarlık Rusya'sını yaşamışlar. Bir örnek vermek gerekirse, birlikte çalıştığımız NGO ofisinin olduğu bina ihtişamlı ama dökülüyor; doğramalar, döşemeler, merdivenler berbat durumda; tuvaleti "Sakın girme, altına et daha iyi!" türünden bir tehdit ancak. Ama böylesine kötü durumdaki bu binanın her odasından ayrı bir piyano ya da keman sesi geliyor ve anladığım kadarıyla gayet mütevazı gelirli ailelerin minicik kızları çeşitli seçmelere ya da derslere giriyorlar. Bizde, ister anadan doğma, ister sonradan görme zenginlerimizin, çocuklarına benzer bir maharet kazandırmak üzere sarf ettikleri onca çabanın, yerli-yabancı hocaların cebini doldurmaktan başka bir sonuç vermediğini düşünmek insana hüzün veriyor. Zaten, ister Doğuda ister Batıda, yeni gittiğim her ülkede yaşadığım en yoğun duygu, sanırım hüzün. Bir türlü olamadıklarımıza ait bir dolu küçük ipucu yakalayıp, daha iyi bir hayatın hiç de zor olmadığının kanıtlarıyla karşılaşarak hep bir hüzün duymuşumdur. Bakü'de de bunu yoğun olarak yaşadım

Kadın-erkek gerilimi yok

Kadının ortalığa çıkma rahatlığı ve kadın-erkek ilişkilerinin niteliği, günümüz medeniyetinin belki de en önemli göstergesi. Bu açıdan da Türkiye'den çok çok ilerideler. Kadın ve erkek arasında bizde her düzeyde var olan gerilim burada yok. Her şeyden önce, günün her saatinde ortalıkta kadın görmek mümkün ve sokaktaki kadın sayısı erkeklerden hep daha fazla. Bizdeki gibi, bir erkekler güruhunun işgali altında değil caddeler. Burası, günün her saatinde ve her yerde, cinsiyetinize bakmadan, 'arkamdan kim geliyor' kuşkusu duymadan dolaşabileceğiniz bir yer. Bizde, bırakın tacizi; birilerinin tecavüz etmeyi bile mazur gösterebileceği bir dolu hoş kadın hiç de böyle bir şey olmayacağının güveniyle salınıyor etrafta.

Kadınlar güvenli ve rahat. Çoğunun göğüs dekolteleri gayet vahşi, mini etek ya da kavi yırtmaçlarla, mevzun bacaklarını özgürce sergiliyorlar ve bunu yaparken de 'bakın bende neler var' gibi bir saldırganlıkları yok. Bizim kızlar/kadınlar hem altyapı hem de cömertlik açısından bu insanların yanına yaklaşamaz ama gözlerinde, "Bu kadar açana kadar içim çıktı, sakın yanaşma netice alamazsın; ama öküz gibi bakabilirsin!" yollu bir ifade mutlaka vardır. Karşılıklı onaylanmış bu olmama hali ortak bir haz yaratıyor olmalı, nasıl bir hazsa! Azeri kadınlarsa, içselleştirilmiş bir rahatlıkla yaşıyorlar bunu. Tabii ki, bu rahatlıkta, en küçük açıklarına yiyecekmiş gibi bakmak için fırsat kollayan erkeklerle ve hatta kadınlarla

Geniş meydanları, caddeleri, insanın nefes alabileceği bir kentsel yapısı var Bakü'nün.

Azerbaycan kentleri her şeyiyle Avrupa'yı hatırlatıyor, Türkiye gibi Amerika'yı değil!..

çevrili olmamanın etkisi de büyük. İstanbul'da ancak Akmerkez ya da benzeri alışveriş merkezlerinde, Ankara'da ise ancak düğün ya da mezuniyet törenlerinde meşru görülebilecek kılıklara, burada sokakta rastlayınca şaşırıyor insan. Hele kimi kılıklar var ki, bizde ancak Bodrum'da falan görülebilir. Kadın erkek ilişkilerindeki rahatlık açısından, Azerilerin Türklerden değil tam tersine Türklerin Azerilerden öğrenecekleri çok şey var. Tamam, Azeriler Türklerden inşaat-ticaret gibi teknik ve kısa zamanda edinebilecekleri şeyleri öğrenebilirler. Ama Türklerin Azerilerden ancak yaşayarak edinebilecek yaşam estetiği konusunda alacakları çok mu çok ders var.

Öğrendiğim kadarıyla, Azeri Rus'a; Rus Azeri'ye karı ya da koca olmaya çekinmemiş. Bu karışım daha keyifli bir kültürel/toplumsal hayat oluşmasına elverdiği gibi, çeşitlenmenin yol açtığı fiziki güzellikleri de mümkün kılmış. Bizdeyse, bir Sünninin Aleviyle evlenmesi 'mekruh' değilse bile toplumsal olarak hâlâ sorunlu. Hayvanlar koklaşarak işlerini hallediyor olabilir ama insanların yalnızca konuşması yetmiyor; insan olabilmeleri için birbirlerine karışmaları da gerekiyor. Biz, bu karışmayı engellemek için her şeyi yapıp kendi içimize kapandığımız için de pek hayırlı bir durumda değiliz. Tüm Cumhuriyet tarihinin mutfağında Türk ve Müslüman bir Anadolu yemeği pişirme amacı yattığını kim inkar edebilir? Bu tatsız tuzsuz yemekten içimiz yeterince bayılmamış olacak ki, şimdi de Kürtleri menüden çıkarmaya çalışıyoruz.

Tüm bunlar, bana bugünlerde neredeyse tüm dünyanın peşinde olduğu ve bence gayet talihsiz bir biçimde Türkiye'nin örnek gösterildiği "ılımlı İslam" projesini yeniden düşündürttü. Korkarım Türkiye bu konuda da nal toplayacak ve çok daha iyi ve kendiliğinden bir örnek olarak Azerbaycan ya da benzeri bir ülke ön plana çıkacak. Türkiye'deki 'ılımlılık' pek iğreti duruyor ve onca ittirip kaktırmaya rağmen, karşılıklı yapılan ikiyüzlü sahtekarlıklardan, takiyyelerden başka bir sonuç vermiyor. Kimse kimseyi memnun edemiyor ve bu gidişle edeceği de yok. Geldiğimiz en iyi nokta, hoparlörlerin tüm kentleri hamama; ezanı da gürültüye çevirmeleri ve üniversitedeki kızlara türban üzerine peruk taktırma garabetimiz. Böyle nereye varılır ki? Tamam, burası da müslüman bir ülke, TV'de falan hacı hoca muhabbetine de rastlanıyor. Ama ne caddeler başörtülü dolu (yok denecek kadar az), ne de her yerden bir cami ve ezan fışkırıyor. Bizdeki apartman altı cami kepazeliğine hiçbir zaman düşmeyecekleri çok açık. Taksim'deki Sular İdaresi'nin çatısına kondurulan ucube cami maketi en başta müslümanları rahatsız etmiyorsa, bana diyecek ne kalır ki? Bir grup rakibine gol atmak için en kutsalını bile harcamaktan kaçınmıyorsa bunda bir tuhaflık var demektir ve kendi olma koşullarını kendisi dinamitliyor demektir. Bu insanlar hem Türk hem Müslüman olup farklı bir toplumsallığın kurulabileceğinin iyi bir örneği. Bizim yaşadığımız ve adına hayat dediğimiz kâbusun ille de olması gerekmiyor(muş) yani!

Avrupa, Avrupa!..

Burası her şeyiyle Avrupa'yı hatırlatıyor insana; Türkiye gibi Amerika'yı değil! Türkiye ne kadar Amerika'ya özeniyorsa, burası o kadar Avrupa'ya benziyor. Tuhaf bir biçimde Avrupa hem aşk hem nefret nesnemizi oluşturuyor ama bizde Avrupalılıktan eser yok. Bir yandan, sağcısından solcusuna herkes Amerika'dan nefret ediyor, ama öte yandan, benzin istasyonlarından alışveriş merkezlerine; televizyon dizilerinden trafik düzenine; gündelik hayattan aile içi ilişkilere; ve hatta milliyetçilik yapma biçimine kadar her şey, kötü bir Amerikan taklidi. Büyüklerimizin 1950'lerde koyduğu 'Küçük Amerika' olma hedefi, ölçek açısından değil, küçüklüğün içerdiği tüm olumsuzluklarla çoktan gerçekleşti galiba. Zihniyet-kültür düzeyinde aşkla Amerikanlaşıp, politik söylemsel düzeyde Amerika'ya küfreden bu kofluk, bir aşk-nefret ilişkisine değil; daha travmatik bir duruma işaret ediyor.

Avrupalılık-Amerikalılıktan doğru devam edecek olursak, örneğin, bizim kentlerin agoraları yok. Bir zamanlar var olan 'merkez'leri de şimdi dağılmış durumda. Bakü ise bu anlamda tam bir Avrupa kenti. 'Fıskiye Bağları', parklarla çevrili çok geniş bir yaya bölgesi ve alışverişinden eğlencesine tam bir agora. İstanbul'daki Beyoğlu, Ankara'daki Konur Sokak ya da özenti beyaz yakalıların zorla yarattıkları ve egzoz dumanı, korna gürültüsü ve değnekçi terörü arasında oturmaktan sıkılmadıkları Arjantin Caddesi bu dediğim yeri karşılamaktan çok uzak. Bu saydığım mekanlar ne kent mimarisi ne de insan kalitesi açısından Bakü'nün yanına bile yaklaşamaz. Bizimkiler tam Amerikanvari bir biçimde, sokağı öldürdüler, tüm kenti otoyola çevirdiler ve dev alışveriş merkezlerine tıktılar kendilerini.

Evet, 'Batı-dışı modernleşme' diye bir şey var. Ama bu, bu kavramı ortaya atanların kastettiği gibi Türkiye ya da Ortadoğu ülkeleriyle açıklanabilecek ve ekseninde İslamiyetin durduğu bir şey değil. Bu yaklaşım, İslamiyetin, 'rızkın onda dokuzu ticarettedir' diyerek zaten dışında olmadığını vurguladığı para-meta ilişkilerinde kendine özgü bir uyum stratejisine sahip olmasından başka bir şey anlatmıyor. Bu, aynı zamanda, gündelik hayat, yaşam estetiği, kadının toplumsal konumu, ötekine bakış, bireyi mümkün kılacak bir zemin olarak yeni bir toplumsallık anlayışı gibi konularda, örneklenen coğrafyaların modernleşmenin çok dışına; hatta karşısına düştüğü olgusunu örten bir perde işlevi görüyor. Bu nedenle 'Batı-dışı modernleşme' yerine 'kapitalizm dışı' ya da 'sol' modernleşme teriminin çok daha doğru olacağını ve bunun da dini aidiyetlerine bakmaksızın bazı Sovyetler sonrası ülkelerle örneklenebileceğini düşünüyorum. Onlar yalnızca meta ilişkilerine dönmüyorlar ya da geçirdikleri değişim sadece bu. Toplumsal, kültürel bağlamdaysa zaten yıllardır deneyimledikleri pratiklerini sürdürüyorlar. Bu nedenle bu tür ülkelerin AB'ye girmeleri de daha sancısız oluyor. Yani, bu ülkeler, otoriter bir yönetim ve merkezi planlı bir ekonomiye sahipken de 'Batılı' ve 'modern'diler. Kültürel, toplumsal ve en önemlisi yaşam tarzı düzeyinde bir eksikleri, farklılıkları zaten yoktu. Bocalamalarının nedeni, kapalı bir ekonomiden pazar ekonomisine, otoriter bir yapıdan demokratik bir yapıya geçişin zorluklarından başka bir şey değil. Türkiye ve benzeri ülkelerdeyse durum tam tersi. Ekonomik, politik olarak kör topal da olsa bir örtüşmeye karşılık, yaşam tarzı, sivil toplum gibi öyle akşamdan sabaha oluşturulamayacak ve toplumsal dokunun niteliğine bağlı konularda ciddi bir uyuşmazlık söz konusu.

Eksik ama mesele başka!

Bu yazıda Azerbaycan'ın yaşadığı zorluklara pek değinilmedi. Her şeye rağmen, Azerbaycan'ın sorunlarının daha ziyade teknik, pratik ve konjonktürel olmasına karşılık Türkiye'nin yapısal, tarihsel ve toplumsal düzeyde ciddi sorunlara sahip olduğu yolunda bir tespit bana doğru gibi görünüyor. Türkiye pratik düzeyde bir takım sorunları halletmiş gibi görünmesine karşılık, toplumsal dokudaki çok önemli yapısal çatlaklarını ancak sürekli erteleme ya da göz ardı etme gibi bir yolu seçmiş durumda. Böylesi bir tercih hem günü hem geleceği karartıp mutsuzluğu besliyor. Azerbaycanlılar ise, yaşadıkları güne bakıp karamsar düşünceler ileri sürseler bile geleceğe umutla bakıyorlar. Bu nedenle de insanlar güler yüzlü ve yardımsever. Bizdeki gibi çevrelerine karanlık bakışlarla tehdit yağdıran tipler hiç görmedim. Kurtlar Vadisi burada da seyrediliyor ama aynı toplumsal etkiyi üretmediği çok belli. Böyle bir saçmalığa kendilerini kaptırmayacak kişisel ve toplumsal bir güvene sahipler.

Gördüğünüz gibi, Bakü, benim için yeni bir ülke, kültür ve hayatı öğrenmekten ziyade, bizzat bizlerin Türkiye'de ne tür bir hayat yaşadığımıza ilişkin düşündürdükleri açısından anlamlı oldu.

Küresel ısınma 'üçkağıdı'

Dünyanın en büyük şirketleri için önemli olan, iklim değişikliğinin varlığı, insan kaynaklı olup olmaması veya sorunun çözümüne yardım edecek önlemler için atılacak adımlar değildi. Maazallah sorunun çözümüne yardım edebilecek tüm önlem ve eylemler, onların kârlarını azaltabilecek, ekonomik büyüme ve gelişmişliklerine yıkıcı zararlar verebilecekti. Mesele tamamen duygusaldı!..

SERHAN MERSİN

Bugünlerde Irak Parlamentosu'nda görüşülen yasa taslağı malumu ilan ediyor: Irak'ta savaş sonucu paylaşılacak petrolün önemli bir bölümü BP, Shell ve ExxonMobil gibi petrol devlerine akacak. Böylelikle daha fazla petrol, küresel ısınmaya katkıda da bulunarak ABD ve İngiltere'nin enerji açığını kapatmak için atmosfere salınmak üzere yakılacak.

Küresel ısınmanın bilimsel bir gerçek olarak onayının; bizim beklenenden de hızlı bir şekilde gerçekleşen ısınmanın emarelerini görmemizden, etkilerini hissetmemizden önce de olabilmesi gerekirdi. Ama olamadı, çeşitli engeller vardı zira. Bu engellerden bir tanesi bir bilim insanı grubunun hazırladığı raporda dile getiriliyor. Irak'ta aslan payını kapacak bahsi geçen şirketlerden biri olan ExxonMobil'in kamuoyuna küresel ısınma konusunda yönlendirerek başarılı bir yanlış bilgi verme kampanyasını desteklediği ve mali kaynak sağladığı iddia ediliyor. New York Times'ta yer alan habere göre, ExxonMobil 1998-2005 yılları arasında 16 milyon dolara yakın bir parayı sera gazları salınımlarının küresel ısınmaya neden olduğu konusuna şüpheyle yaklaşan 43 kuruluşa aktarmakla suçlanıyor. Rapor, Kyoto Protokolü karşıtlığıyla bilinen ExxonMobil'in tütün endüstrisinin 40 yıl boyunca kullandığı taktikleri, bu süre boyunca sigaranın yan etkilerinin inkarına benzer yöntemlerle, hatta yer yer aynı organizasyonlar ve isimlerle, küresel ısınmanın insan kaynaklı nedenlerini örtbas etmek ve kamuoyunda şüphe uyandırarak kafa bulandırmak amacıyla kullandığını gösteriyor (1). (Rapora http://www.ucsusa.org/news/press_release/ExxonMobil-GlobalWarming-tobacco.html adresinden ulaşılabilir.)

Her şey mizansen

Yaratılan mizansendeki amaç küresel ısınma konusunda harekete geçmenin önünü kesmek ya da yapılacak çalışmaları erteletmekti. Netice ise malum: Bush hükümeti, Kyoto Protokolü'nü reddetmedeki dayanak noktalarından biri olarak yaratılan bu suni bilimsel belirsizliği kullandı.

Gün döndü, devran değişti ve dünün Kyoto karşıtları bugün en büyük Kyoto destekçileri haline geldi. ExxonMobil'in rakipleri BP ve Shell, daha öncesinde politikalarını değiştirdiler, alternatif yakıtlara yatırım yapmaya yöneldiler. ExxonMobil ise son büyük endüstri iklim şüphecisi iddiasından kurtulmak için önce küresel iklim değişikliği bu gruplara yaptığı yardımı kesti, şimdi de iklim değişikliği konusunda şirket politikası değişikliğine gitme sinyalleri veriyor.

Bu değişim sadece adı geçen şirketlerde gerçekleşmiyor, diğerlerine de yansıyor. İş çevreleri kendi aralarında çeşitli platformlar, ittifaklar veya inisiyatiflerle bir araya gelerek küresel ısınmayla mücadele taktikleri belirliyor ve hükümetlere önerilerde bulunuyor. Bunlardan en yenisi 10 büyük Amerikan şirketinin kendilerine yakın çalışan ve yer yer beraber iş yaptıkları çevre gruplarıyla kurdukları ve ararlarında BP, DuPont, Alcao'nun bulunduğu bir ittifak. Bu ittifak geçmişte küresel ısınmayla mücadele konusunda farklı görüşlere sahip yapıları barındırıyor; zira, bu grupların bazıları Kyoto'nun uygulanması konusunda sessiz kalırken, diğerleri kendilerine göre gönüllü olarak salınım kontrolleri uygulamış. Bilindiği üzere Bush hükümeti Kyoto Protokolü'nün uygulanması konusunda 'gönüllülük' esaslı bir yapıya gidilmesini savunageldi.

Yine bu ittifaka benzer başka bir ekonomik temelli çerçeve ise 3C (İklim Değişikliğiyle Mücadele) İş Liderleri inisiyatifi. İnisiyatifi aralarında Siemens, Bayer, Duke Energy'nin olduğu enerji ve imalat sektörlerinden önde gelenleri oluşturuyor. Bunların yanısıra Wal-Mart, Marks&Spencer ve Tesco gibi şirketler, kamuoyuna şirin gözükmek, çevreci duyarlıkları olduğunu da göstermek arzusunun eksik olmadığı bir şekilde, kendi kriterlerini belirleyerek küresel ısınmayla mücadele için harekete geçiyor. Örneğin, Tesco tüm ürünlerine üretim aşamasında harcanan enerjiyi göstermek amacıyla karbon etiketi yapıştırarak müşterilerini küresel ısınmaya duyarlı hale getirmeye çalışıyor.

Peki, geçmiş dönemlerde küresel ısınma sorununu görmezden gelen, kendi çıkarları için kamuoyunu yanıltan şirketlerin, Kyoto Protokolü'ne ilgisinin, 'reklam kokan hareketlerinin' arkasında ne var? Özellikle ABD menşeli küresel şirketlerin küresel ısınmayla savaşa girmesinin, yahut girer gibi gözükmesinin nedeni Bush hükümetinin son seçimlerde aldığı yenilgi ve Bush sonrası dönemde dünyanın en büyük kirleticisi ABD'nin Kyoto Protokolü'nün uygulanması konusunda yapacağı politika değişikliği. Gerek Avrupa Komisyonu'nun 10 Ocak tarihinde kabul ettiği iklim değişikliğiyle mücadele programı çerçevesinde enerji politikalarındaki değişiklik, gerek ABD seçimleri sonuçları bu politika değişikliğini zorluyor.

Ama daha da önemlisi bu politika değişikliği şirketlerin Kyoto Protokolü'nün vadesinin dolacağı 2013'ten sonraki dönemde küresel iklim koruma politikalarının dışında kalmayarak hükümetlere kendi politikalarını dayatmak amacıyla yapılıyor. Elde edilmek istenen ise Kyoto-sonrası süreci etkileyerek iklim değişikliği sorununa serbest piyasa temelli çözümlerin desteklendiği küresel bir çerçevenin sağlanması ve böylelikle iplerin şirketlerin kendi ellerinde tutulması. Bu süreç küresel bir emisyon pazarının kurulmasıyla ve sera gazı salınımlarının fiyatlandırmasıyla, kısacası yaratılan sorunun yine bu sorun yaratan sistem içerisinde çözülmesiyle işleyecek.

'Tamamen duygusal'

Geçmiş dönemlerde dünyanın en büyük şirketleri için önemli olan, iklim değişikliğinin varlığı, insan kaynaklı olup olmaması veya sorunun çözümüne yardım edecek önlemler için atılacak adımlar değildi. Deniz suyu seviyesinin yükselmesiyle sular altında kalan Hindistan'ın Superibhanga ve Lohacharra adasında yaşayanların yerlerinden yurtlarından edilmelerinin, ileride dünyanın diğer bölgelerinde yaşayan insanların kendi rızaları olmadan aynı sorunla karşılaşarak evsiz kalacak olmalarının, bu tehditi daha da ciddi yaşamaya başlayan Pasifik adaları halklarının, su kaynakları tümüyle yok olacak Afrika'lıların, kitlesel kıtlık yaşayacak tüm yoksul ülkelerin, canlı türlerinin yok olması tehdidinin, gelişmiş ülkelerde bu sorunlardan yine en çok mustarip olanların, Katrina Kasırgası sonrası New Orleans'ta olduğu gibi, yoksulların olacak olması gibi mevzular da ilgilerini çekmiyordu. Esas olarak ilgilerini çeken iklim değişikliğiyle baş edebilmek için alınacak önlem ve yapılması gerekenlerin olası ters etkileriydi. Maazallah sorunun çözümüne yardım edebilecek tüm önlem ve eylemler, onların kârlarını azaltabilecek, ekonomik büyüme ve gelişmişliklerine yıkıcı zararlar verebilecekti.

Şimdi ise küresel ısınma pazarında pay kapmak üzere bir araya gelen şirket gruplarıyla ya da kendilerince geliştirdikleri ve asla sorunun köküne inmeyen yüzeysel eylemlerle, değişikliklerle kamuoyuna iyi niyet mesajları veriyorlar. Çoğu sınırlı düzeylerde kalan uygulamaları herhangi bir denetim mekanizmasına, kontrol edecek yapıya bağlı olmadığı için de göz boyamaktan öte bir çekicilikleri yok. Zira tek düşündükleri daha çok kâr, her ne şekilde olursa olsun...

Alternatif Komünist Parti'nin kuruluş kongresine çoğunluğu işçi ve gençlerden oluşan pek çok delege katıldı...

Brezilyalı işçi lideri Ze Maria da kongrede konuşma yaptı...

İtalya'da yeni komünist parti

Tayyip Erdoğan'la Bolu'da tünel açan sözde 'sol' Prodi'nin liberal politikalarına karşı, İtalyan devrimcilerinden 'alternatif' geldi...

İtalya'da yeni bir komünist parti kuruldu. Sovyetler Birliği'nin çöküşünden sonra tarihe karışan güçlü İtalyan Komünist Partisi'nin bazı kesimleri ve farklı sol güçler, bizdeki ÖDP'ye benzer –tabii çok daha büyük- bir birleşik parti olan Rifondazione Comunista'yı (Komünist Yeniden Kuruluş Partisi) kurmuştu. Geçen yıl nisan ayında yapılan seçimlerde merkez sol koalisyon Unione'nin iktidara gelmesinin ardından Rifondazione Comunista bu koalisyonu destekleyeceğini açıkladı. Oysa Unione adlı koalisyonun başında Romano Prodi adında bir liberal ekonomi profesörü vardı. İtalya Başbakanı olan ve geçtiğimiz günlerde İtalyan şirketinin yaptığı 'dandik' Bolu Tüneli'ni Tayyip Erdoğan'la birlikte açan Prodi, Avrupa Komisyonu eski başkanı aynı zamanda. Neo-liberal bir siyaseti savunuyor ve uyguluyor. Dolayısıyla, bu koalisyondan işçi sınıfına hiçbir hayır gelmiyor.

Bu durumda, çoğunluğu işçiler olmak üzere yüzde 7'lik oy oranı olan Rifondazione Comunista'nın Prodi'yi destekleme kararı, işçi sınıfına yönelik ciddi bir ihanet anlamına geliyordu. Parti içindeki devrimciler, Rifondazione Comunista'dan ayrılma kararı aldı. Ve nihayet geçtiğimiz ay içinde Alternatif Komünist Parti (Partito di Alternativa Comunista - PdAC) kuruluş kongresini gerçekleştirdi. Kongreye Avrupa'dan ve Latin Amerika'dan devrimciler de katıldı. Brezilya'daki Birleşik Sosyalist İşçi Partisi (PSTU) Başkanı ve CONLUTAS adlı sendikal konfederasyonun lideri Ze Maria da kongrede bir konuşma yaptı. Birçok dergi, ayrıca Messangero, Mattino, Stampa and Corriere de la Sera gibi ulusal gazeteler kongreyi okurlarına duyurdu.

PdAC üyesi Fabiana Stefanoni'nin partinin kuruluşuyla ilgili makalesinden bir özet aktarıyoruz:

Unione'nin Nisan ayındaki seçim zaferinin üzerinden 8 ay geçti. Prodi yönetimine destek veren Rifondazione Comunista üyesi birçok lider ve yüzlerce militan partiden ayrılarak yeni bir komünist partiye hayat verdi. Elbette bu süreç çok kolay geçmedi. İlk andan beri, Rifondazione Comunista'nın gövdesini oluşturan, mücadelelerin tecrübesini taşıyan ve kökleri sendikalarda olan militanlar projemizi sırtladı. Zaman içinde harcadığımız enerji somut sonuçlar vermeye başladı. Basın büyük bir sessizlik içindeydi; biz ise İtalya'nın bütün kentlerinde bir talebi yükselterek ilerledik: İşçilerin, işsizlerin, göçmenlerin, gençliğin çıkarlarının temsil edildiği politik bir öznenin, sınıf mücadelesinin inşası.

Prodi yönetiminin işçiler açısından geçmiş benzerlerinden çok daha zararlı olacağını öngörmüştük. Sosyal harcamalarda kesinti yapılması bu öngörümüzü doğruladı. Rifondazione Comunista ve CGIL'ın (İtalya İşçi Konfederasyonu) mücadelelere ve gösterilere katılmasını önerdik. Olmadı. Bu boşluğun, işçi sınıfının yaşadığı dramı sermaye hükümetine karşı açık eylemlerle örgütleyecek, adına layık bir komünist partiyle doldurulması gerektiği konusunda haklı olduğumuzu gördük. 4 Kasım gösterileri, Fiat işçilerinin eylemleri, öğretmenlerin mücadeleleri, göçmenlerin ve öğrencilerin seferberlikleri mücadelenin bitmediğini gösterdi. Alternatif Komünist Parti bu taleplerin sesi olabilmeyi; adında yer verdiği gibi gerçek bir alternatif olmayı amaç edindi.

Yoğun çabaların ardından

Rifundazione Comunista'dan ayrılıktan sonra Progretto Comunista iki talebi yükseltmeyi başardı. Bir taraftan, yeni bir parti çağrısıyla düzenlenen kitle çalışmaları (basın açıklamaları, kitle konuşmaları gibi) yürütmek. Bununla birlikte, Prodi hükümetinin 'eskisinden daha iyi' olduğuna dair yanılsamanın dağılmasıyla oluşan mücadelelerde aktif olarak yer almak, sınıf mücadelesini, bu seferberlikler içerisinde örgütlemek... Yeni parti kurma çağrımıza, sermayeye ve sendika bürokrasisine karşı mücadele eden işçilerin, sendika militanlarının, kitle hareketlerinin temsilcilerinin, en çok sömürülen kesimlerin ve hepsinden önce göçmenlerin cevap verme nedeni buydu.

Kolektif bir çalışmanın ürünü olarak, nisan ayında bir bildirge yayımladık. Bu bildirgenin yaygın biçimde tartışılmasını sağladık. Bu tartışmalara belirgin katılımlar oldu. Yeni yoldaşlar projemize yakınlaştılar, yeni militanlar ve sempatizanlar parti çalışmamıza katıldı.

Kadrolarımızın gösterdiği yoğun çaba birçok kentte yerel kongreler toplamamızı olanaklı kıldı. Sonuç ümit vericiydi; sayısız zorluğa rağmen 7 ocak 2007'de Rimini'de Alternatif Komünist Parti (PdAC) doğdu. Kongre birçok delegeyi ve konuğu ağırladı. Tartışma, İtalya göçmen komitesinin lideri yoldaş Bachos'un açıkça tanımladığı gibi çok çetin geçti. Kongrede, çoğu genç birçok delege vardı. Dokümanların tartışılması, önümüzdeki safhada partinin yapması gerekenler konusunda ciddi katkılar sağladı. Yapay olan, dayatılan bir şey yoktu. Katılımcılar gündemi dikte eden bir 'lider' göremeyince oldukça şaşırdılar. Bunun yerine ortak bir çalışmaya tanık oldular...

Bangladeşli göçmenleri temsil eden Dhuumcatu'nun başkanı yoldaş Bachcu ve yoldaş Rizzo del Slai (Cobas – İtalya'da işçilerin oluşturduğu sendikal taban koordinasyonu) gibi farklı örgütlerden katılan yoldaşlarla birlikte başka ülkelerden gelen yoldaşların da katılımları oldu.

Kongrenin katılma kararı aldığı Uluslararası İşçi Birliği - Dördüncü Enternasyonal'in Brezilya partisi PSTU'nun başkanı olan Ze Maria yoldaş aramızdaydı. Ze Maria çok önemli bir işçi lideri; CONLUTAS sendikal konfederasyonunun önemli liderlerinden ve 2002'de sağa ve lula'ya alternatif olarak başkan adayı gösterilmişti. Pek çok devrimci partiden yoldaşlar da aramızdaydı.

Alternatif Komünist Parti'nin doğuşu politik bir projenin başlangıcıdır. Mücadeleleri parti ile birlikte inşa etmek için partiyi mücadeleler içinde inşa etmeliyiz. Önümüzdeki oldukça zor bir görev var. Fakat iktidarı ele geçirmeliyiz. Çünkü insanlığı ve doğayı her türlü sömürüden ve baskıdan sadece sosyalist dünya devrimi kurtarabilir!..

İBRAHİM DEVRİM

'Çılgın Türk' Cola'nın başında

Bütün dünyada işçilerin canına okuyan Coca Cola Co'da, 'ikinci adam' Muhtar Kent de dahil olmak üzere 20'den fazla üst düzey Türk yönetici çalışıyor. Neden olmasın? Sermayenin dini, dili, ırkı, milliyeti, vicdanı ve ahlâkı olur mu sanıyorsunuz?..

V. MAHİR ÜKÜNÇ

Akşam haberlerinde M. Ali Birand, kendi deyimiyle 'onca iç karartıcı' haberin ardından, 'hepimize gurur verecek, göğsümüzü kabartacak güzel bir gelişme'yle bülteni noktalamak istediğini söylüyordu. Hepimizin gurur duyacağı haber ise, Coca Cola International'da başkanlık görevinde bulunan Muhtar Kent'in terfi ederek (yılda 40-50 milyon dolar kazançla) Coca Cola'nın İcra Başkanlığı'na (President and CEO) getirilmesi ve böylece bu dev 'emperyal tröst'ün tüm dünyadaki operasyonlarının sorumluluğunu üstlenerek 'ikinci adam' olmasıydı.

Emperyalist sömürü çarkının, Alt-Emperyalist bir dişlisi olma dinamiğiyle hareket eden ve egemenlerin, kendi deyimleriyle 'bir koyup üç almak' şeklinde 'tefeci bezirgan' mantığına dayalı bir formülasyonla yönettikleri bu ülkede, emperyalist finans hiyerarşisi içinde sağlam bir konuma yükselen Muhtar Kent'in bu 'kişisel fakat milli başarısına' bir biz sevinmemiş olacağız ki, konu hakkında böyle biz yazı yazma işini üstlendik.

'Ermeni soykırımı' iddialarının yavaş yavaş tüm dünya ülkelerinde kabul görmesinin, Kürt sorununun, Kıbrıs'ta yaşanan tıkanmışlığın ve Avrupa Birliği'yle olan ilişkilerin gün günden kötüleşmesinin yarattığı toplumsal huzursuzluğu; gelmiş geçmiş tüm zamanları kapsayan ve tüm dünyaya mazlum bir dik başlılıkla kafa tutan 'Çılgın Türk' şuurunu yaygınlaştırmakla altetmeye çalışan siyasi iktidar ve ülke egemenlerinin, Birand'ın ağzıyla bu gelişmeyi 'milli bir başarı' olarak nitelemesi çok da garip değil. Çünkü dört tarafı 'düşman'la çevrili ve her zaman tetikte beklemesi şart olan 'Çılgın Türk' moral motivasyonunu, 'savaşçı' bir 'pozitif milli linç' ruhundan zaman zaman uzaklaştırarak; Muhtar Kent örneğinde olduğu gibi, ona, 'barışçıl' 'pozitif milliyetçi' soluklar aldırmak şarttır, gereklidir.

İşin bu tarafı bir yana, bahsi geçen bu kişinin başına getirildiği Coca Cola şöyle bir şey: 75 milyar dolar ile dünyanın en pahalı markası. Bünyesinde 700 bin kişi çalışıyor. 200'den fazla ülkede şişeleyici faaliyetini yürüten, 15 farklı kategoride 409 markaya ve dünyada en büyük beş markanın dördüne sahip. Türkiye'de ise toplam 13 markası var. Dünyada 1000'in üzerinde fabrikası ve yine dünyanın her noktasında birbirine 10 dakikalık mesafede birer satış noktası var. Her gün dünyada 1 milyar insanın içtiği Coca Cola'yı üretiyor. Yani dünyanın en büyük alkolsüz içecek üreticisi ve pazarlayıcısı...

Ama bu özet yetmez. Şu meşhur Coca Cola Company'yi, 'icraatları' çerçevesinde biraz da biz anlatmaya çalışalım...

Siyah bir zehir

Morfin bağımlısı Pemberton adlı Amerikalı bir eczacının, ilk olarak sinirsel hezeyanları ve baş ağrısını teskin edecek uyarıcı bir ilaç olarak koka bitkisinin yapraklarından ve cola bitkisinin cevizinden imal ettiği bu içecek, daha sonra formülü yine kendisi tarafından 'geliştirilerek' Pembertons Wine Cola ismi ile 1887'de tüketime sunulur. 1888'de de Coca Cola Co'nun kurulmasıyla bu yeni şirketin patentli ürünü haline gelir.

Formülünün 'geliştirilmiş' olduğu iddia edilse de, hâlâ herkesçe bu içeceğin üretildiği ana maddenin muamma olması, şirket hakkındaki iddialar ve sunulan kanıtlarla birlikte değerlendirildiğinde ilginç veriler sunar. Brezilya basınından, günlük *Folkade Sao Paulo* gazetesi, 1999'da, Coca Cola Co'nun Bolivya, Kolombiya, Peru, Brezilya gibi ülkelerdeki yerel şirketleri vasıtası ile her yıl büyük miktarda koka yaprağı satın alıp Amerika'ya gönderdiğine dair bir haber yayınlar.

Haberde, 1997-1999 yılları arasında 340 ton koka yaprağının bu yolla Amerika Atlanta'daki Coca Cola tesislerinde kullanıldığı anlatılır. 2002 yılında Bolivya'nın Sosyal Güvenlik Müsteşarı Ernesto Justinyanon'un hazırladığı resmi bir raporda da Coca Cola Co'ya, 159 ton koka yaprağını ABD'ye ihraç etmesi için izin verildiğine değinilir. Bu gelişmeler üzerine, Amerikalı yetkililer şirketin ülkeye koka yaprakları soktuğunu değil, sadece bunların Coca Cola'nın yapımında kullanıldığı iddialarını yalanlar.

Fakat bu yalanlama, bizce, dünyanın en organize 'kötü adam'ının, her gün 1 milyar insanın içeceğine uyuşturucu katıp onlara tecavüz ettiğini düşünmemek için hiç de yeterli bir kanıt değildir.

Coca Cola Türkiye'de de geleneği bozmadı, canı her istediğinde işçileri kapı dışarı etti...

Terör sicili

Coca Cola 1990 yılından bu yana, Sinaltrainal Sendikası'nın (Kolombiya Gıda ve İçecek İşçileri Sendikası) dokuz liderinin öldürülmesinde –ki bu sendikacıların bir kısmı Coca Cola fabrikası içinde toplu şözleşme görüşmeleri yaparken öldürülür- suç ortağı ve azmettirici olmakla suçlanmaktadır. Suçlamalar, sendika binalarının Coca Cola'ya desteği ve yakınlığıyla nam salan AUC adlı paramiliter faşist çetelerce yakılması, diğer bir çok sendika liderinin yasadışı olarak tutuklanması, işkence görmesi, zorla yerlerinden edilip sürgüne yollanmalarını da içermektedir. Bu nedenle, Sinaltrainal tarafından 22 Temmuz 2003'te başlatılan Coca Cola'ya Uluslarası Boykot Kampanyası; Dünya Sosyal Forumu, Kolombiya'nın sendika federasyonları CUT -CGTD ve dünya çapında bir çok sosyal hareket tarafından benimsenip desteklenir.

Guatemala'da da işçiler Coca Cola'ya karşı 1970'lerden bu yana bir mücadele yürütmektedir. 1976 ve 1986 arasında Guatemala'daki sendikanın üçü genel sekreter olmak üzere altı üyesi, Kolombiya'dakinin benzeri paramiliter çetelerce öldürülür ve yine sendikanın dört üyesi de kaçırılarak kaybedilir; sendikacıların aileleri, arkadaşları ve yasal danışmanları tehdit edilir, tutuklanır, kaçırılır, vurulur, işkence görüp sürgüne zorlanır. Coca Cola'nın Guatemala'daki taşeronu Cafe INCASA, sendika faaliyetlerini kırmak için halen resmi ve gayri-resmi girişimlerini devam ettirmektedir. Tarım ve İçecek Sanayi İşçileri Sendikası (FESTRAS) Genel Sekreterliği'nin raporuna göre, son 10 yıl içinde 50'ye yakın Coca Cola işçisi kanunsuz bir şekilde işten atılmış, sendikalı işçiler ve aileleri ölümle tehdit edilmiştir. 2002'de de Coca Cola'nın, şişeleme firmasının toplu sözleşme görüşmelerine katılan sekiz sendikacıyı kovmak için işlem başlatmasının ardından, Uluslararası Gıda İşçileri Sendikası'nın (IUF) girişimiyle olası işten atılmalar durdurulur.

Türkiye'de de en son 2005 yılı içisinde benzer olaylar gerçekleşir. DİSK'e bağlı Nakliyat-İş Sendikası'nda örgütlenen 110 Coca Cola işçisi, -şirketin Türkiye'deki taşeronu Anadolu Grubu'dur- anayasa ve kanunlar ihlal edilerek işten atılır.

El Salvador ve Lagos'daki Coca Cola fabrikalarının atıklarını yerel göllere hiçbir arıtma sistemi olmadan boşaltarak çevreyi kirletmesi, su kaynaklarını tüketip balıkların ölümüne yol açması ve böylelikle bölge insanlarının geçim kaynaklarını yok

Coca Cola'nın özellikle Latin Amerika'daki cinayetleri, tüm dünyada protesto ediliyor...

etmesi, 2. emperyalist savaş boyunca Alman ve Japon savaş esirlerinin; 1970'lerde ise Güney Afrika'da Apartheid (ırkçı) rejimin hapse attığı siyah mahkumların Coca Cola fabrikalarında köle olarak çalıştırılması, şirketin kanunsuzluklarla dolu geçmişinde kayıtlı olan diğer bazı örneklerdir.

Hindistan ve Ortadoğu

Hindistan'da 1977'de iktidara gelen ulusalcıların egemenliğindeki Sosyalist Janata Partisi, Coca Cola ve Pepsi yönetimlerine, Hindistan'daki şirketlerinin hisselerinin yüzde 49'unu Hintli yatırımcılara devretmeleri zorunluluğunu getirince, bu iki şirket yıllık cirosu 15 milyar dolar olan Hint 'pazar'ından çekilmeyi tercih eder. Pepsi'nin 1990, Coca Cola'nın ise 1993'te 'pazar'a geri dönmesini takiben, 2003'te bu iki şirketin ürünleri üzerinde yapılan tahlillerde normalin çok üzerinde tarım ilacı kalıntısı tespit edilir. Bu gelişmeler üzerine, Coca Cola'nın aynı zamanda yeraltı su kaynaklarını tüketerek su kesintilerine ve su kaynaklarının kirlenmesine yol açtığı iddalarını da ekleyen Hindistan halkı, kitle gösterileriyle, Coca Cola'nın Kerala ve diğer bazı eyaletlerdeki fabrikalarının kapatılmasını sağlar.

En kahraman Muhtar!

2006'da, Bilim ve Çevre Merkezi adlı örgüt hazırladığı raporla Coca Cola ve Pepsi'nin Hindistan'da satılan 11 ürününde yine yüksek oranda DDT, Malathion, Pestisid gibi tarım ilacı bulunduğunu açıklar. Fakat bu sefer 12 eyaletten alınan örneklerde, Pepsi ürünlerinde zararlı kalıntı miktarının 2003'te yapılan ölçümlere göre 30, Coca Cola ürünlerinde de 25 kat fazla olduğu tespit edilir. Yayınlanan bu raporun ardından; Rajastan, Madhya Pradesh, Gujarat, Kerala, Karnataka dahil olmak üzere yedi eyaletin hükümeti bu içeceklerin okullarda ve hükümet binalarında satışını yasaklar. Delhi ve Kalküta başta olmak üzere bir çok eyalette gerçekleştirilen eylemlerde halk Cola şişelerini kırıp, Cola satan dükkanlara saldırır.

Coca Cola ve Pepsi yönetimleri ise yaşanan tüm bu gelişmelerin ardından, "Hindistan ve tüm dünyada azami bir sağlık prosedürü uyguladıklarını ve, -Hindistan'da yasal olarak sadece içme suyu için tarım ilacı standardı bulunduğuna, meşrubatlar için böyle bir sınırlama olmadığına da atıfta bulunarak- Hint halkına gelecekleri için önemli böyle bir yatırım olanağını dışladıkları için 'üzüntülerini' duyurur.

Ne ilginçtir ki Coca Cola'nın Türk patronu Muhtar Kent, dünyada Coca Cola'ya karşı böyle net tavırlar alınırken, Leyla Umar'la gerçekleştirdiği bir söyleşide, altını doldurma gereği bile duymadan, "Ömrümde içtiğim Coca Cola'nın sayısı dört beş bardağı geçmez. Bu yüzden konuklarım 'Coca Cola'diye tutturmadıkça eve de sokmam," diye gayet açık bir beyanda bulunmaktan kaçınmaz.

Ortadoğu'da ise Cola'ların ve özelde; her Ramazan'da müslüman, Filistin'e karşı ise daima İsrailli olan Coca Cola'nın serüveni biraz daha enteresan bir hâl arz eder. Arap Birliği'nin, 1968'de Coca Cola'yı, İsrail'le olan bağlantısını -doğrudur- öne sürerek boykot kararı almasının ardından, şirket Irak'tan süresiz olarak geri çekilir ve neredeyse tüm Ortadoğu'nun meşrubat piyasasını Pepsi'ye bırakıp gider. Boykot 1991'de kaldırılmasına karşın, yaptırım ve düşük yoğunluklu savaşla geçen yıllar, Amerika'nın 2003'teki işgaline değin, Coca Cola'nın Irak'tan uzak durması için yeter bir sebep oluşturmaya devam eder. Yaklaşık 40 yıllık bir aradan sonra ise Coca Cola, geçtiğimiz aylarda bir şişeleme firmasıyla ortaklık kurarak, Irak'ın 26 milyonluk 'tüketici pazarı'na, ve tüm Ortadoğu 'pazar'ının yüzde 83'üne sahip olan Pepsi ile olan rekabetine kaldığı yerden başlamak üzere geri döner.

Avrasya Grup Başkanlığı görevine de, Hindistan'ı da içine alan kurumsal coğrafi bir bölgeden sorumlu olan Ahmet C. Bozer'in getirildiği Coca Cola, bünyesinde bugün itibarıyla 20'den fazla üst düzey Türk yönetici çalıştırıyor. Bu durumda biz, yukarıda anlatılanlar dahilinde bir kez daha şunu söylüyoruz: Sermayenin, dini, dili, ırkı, milliyeti, vicdanı ve ahlâkı yoktur...

Amerika'nın, eskisiyle aynı soyadını taşıyan yeni Süpermen'ini de bu vesileyle canı gönülden kutluyoruz. Clark öldü yaşasın Muhtar! Ya da, Tanrı Kent'i korusun ve yüceltsin!..

Kapitalizmin silahları

Sermaye kârını artırmak için neyi, ne zaman ve nasıl pazarlaması gerektiğini çok iyi biliyor. Geçmişte piyasaya sürülen 'sanal bebek' ortalığı alt üst etmişti mesela. Gerçek bir bebek gibi sürekli ilgi, dolayısıyla zaman isteyen sanal bebeklerin, "Çocukların sorumluluk duygularını geliştiriyor, hem de onları teknolojiyle tanıştırıyor" denerek reklâmı yapılmıştı. Oysa nasıl yaratıklar olduğu bile anlaşılamayan garip şeyler sürekli olarak çocukların elinde kalıp onların dünyayla ilgilenmelerini engelliyor, bağımlılık yaratıyordu. Başka bir işle ilgilenemeyen çocukların beyni abuk sabuk hayaller ve düşüncelerle doluyordu. Böylelikle gerçeğe dair hiçbir şey üretemeyen, kafaları boş, hiçbir işe yaramayan bilgilerle rahatça doldurulabilen sanal beyinli mahlûklar yaratılmış oluyordu. Bakımından memnun olmayan sanal bebekler programlanışları gereği evden kaçabiliyor ya da yaramazlık yapıyordu. Küçük yaşta ailesiyle yaşadığı önemsiz bir sorun nedeniyle evinden kaçan çocukları hatırlayın!

Kendini bebek bakımına kaptıran çocuklar tek bebekle yetinmeyip sevgili anne ve babalarına ikinci ve hatta üçüncü kardeşleri de aldırıyordu. Böylelikle Uzakdoğu'da düşük ücretle çalıştırılan çocuk işçilerin emeğiyle üretilip piyasaya sunulan sanal bebeklerden, akıllara durgunluk verecek paralar kazanıldı.

İzlenen politikalar ve bu politikaların üzerinde denendiği insanların yaşama bakışları değişmediği için yakın geçmişten verdiğimiz bu örneğe benzer bir başkası ise şimdilerde de birçok çocuğun ve hatta büyüklerin beyinlerini kurcalamakta.

1996'da Japon oyuncak firması Nintendo'nun piyasaya sürdüğü, video oyunuyla başlayıp daha sonra çizgi filimden sinemaya kadar uzanarak insanların yaşamında inanılmaz bir fırtına estiren, Pocket Monster (Cep Canavarı) kelimelerinin kısaltmaları olan ve 151 karakterden oluşan Pokemon piyasalardaki saltanatını yıllardır sürdürüyor. Sermaye; hiçbir eğitici, öğretici, düşündürücü yanı olmayan, aksi gibi sürekli bir kargaşayı ve çatışmayı gözler önüne seren bu garip çizgi filmin kahramanlarını kullanıp durumu değerlendiriyor. Pokemon'un Türkiye pazarlayıcısı Hasbro-Intertoy ülkemizde de farklı sektörlerden bazı firmalarla anlaşarak büyük bir pazar yaratmış durumda. Sanal bebek örneğinde olduğu gibi ne oldukları bile anlaşılamayan bu 'kahraman'ların satılan oyun kartları, çocukların gidilen o malum restaurantta yedikleri, içtikleri ürünlerin yanında verilen basit oyuncakları, ayrıca oyuncakçılarda da satılan maketleri, tişörtleri, şapkaları, defter kapları, bardakları binlerce insan tarafından tüketiliyor. Çocuklar, büyüklerin kumar oynamaları gibi, aldıkları bu Pokemon kartlarıyla çeşitli oyunlar oynayarak zaman geçiriyor. Piyasada her alım gücüne göre çeşitli kalite Pokemon kartları mevcut. Lüks bir oyuncakçıda satılan bir Pokemon kartı 2.7 dolar ile 14.7 dolar arasında değişiyor. Diğer ürünler ise kart fiyatlarıyla orantılı: Tüylü sesli oyuncak: 34.5 dolar. Küçük sesli oyuncak: 12 dolar. Top: 4 dolar.

Oluşturulan bu pazar Nintendo firmasının 1994 sonu, 1995 başında piyasaya sürdüğü Game Boy oyuncağının ardından girdiği krizi başarıyla atlatmasını sağlamıştı ve öyle bir kurtuluş reçetesi oldu ki, halen türevleriyle birlikte büyük bir gelir kapısı. İnternette, ilgili 11 binin üzerinde site bulunuyor. Popülerliğinden yararlanılan bu sitelerde yayınlanan reklâmların gelirleri de cabası. Buna her yıl temcit pilavı gibi çocukların önüne sürülen MAN'ları da eklediğinizde (Spider Man, Bat Man, Ice Man, Super Man, Action Man... Ortalık adamdan geçilmiyor ama halen suç ve tehdit almış başını gidiyor!) elde edilen geliri siz düşünün.

Bütün bu araçların ne kadar başarılı olduğu bugün o kadar ortada ki artık popülerliğini yitiren herhangi bir karakter ya da ürünün ardından hiçbir karakteri olmayan saçma sapan BİR ŞEY sıradaki rolü üstlenebiliyor.

Yine Çin üzerinden Türkiye'ye sokulan iki adet, insanı delirten bir cızırtıyla havaya fırlatılan mıknatıs, genç yaşlı birçok insanın elinde. Lümpenliğin en büyük göstergesi, bugünlerde bu ikili mıknatıs. İki mıknatısın nasıl olup da havada çarpıştığı ve o sesi çıkardığının merak edilmesi dışında hiçbir çekiciliği, düşündürücülüğü, emek ihtiyacı, eğlendiriciliği olmayan bu saçmalık sayesinde birileri çok ama çok büyük paralar kazanıyor. Millet normal zamanda duyduklarında acı çektikleri o çılgın sesi duyarak her geçen gün eblehleşiyor. İnsanlar öyle bir hale getirilmiş ki, onları oyalamak ve istendiği gibi yönlendirmek için onlara mesaj veren, karakteri olan BİR ŞEY'e ihtiyaç yok. İki adet taş parçası yetiyor. Halbuki koyunları gütmek için bile kaval gerekiyor.

Bu tarz araçlar, özellikle çocuklarda 'kurtuluşu gerçek dışı kahramanlarda arama'ya sebep olunuyor. Ayrıca her çocuk başkalarının hayatında birer kahraman olarak anılmanın yollarını arıyor. Çocuklar etraflarıyla birlikte bir bütün olduklarını kavrayamıyor ve bireyselleşerek kendilerini hayatın gerçekliğinden ve toplumdan soyutluyor. Beşinci kattan 'uçuşan pelerin'iyle atlayıp büyük şans eseri sadece ayağı kırılan küçük Seda ve arkadaşlarına anlatacak güzel bir Pokemon anısı edinmeye çalışıp yedinci kattan 'elektrik saçarak' atlayan ve ne yazık ki Seda kadar şanslı olmayan dört yaşındaki Ferhat gerçekliklerden uzaklaşanlara birer örnek. İtalya sokaklarında çocuklardan oluşan, kart ve oyuncak hırsızlığı yapan Pokemon çeteleri ise kendini toplumdan soyutlayarak farklı bir yere koyanlara...

Özgür ATAK

Orda öyle bir köy yok uzakta!

Turkcell, teknolojinin en berbat ürünlerinden baz istasyonlarını sevimli veletlere dönüştürmüş, Kraliçe Marie Antoinette'in sözünden esinlenerek, "Elektirik bulamıyorlarsa, milyarlık cep telefonuyla internete bağlansınlar efendim!" diyor reklamında...

ZELİHA GÖNYELİ

Son zamanlarda Turkcell, fiziksel sağlığımızı tehdit eden baz istasyonlarını reklamlarında gerçek birer bebekle simgeleyerek ruh sağlığımıza da ciddi hasar vermeye gayret ediyor. Hepiniz bilirsiniz, baz istasyonları sevimli olmayı bırakın, teknolojinin çirkin ürünlerinden biridir. Öyle i-pod filan gibi şık durmazlar durdukları yerde. Turkcell, kötü reklam serisine çocuk istismarını da dahil ederek, baz istasyonlarını kız-erkek bebeklerle simgelemiş. Çoğu doğru dürüst konuşamayan bu bebecikler, Turkcell kullanmamız için hop-zıp koşturuyorlar ekranda. Her defasında acıma ve öfke karışımı duygular içinde kanalı değiştirip kısmen kaçabiliyordum bu reklamlardan. Ancak iki gün önce izlediğim son Turkcell reklamı beni televizyonun karşısına çiviledi. Reklamı hatırlayacaksınız 'Doğu'da bir yerlerde, kar altında kalmış bir dağ köyünde, elektrikler kesildiği için ödevini yapamayan kız öğrenci için Turkcell bebeği cep telefonundan internete bağlanıp sorunun cevabını buluveriyor.

Reklam ile ilgili daha sağlıklı yorum yapabilmek için reklam filmindeki kızın yaşadığı koşulları hatırlayalım. Her şeyden önce bölgede yıllardır devam eden, düşük yoğunluklu bir savaş boyutuna gelen çatışmalarda, PKK militanlarının gerekli desteği alacakları bir halk kitlesi olmadan bölgede barınamayacağı ve operasyonlarla yok edileceği gerekçesiyle binlerce köy ve mezra boşaltıldı ve/veya yakıldı. Bunun sonucunda milyonlarca insan zorunlu olarak göç ettirildi. TİHV raporlarına göre boşaltılan yakılan köy-mezra sayısı en az 3 bin 500 civarında. İHD, bu sayıyı 3 bin 246, GÖÇ-DER ise 4 bin 500 olarak veriyor. 1997 yılında TBMM tarafından olusturulan Güneydoğu'da Boşaltılan Köyler ve Göç Sorununu Arastırma Komisyonu'nun hazırladığı rapora göre, bölgede boşaltılan ve tahrip edilen yerleşim birimi (köy-mezra) sayısı 3 bin 428 civarında...

Köy ve mezraların boşaltılmasından sonra, küçük şehir-kasabalardan da önemli bir kitle göç etti, 1-3 milyon arasındaki insan, başta bölgenin büyük illeri ile Çukurova, Ege Bölgesi ve İstanbul iline yerleşti. GÖÇ-DER'in raporuna göre, göç eden hanelerde ortalama insan sayısı 8 olup, çoğunluğu 0-14 yaş aralığında. Nüfus artış oranı da dikkate alındığında, başta Diyarbakır olmak üzere göç alan illerin birer 'çocuk şehri'ne dönüştüğünü söylemek abartılı olmaz.

Göç edenlerin yüzde 90'dan fazlasının hiçbir mesleğinin olmadığı, tarım ya da hayvancılık dışında iş bilmedikleri bir gerçek. Bu olgu, şehirlerde yaşayan nüfusun büyük çoğunluğunun bile işsiz olduğu ya da çok az çalışma imkanı bulduğu bir ortamda, işgücü-emek piyasasında büyük bir kaosun nedeni oldu. Emeğin fiyatı daha da ucuzladı, insanlar geçici de olsa iş bulamaz hale düşünce, en şanslılar, hamallık ya da bölgenin kalkınma motoru olan seyyar satıcılığı becerebildiler. Bunları da becerememeyenler, metropollere dağılmış durumda. Göç eden aile bireylerinden ancak yüzde 18.1'i düzenli bir gelire sahip, geriye kalan yüzde 81.9'luk kesim çalışmıyor. Bu durum bölgede adeta sosyal bombalar ortaya çıkardı: Sokak çocukları ve fuhuş!.. (Radikal Gazetesi 26.12.2004).

Köylerin boşaltılması, yakılması ve zorunlu göç bölgeyi oldukça yoksullaştırmış durumda. Doğu ve Güneydoğu Sanayici İşadamları Dernekleri Federasyonu (DOGÜNSİFED) Başkanı Şeyhmus Akbaş; Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nde 16 ilin Türkiye'nin en geri kalmış illeri konumunda olduğunu söylüyor. *Economist* dergisi; Hakkari'de toplanmayan çöp yığınlarının havada uçuştuğunu, evlerin sadece beşte birinde içme suyu olduğunu, 1990'lı yıllarda köylerinden atılmaları sonrası Hakkari'ye giden on binlerce kişinin kent altyapısını çökme noktasına getirdiğini belirtiyor.

Aslında geçtiğimiz Ekim-Kasım aylarında üç gün devam eden sel felaketinin yarattığı vahim tablo, bölgenin altyapısının ne denli kötü olduğunu ve yoksulluğun ne derece vahim boyutlara vardığını da gözler önüne sermişti. Türk Tabibler Birliği, Batman Sel Felaketi Durum raporunda bahsedildiği üzere Batman ilinde 100 binin üzerinde insan (yaklaşık olarak merkez nüfusun üçte biri) selden etkilendi. 3 bine yakın ev oturulamaz duruma geldi. Yine selden dolayı 8'i çocuk 3'ü erişkin 11 kişi hayatını kaybetti...

Dünyanın her yerinde olduğu gibi savaş ve yoksulluğun birinci dereceden kurbanı olan kadınların durumu da içler acısı. Töre ve namus cinayetlerinden canını kurtarabilenler arasında, erkek egemen baskı ve tahakküme dayanamayarak intihar edenlerin sayısı da ciddi boyutlara ulaşıyor. SELİS Kadın Danışmanlık Merkezi'nin araştırma sonuçlarına göre Batman'da yaşayan kadınların yüzde 54'ü intiharı düşünüyor ve yüzde 15'i ise intihara teşebbüs etmiş. Araştırma sonuçlarına göre;

* Batman'da her 100 kadından 6'sı 14 yaş ve altında evlilikle tanışmış,
* Kadınların yüzde 62'si görücü, yüzde 15 ise berdel usulüyle evlendirilmiş,
* Kadınların yüzde 50.91'i doğum kontrol yöntemlerinden habersiz,
* Her 5 kadından 1'i en az 7 çocuk sahibi.

Bölgenin gerçekleriyle ilgili özet de olsa bilgi edinmek, söz konusu reklam filminin küstahlığını daha etkili bir şekilde gözler önüne serecektir. Türkiye'nin batısında artık pazar doygunluğuna ulaşan satış rakamları, Turkcell yönetim kurulunu tatmin etmemeye başlayınca, Doğu ve Güneydoğu Anadolu bölgesi yeni bir 'pazar' olarak hemen dikkati çekmiş. 'Kardelenler' kampanyası ile birlikte 5 bin kız öğrenciye 'burs' veren şirket, şimdi 'Kardelen'lere yapılan sınırlı yatırımı kat be kat artırarak geriye kazanma çabası içinde.

'Özgür Kız'ı hatırlayın!

Bölgeye yönelik olarak yaptığı reklamda Turkcell, bölgenin gerçekleriyle neredeyse alay ederek saptırıyor. Yukarıda özetlemeye çalıştığım vahim tablo karşısında Turkcell, 1789 Fransız ihtilalinde idam edilen Kraliçe Marie Antoinette'in sözünden esinlenerek, "Elektirik bulamıyorlarsa, milyarlık cep telefonuyla internete bağlansınlar efendim!" diyor reklamında. Elektrik yok, köy yolları kapalı, ne okula ne de hastaneye gidilebilir, yakacak yok, yiyecek yok, baba okutmak istemiyor, dedesi yaşındaki koca adayı içeride babayla pazarlığı bitiriyor ama Turkcell bebeği kıza cep telefonu üzerinden internete bağlanmayı gösteriyor. 5 bin 'kardelen'in 'kurtarıcısı' olarak, geriye kalan 5 milyon kıza Turkcell markası ile hayatını kurtaracağına dair sahte bir umut veriyor.

Açıkçası Turkcell reklamlarındaki bu patavatsızlık ve küstahlık yeni değil. Daha önce de dağ-tepe gezen bir 'Özgür Kız' vardı. O dönem feminist kadınlar bu reklama ve yarattığı gerçek dışı imgeye karşı 'Özgür Değiliz' başlığı altında bir imza kampanyası düzenlemişti. Ve gerçekten bu ülkede kadınlar hiç özgür olmadı...

Turkcell sattığı teknolojik yenilikler sayesinde Türkiye'de kadınların özgür olabileceği, Kürtlerin ağırlıkla yaşadığı illerdeki ulusal ezilmişlik ve yoksulluk gibi sorunların ortadan kalkacağı türünden bir yanılsama yaratıyor. Hiçbir şirketin kârlılığını katlayarak arttırmak için Türkiye'de yaşayan Kürt halkının ve kadınların acılarını yok saymak ve umutlarının sömürmeye hakkı yoktur.

Kullanıcı düşmanı

Sızdıran boruların, su koyuveren sifonların, vidaları hemen yalama olan kulpların, çarçabuk patlayan lambaların, tuşları basmayan telefonların işlevsel kalma sürelerinin, tamirden sonra ne kadar iş gördüklerinin çetelesini hiç tuttunuz mu? Bir zamanlar durak diye dikilen direklerdeki saatlerin önce yarısının bozulduğunu, kalanların ise birilerince anı niyetine söküldüğünü hatırlıyor musunuz? Ahir ömrünüzde İstiklal Caddesi'nin taşlarının kaç kez bozulup takıldığını saydınız mı? Sağlam insanların bile tökezlediği eciş bücüş kaldırımlarda sakatların, yaşlıların nasıl yürüdüklerini aklınıza getirdiniz mi? "Biz bu gerzekliklere layık mıyız?" sorusunu hayatınızda kaç kere sordunuz? "Bunlar bize düşman herhalde," paranoyasına kapılıp sık sık umutsuzluğa düşüyor musunuz? Kulübe hoş geldiniz. (Kulübe isim bulma zahmetini size bırakıyorum.)

'Gelişmiş' ülkelerde işlerin şansa ve keyfe bırakılmadığını biliyoruz. Hesap-kitap, müşteri memnuniyeti mevzuları, tasarım, estetik derken işi iyice dallanıp budaklandırdılar. 'Kullanıcı dostu' da bunlardan biri, insanın hemen ısınacağı, burnundan gelmeden işini göreceği, fonksiyonu ve maliyeti gözetilerek akıllıca tasarlanmış ürün vs.yi anlatan bir kavram. Herkesin hakkıyken, (Çin'den gelen hariç) her ithal mal gibi lüks bir şey haline getirilmiş. Cep telefonu gibi fiyatı şişkin prestij nesneleri alıcısına 'dostluğu' garantilese de, ortalama bir evin veya herhangi bir ambalajın dostluğu söz konusu olduğunda kullanıcının eli böğründe kalıyor.

Üretici ve alıcının aracısız alışveriş yaptığı günlerde zanaatkâr kötü mal riskini alamayacağı için mallar daha kaliteli olmak zorundaydı. Kör topal sanayileşme başlayınca tüketicinin muhatabı bir takım organizasyonların arkasında anonimleşti; adamlar standart, denetim, rekabet derdi çekmediler, hatta bu toprakların 'gücünün yettiğine eziyet etme' geleneğini koruyarak malları tüketiciye değil, tüketiciyi mallara uydurdular.

Yağ, süt gibi sıvı ürünlerin ambalaj kapağında plastik halka çekildiğinde, bağlandığı tıkacı koparacağı yerde kendisi kopar. Yoğurdun, yağın üzerini kaplayan ince naylon veya folyomsu malzeme minik minik parçalanır, 'buradan yırtınız' ibaresinin hiçbir hükmü yoktur. Talep etmediğiniz bir kredi kartının ya da yanlışlıkla kesilen astronomik elektrik faturasının iptali ile yine siz uğraşırsınız.

"İşsizlik, yoksulluk, Irak savaşı, AB gibi sorunlar dururken ayıp olmuyor mu?" diyebilirsiniz. Hayır, olmuyor. Bunlar gibi binlerce örnek insanları daha niteliksiz, daha rahatsız bir hayata fit olur hale getiriyor çünkü.

Arsaların pahalılaşmasıyla mecburen yükselen ve bitiştirilen evlerde, genişleyen oturma mekânlarına karşılık daralan mutfakları düşünün. Kocayı ve çocukları evden gönderen kadınlar günün büyük kısmını tuvalet pencerelerinin baktığı boşluktan gelen sesler eşliğinde, gündüz bile yanan lamba altında, dolapların daha da daralttığı 2 metrekarelik mutfaklarda tüketiyorlar. O gardrop kadar mutfağı, koridordaki banyonun yanına koymak, açık havaya ve ışığa kapatmak, tabii ki hayatında patlıcan kızartmamış bir erkeğin buluşudur! Bu mutfakta iş yapılmaz deme şansları olmayan kadınların sus payları ise geniş salonları yine kendilerinin temizleyeceği oturma ve yemek takımlarıyla doldurma zevkidir. Evler asla kullanıcı dostu değildir, çünkü mimar, annesine danışmayı aklına bile getirmemiş, müteahhitin suyuna giderek hayatı kolaylaştıran düzenlemeleri lüks saymıştır.

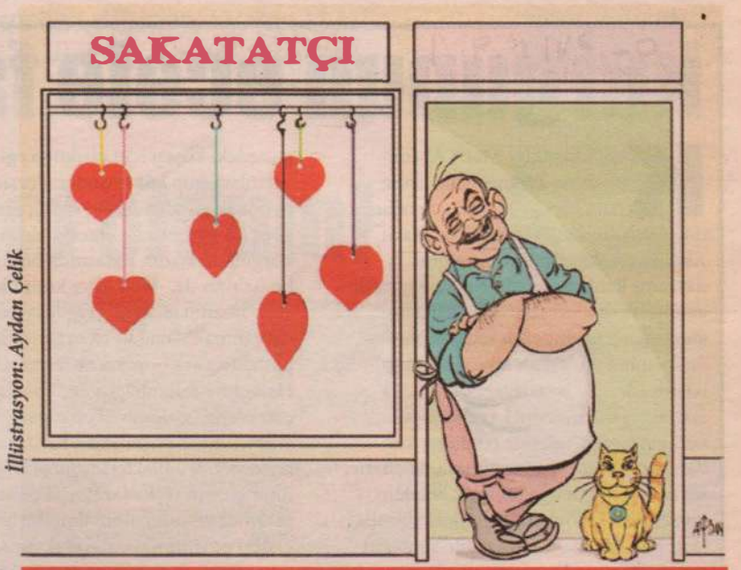
Ve otobüsler... Asıl işleri insanları bir yerden başka bir yere taşımak... Bedava falan değiller üstelik. Yine de fazla para göz çıkarmaz diye reklam alınıyor. Otobüslerin üzeri filmle kaplanmaya başlayana kadar masum bir şekilde gelişen olaylar yeni teknolojiyle çığrından çıkıyor. Muhtemelen yaratıcılıkta sınır tanımayan reklamcının biri şöyle demiştir: "Abi şimdi bizim domates var ya!" "Eee!" "Diyorum ki domatesin sapını kesmesek, ööle pencereden tırmansa..." "Ne diyosun oolum, yolcular kızar." "Yok be abi, küçücük sap, kimse bişey demez."

O küçücük sap büyüdü, dev çubuk makarna, Tarkan'ın kafası, telefon bebelerinin anteni, banka ağacı filan olup pencereleri tamamen sardı. Saatlerce tıkış tıkış yolculuk edip trafikte deliren -yoksul- insanlar dışarıya bakmaktan bile mahrum bırakıldı.

Yani otobüsler bile kullanıcı dostu değil. Cebi ısınan belediye yolcuya, "Yahu zaten balık istifi şeklinde gidiyodun, ışığını, manzaranı da kestik, idare edebiliyo musun bari?" diye sormaz tabii. Olayın diğer kahramanı reklamcı ise eve taksiyle giderken arkadaşına domatesli otobüsü gösterip, "Kızarlar diyodunuz, bak güzel güzel gidiyolar işte" diyordur herhalde...

NERMİN KETENCİ

İllüstrasyon: Aydan Çelik

Sevdaluk eyu şeydur, Ben daha yeni başladum...

İnsan Sevgililer Günü'nü duyunca çok büyük şeyler bekliyor: Sinemaların, kafelerin, pastanelerin ve bilumum işletmelerin sevgililere bedava olduğu ve her yerde özgürce sevişen çiftlerin görülebileceği büyük bir Dionysos şöleni... Hayır, elimizde aşkın ve sevginin bulunmaz nimetlerini bizimle paylaşmaya can atan yazarlar ve olağanüstü taksit ve indirim fırsatları sunan vitrinlerden başka bir şey yok. Yine de, bu durum duyguların da artık bir meta olduğunu düşündürmüyor bana. Kimi zaman zekamıza hakaret seviyesinde reklamlarla, yazılarla, sloganlarla kendilerini ve ürünlerini pazarlayanlar da gerçekten aşık olduklarında aynı insani mutluluğu ve sefaleti yaşıyor. Nasıl ki bir kitap satın aldığımızda ele avuca sığmaz metnini değil de kapaklanmış sayfalarını satın alıyorsak, 14 Şubat teranesini önemseyerek ancak bir teslim oluşla sahip olunan bir duygu için taktiksel manevralar gerçekleştiriyoruz. Sömürülen aslında aşk değil; zamanımız, ilgimiz, alakamız, paramız ve zihnimiz.

Bunu ortaya koyarak bir teselli bulmuyorum elbette; herkesin üzerinden geçtiği bir bataklığın kokusunu fark etmek rahat nefes almamızı sağlamaz. Sevgililer Günü görmezden gelinerek yok edilebilecek bir hayalet değil, bir zihni kurum olarak toplumsal yabancılığımızın taşlarından biri. Ama işte dedik ya, bu ağır taş zihnimizde; altında ezdiklerini kurtarmak için taşı atmak lazım, altında ezilenlerin destanını yakmak değil.

Bize biçilen dünyanın kiri ve pisliği içinde, doğası gereği ele geçirilemez olanı savunan silahtarların, aşk rahiplerinin söylevleri bu yüzden koca bir ziyan. O iri silahları taşıyan ve Aşk'ı savunan askerler eski destanların ışığını gökyüzünde tutarak caddeleri ve sokakları unutuyorlar; sınır kapılarını, bankaları, mahkeme binalarını, döviz bürolarını ve baba ocağını görmüyorlar. Yıkılması gereken duvarları 'insanların kalpleri' isimli sahte coğrafyada ararken omuzlarını sürttükleri hapishanenin soğukluğunu duymuyorlar.

Pazar günlerini aşk hakkında yazılar yazarak kadın okuyucuları tavlamanın huzurunu yaşayan yazarlar, televizyonlarda bir düşman cephesinden bahseder gibi 'karşı cins'in sırlarını ifşa eden pornocular ve dizi dizi ekrana dizilen sevda çürüklerinin karşısında Don Kişot gibi dikildiğini sanan aşk cengaverleri, aralıksız havaya bakmanın uyuşturduğu beyincikleriyle kaybettikleri dengeyi bir daha kolay kolay yakalayamıyorlar.

Bir ölü sevici edasıyla, çoktan ölmüş ya da ölmeye yüz tutmuş bir duyguyu diriltmeye çalıştığını sanan bu aşk-sevicilerini, kırmızı kalpler ve koca gözlü sevimli hayvancıklarla bize süslü paketler altında hediye satmaya çalışanlar kadar kabul edilmez ve gıcık bulmamız gerek. Bir kadın için köpek gibi ağladığım ya da duvardaki bir çatlağa sekiz saat boyunca aralıksız baktığım sürece onların ağıtlarıyla kafamı şişirmeme gerek yok. Ellerinde tuttuklarını ve herkesin sahip çıkması gerektiğini öne sürdükleri şey ise aşk değil, evcilleştirilmiş bir ateş böceği sadece. Bunu hatırlamak için İsmet Özel'in mısralarına göz atmakta fayda var:

"Duygular paketlenmiş, tecime elverişli
gövdede gökyüzünü kışkırtan şiir sahtedir"

İlk mısrası zaten bilindik bir durumu işaret ediyor, ama ardından gelen mısra bu durum karşısında nerede yanlış yaptığımızın teşhisini koyuyor...

DENİZ AKHAN

Kurgunun ecele faydası varm'ola?..

SELİM GÜNAY

Kurgu karakter Macit Abi'nin yataktan kalkmış hali, ismin yalın hali kadar sade ve takısız durmaktadır. Zaten "takı'lı" bir Macit Abi imgesi, kendisine yonttuğum davranış kalıbına terstir. Neyse, kıymetli abimiz, tv dizileri sayesinde daha da alevlenen "cızgılı pazen tutkusu"nun ön kısmındaki "sabah erkeksiyonunu" nasırlı elleriyle sıvazlayarak lavaboya doğru seyirtmektedir. Lavabo şeysi bildiğiniz gibi, "telaffuz çeşitlemeleri" dalında, -"egzoz" kadar olmasa da-, hatırı sayılır bir saygınlığa sahiptir. Nitekim bu kelimenin söyleniş biçimleri, "lavoba", "lovaba", "lovoba" "lavaba" gibi muhtelif ses öbeklerinin bir araya gelmesine vesile olabilmektedir. Ancak tahmin ettiğiniz üzre Macit Abi, bu linguistik duyarlılıkları kaale almak yerine, alaturka deliğin başında, rahatlamış bir yüz ifadesiyle cızgılısını beline doğru çekerken, "ne kadar sallarsan salla.." temalı evrensel yasayı mırıldanmaktadır.

Aynı saatlerde, bir başka kurgusal ademoğlu, yağlı saçlarının yastıkta bıraktığı sarımtrak lekeleri koklayarak uyanmaktadır. Uyanışının ilk saniyelerinde, sanki otomatik bir mekanizma harekete geçiyormuş gibi, suratına, o her zaman takındığı yapmacık tebessüm ifadesi yerleşmektedir. Bu pozitif, bu inovatif, bu kreatif, lokomotif ve prezervatif şahıs, tam "sermaye dergisi kapağı" olabilecek dozda ekstra iticilik sahibidir. Kapaktaki muhtemel pozunda; elini şööle bi cebine sokup "şimdi burdan bişey çıkaracam ama babayı alırsınız" havasını gayet iyi yansıtabilecek kalantorluktadır. Pofuduk terlikleri ve "yımışak" bornozu içerisinde "emerikın" kaavesini yudumlayarak, gastedeki köşesi için çiziktireceği yeni yalanları, pop kültüründen devşirme uyduruk gündemleri ve aldığı emirlere göre rakip gastelere atacağı "dışkıları" kurgulamaktadır. Kafasında bütün bu haltları da, -tabii ki ve kesinlikle- "uzlaşmanın erdemi", "sağduyulu davranmak", "makul ve uygar olmak" gibi pastel tonlara boyayarak resmetmektedir. Halbuki, kablumbağa gemüünden yapılmış çerçevesiz ve de cibiliyetsiz gözlüklerinin arkasından e-postalarına bakarken, kendisine iyi dileklerini sunan memleket insanlarının ne kadar köylü, çulsuz, işe yaramaz ve cahil olduğunu düşünüp, "ulan yiyiim erdemini" pozları takınmaktadır. Yıllardır yiyip de tüketemediği erdem edebiyatının bereketinden olacak, sepetimsi kıçını sığdıracağı pantalon bulmakta güçlük çekmektedir.

lovabo, lavaba, lao...

Bu arada Macit Abi, picamasının içine misafir olan "murdar" parmaklarını "lovobo"da yıkadıktan sonra, "yapabileceğim bir telaffuz müdahalesinden" bir an önce kaçıp kurtulma arzusunu taşımaktadır. Evden derhal çıkıp, darlanma duygusunun verdiği gazla mahallede hızlı hızlı yürürken, evinin yakınından geçebilecek "çamur desenli" bir dolmuşta boş yer bulma ümidini sıcak tutmaktadır.

Macit'in trafikle senli benli olduğu esnada diiiger karakter, cep telefonunun çalması sonucunda irkilmekle meşguldür. Telefon, kahramanımızın "bilardo oynayan bulldog" kılıklı patronundan gelmektedir. O anda kendisi, birden bu tür çağrışımların, "kasap vitrininde kıçına naylon poşet sokulmuş koyun" imgesiyle ya da "karpuz üstünde duran domates" kontrastıyla akraba çağrışımlar olduğunun ayırdına varır. Tabi yaa! Bunlar çoktan unuttuğu kavramlardır. Tamamen biz'den, doğal, benzersiz, müthiş, "işlenmeye müsait" cevherlerdir. İçine bir sıcaklık yayılır.

Macit Abi dolmuştan inip çalıştığı fabrikaya doğru yürümeye başlamıştır. İçinden, "ulan bu paragrafa kadar bi hadise çıkmadı, sakın bundan sonra sakat bişeyler olmasın" cümlesini geçirmektedir. Tedirginliğinin odağında yer alan "sakat bişeyler" kavramıyla tam olarak neyi kastettiği anlaşılmasa da, kendisinin, gelişmeleri başından beri izlediği apaçık ortaya çıkmaktadır. Macit Abi, böyle yakından takip edildiğini ve düşüncelerinin okunduğunu bildiği için, bazı duygularını ve tepkilerini bastırmaya çalışmaktadır. Ama bunun için ne kadar kasılsa da önemli bir kısmını elevermektedir. İşte Macit'e fırsat verilse değiştirmek isteyeceği "olay yaratacak" derin mevzuular ahadır:

1- Adının Macit olmasını hiç istememektedir. Şööle Mükerrem ya da Kudret gibi, duyulduğunda sarsacak, nüfuzlu biriymiş havası veren isimleri tercih etmektedir.

2- Kırk yıllık "lavbo"nun nesini yanlış söylemektedir anlayamamaktadır. Bu konuda bir dernek kurulmalı, buraya başkan olmalı, kendi adını da mahkeme kararıyla Kudret olarak değiştirmelidir.

3- Beşiktaş'ın yeni aldığı zencinin tipi bozuktur, gönderilmedir.

4- Necmi'nin kaavesindeki okey taşları soluktur. Bundan sonra Nusret'in kaaveye gitse daha iyidir.

5- Ah o hatun vardır ya o hatun! Neyse'dir...

Telefon konuşmasını bitirip gasteye varan diiiger karakterin kafasında kendisine en az bir yıl yetecek kadar "çağrışım stoku" yığılmıştır. Bunca renkli kavramı daha önce hatırlayamayıp gastedeki köşesinde kullanmayı akıl edemediği için bu akşam kendisini cezalandıracak ve Paristen dönen orospumtrak uzatmalısını, "Testis Bar"ın açılışına götürme keyfinden feragat edecektir. Buna razıdır. Nasıl olsa tirajı artıracak bir yığın populist ıvır zıvırla, "bulldog"unun yağlı kıçını biraz daha yalayabilmenin yolunu bulmuştur. Böylelikle hem yeni dönemde hatırı sayılır bir maaş zammı koparabilecek hem de sektördeki yerini biraz daha sağlamlaştırmış olacaktır. Ayrıca "sessiz çoğunluk" adını verdiği, hangi sebeplerden sessizleştiği malum olan insan yığını, yazılarındaki bu sıcaklık hissi nedeniyle kendisine yakınlık duyacaktır. Vay be'dir! İşte inovasyon diye buna denmektedir. Para kazandırmayacaksa düşünme kardeşim'dir! Yaratıcı fikir dediğin, "kuzu götüne poşet olarak sokulanı, dolara çevirip çıkarabilecek" orijinallikte olmalıdır!

Bu noktadan sonra, provakatif tonlarda öten bir nümayiş düdüünü cırlatmak beyhude bir çaba olarak görünmektedir. Çünküm Macit Abi, fabrikaya yeni alınan hayvaaani makinanın gürültüsünde sağır olmuştur. Bunun yerine, bir kağıda: "hükümet karar almış abi, federasyon lağvedilip ligler kapatılıyomuş" diye yazıp gösterseler işte o zaman devrim kapıdadır, derhal içeri alınız'dır!

Bu 'vicdan' belgeselini mutlaka görün

Vicdani ret, Türkiye toplumunun pek tanıdık olmadığı bir kavram. Osman Murat Ülke, Mehmet Tarhan ve son olarak da Halil Savda vicdani reddi toplumun gündemine sokan isimlerden bazıları. Kilidin Ne tarafı Hücre isimli belgesel de, Mehmet Tarhan özelinde vicdani reddi konu ediniyor. Tüm yönleriyle vicdani reddi ya da Türkiye'deki vicdani ret tarihini anlatma iddiasında olmayan belgesel, kişisel hikayelerin peşinden gidip bir dayanışma öyküsünü betimliyor. Vietnam savaşına gitmeyi reddettiği için cezaevine kapatılan ilk barış eylemcisi olan John Ross ile Mehmet Tarhan'ın yolları bir destek mektubunda kesişiyor. Sınırların ötesinden gelen bir dayanışmanın yolculuğuna tanıklık ediyoruz. Ankara Üniversitesi İletişim Fakültesi bünyesinde yapılan belgeselin yönetmenliğini Armağan Ükünç, Murat Yerden, Oğuz Uydu yapmış. **İlk olarak İf İstanbul kapsamında gösterilecek olan belgeseli, festivallerde ya da özel gösterimlerde izleyebilirsiniz...**

reddiye.org'dan olaylı açılış! Cumhurbaşkanı'nı SİZ SEÇİN!

Efendim, kusura bakmayın, web sitesini ikinci sayı civarı faaliyete geçiririz demiştik, bir türlü nasip olmadı. Nihayet, uzun uğraşlar sonucunda, bazı programları söktük, öyle ahım-şahım olmasa da web sitesini yayına soktuk. Üyelik sistemi var, hepiniz üye olabilirsiniz. Hatta üye olun, üyelere özel alanları da görün, kendi sayfalarınızı oluşturun, yazılarınızı yayınlayın, diğer üyelerin yazılarını görün, bizden haber alın, bize haber verin...

Sitenin faaliyete girişi öyle kuru kuruya olmazdı tabii. Malum, yakında cumhurbaşkanlığı seçimleri yapılacak. Bize ya da size soran yok. Meclis'teki sicili temiz abiler-ablalar karar verecek kimin cumhurbaşkanı olacağına da, biz de çorbada tuzumuz olsun, vatandaş kanaat belirtsin diye dev bir anket düzenlemeye karar verdik. Her biri alanlarında dev isimler olan siyaset, sanat, din ve spor insanlarımızdan 10 kişilik bir liste oluşturduk. Kimler mi var? Buyrun:

Bedri Baykam, Popstar Ajdar, R. Tayyip Erdoğan, Zekeriya Beyaz, Seda Sayan, Medyum Memiş, Ali Atıf Bir, Ahmet Hakan, Erman Toroğlu vee Bülent Ersoy... Girin reddiye.org adresine, oyunuzu tepe tepe kullanın. Hem de sadece bir kere değil, kısa aralıklarla defalarca oy kullanabilirsiniz. Yaşasın reddiye.org!

Sana düşman, bana düşman / Düşünen insana düşman / Vatan ki bu insanların evidir / Sevgilim, onlar vatana düşman... NAZIM HİKMET

SERHAT ÖZCAN

Ben hacı oldum!

Sokağa çıkıp insanlara bir bakın. Bir çoğu düşünceli, özgüvensiz ya da gereksiz abartılı bir özgüvene bürünmüş, bastırılmış, ürkek, sinmiş... Aslında ülkenin sosyal ve ekonomik bir göstergesidir bu. Milli gelir dağılımı adil olsa, insanlar doğal olarak daha özgüvenli olacaktır. Gelecek kaygısı en azını kapsar yaşamın. Sosyal bir devlet tüm kurumlarıyla işlediğinde, iş, aş, sağlık, eğitim, barınma, ısınma, insan, hayvan ve çevre hakları sağlanabilindiğinde, insanın sorunları en aza iner, insan olmanın bilinciyle yaşam şekillenir. Ve gelişen estetik duygusu ile yaşama güzel bakabilen, hırslarından arınma çabasında insanlarla bir ülkede yaşarız hep birlikte. Güzel olmaz mı? Çok güzel olur.

Ama bu kafalarla gittikçe bir şey olmaz. Öbür dünya için yaşamak, bu dünyanın güzelliklerini öldürmekle eş değerdedir çünkü.

Ülkemizde bu güzellikleri yaşatan kişiler ve kurumlar var. Bence en önemlisini anlatayım sizlere. NESİN VAKFI.

Aziz Nesin'in yaşamını adadığı yıllarca yazdıklarının geliriyle kurulmuş ve şu anda büyük yüreklerin küçük üretimler ile, bir de vakıf dostlarının yardımlarıyla, en önemlisi, onuruyla ayakta durmak için direnen bir kuruluş.

Kimsesiz, terk edilmiş, bakılamamış (ama asla acınası değil) çeşitli yaş gruplarından çocukların, sevgi dolu yürekleriyle çoğunluk gönüllülerin yardımı ve eğitmenliğiyle yol alan, eğitim üretim birlikteliğinin dostlukla, arkadaşlıkla pekiştiği özenilesi bir yer. Kapıdan girdiğiniz anda idarecilerin ve personelin alçakgönüllülüğü ve çocukların özgüveni çarpıyor gözünüze. Burası bildiğiniz değil, özlediğiniz bir yer olabilir belki bilmeyenler için.

Müdür bir Alman gönüllü. Müdür demeye bin şahit ister. O kadar doğal ki, iki büklüm bir sandalyenin üzerinde işini yapmaya çalışırken, çocuklarımızdan biri hem bir kağıda, hem de masasına resim çiziyor müdür koltuğuna yayılmış vaziyette. Kedi özgür hayvandır tamam ama, sehpanın altında, odanın tam ortasında uyuyan arada bir tersleniyor, rahatsız edildi diye. Çoçuklardan ve hayvanlardan hiç rahatsız olan yok. Birazdan Teo geliyor müdür Klaus'un yanına. Selamlaşıyoruz ve güzel oyuncak yaptığından bahsediyorum Teo'ya. "Bağır biraz" diyor, "Kalp 35 yaşında ama Kulaklar 78!" Helal diyorum koca yürekli adama. Teo Hollandalı. İnanılmaz bir disiplin ve inatla çalışıyor oyuncak atölyesinde. Ağaçtan ürettiği oyuncakları çocuklarla boyayıp satıyorlar vakıf adına. Beyaz uzun saç ve sakalları ve gözlüğünün ardında iki misli büyüyen kocaman mavi gözleriyle öyle sevgiyle bakıyor ki yaşama ve çocuklarına.

Oyuncakçı Teo Dedeçocuklarla ağaçtan oyuncaklar üretiyor Nesin Vakfı'nda. Siz bakmayın kara çalma çabalarına. Utanmazların, aymazların, rantcıların, yalakaların, satılmışların... piç etmemesi için yaşamı. Hiç etmemesi için çocuklarımı, çocuklarınızı. Ucundan tutun bu dev çabanın.

Teo olsun, Klaus olsun binlerce kilometre uzaktan görüp gelmişler güzelliği. Hani burnumuzun dibindeki güzelliği sevgiyi. Ben burada Hacı oldum. Herkese de öneriyorum.

Geçenlerde medyaya bir haber bomba gibi düştü. 'Nesin vakfında tecavüz!' İki gönüllü eğitmen tutuklandı. O kadar emindim ki yalan olduğuna, "Vakfın sosyal hizmetlere devri için ilk hamleyi yaptılar," dedim kendi kendime. Ali ağabeyim, (Nesin) açıklamayla olayın çocuklar arasında abartılmış bir oyun olduğunu söyledi ama fark etmedi. İki eğitimci tutuklu demek, büyükler küçüklere tecavüz ediyor demekti. Oysa tutuklananlar çocuktu ve sonra beraat ettiler. Çünkü kızın herhangi bir şekilde tecavüze uğramadığı adli tıp kurumunca, yani devletçe belgelendi. Bu arada iki yavrumuz işkence gördü ve eğitmenlerimiz zan altında kaldı. Dahası sosyal hizmetlerin yapması gerekeni ondan iyi ve insani koşullarda yapan vakfımız, 'çamur at izi kalır' mantığıyla zan altında bırakılmak istendi, daha önce de bir barmeni sırtında 'Allah' yazan sıra dışı biri olarak afişe eden ve öldürülmesini sağlayan kanal tarafından...

Hükümet ya da holding yalakalığı yapmak medya etiği midir? Medyanın tekele dönüşmesi ve gerçek haber alma özgürlüğümüzün kısıtlanması bizleri rahatsız mı etmiyor? Üzerimizde ölü toprağıyla vatan kurtarma palavralarına kahve köşelerinde devam mı edelim? Yazık...

***

6 Ocak Cumartesi tek kişilik gösterim Son Kişot'u Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde oynadım. Bu tecavüz saçmalığından bir hafta önce. Ve 150 kişilik salonda hiç yer olmayacağına ve hatta ilave sandalye koyacağımıza inanarak. Çünkü gösteri vakıf çocukları yararınaydı. Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nin kafeteryası tıklım tıklımdı. Kalabalığı görünce, "Yazık," dedim, "Yarısını anca alır salon!" Oyuna başladım, 20 kişi kadardı seyirci. Çocuklarımdan utandım. Gelenler de bir kaç dostum ve kültür merkezinin özverili yöneticileriydi. "Biz kira almayacağız bütün gelir vakfa kalsın," diyen dostlar.

Kimsenin beni veya gösterimi sevmesi gerekmez ama bu özel bir şey ve özel bir yerde yapılıyor. Düş kırıklıklarını on iki eylül bin dokuz yüz seksende bırakan ben, inanılmaz bir düş kırıklığı yaşadım. Uyuyamadım bütün gece kulağımda çınlayan sözcükle. Bu kadar mı be?!

Sahip çıkmadığımız her şeyin elimizin altından çalındığı bir dönemde, gerçekten bu kadar mı?

Ama umudumu hiç yitirmedim. Gönül koyduğum her şeye yaşamımı koymaya karar verdim. Utanmazların, aymazların, rantcıların, yalakaların, satılmışların... piç etmemesi için yaşamı. Hiç etmemesi için çocuklarımı, çocuklarınızı. Yaşam, ucundan tutmaktır yetebildiğice. Bırakmayalım, yeteriz biz...

Hiç abartmıyorum, İstanbul'un, hatta Türkiye'nin en namuslu müessesesi Karaköy kerhanesidir artık...

HAKAN GÜLSEVEN

Orospulaşma...

Herkes, tüm bir toplum, hızla, şuurunu kaybetmiş bir halde, orospulaşıyor. En dipte, orospuluk seviyesinde bir eşitlenme yaşanıyor. Evet, herkes orospulukta eşitleniyor. Bedenini, zihnini, beynini, benliğini, haysiyetini, elinde, avucunda neyi varsa, her değerini satmaya hazır bekliyor herkes. Bu öyle karmaşık bir süreç de değil. Bildiğiniz artistlerden gazetecilere, yazarlara, sendikacılara, şarkıcılara, çizerlere, şairlere, memurlara, futbolculara, askerlere, kerestecilere, polislere, kabadayılara, TÜSİAD üyelerine, akademisyenlere, ev hanımlarına, öğrencilere... işçilere bile... her alana, her kesime yayılmış bir çürüme var. Siyasetçileri hiç saymıyorum, onlar zaten bu süreci idare ediyorlar; bilinçsizce, içgüdüsel olarak...

Eskiden 'saygın' diye bilinen, göstermelik de olsa, sahtekarca da olsa bir düzey gerektiren tüm meslekler, hatta ideolojiler, kurumlar, artık o saygınlık maskesine ihtiyaç duymadan, pervasızca ve şerefsizce piyasa malı haline geliyor. Kimse bunlardan hesap soramıyor; hesap sorma müesseseleri, toplumun vicdanı olarak hareket eden mevziler, gün geçtikçe etkisizleştiriliyor, bir şarlatan bağırtısı içinde sesleri kısılıyor, yok ediliyor...

Eskiden saygınlık maskesine bürünmek zorunda hisseden gazeteciler, televizyoncular da artık kendilerini koyverdi. Bunların içinde en dibe vuranları meslekte 'tavan' yapıyor... Sundukları haberleri magazinleştirip reyting peşinde koşanlar, kendileri birer magazin malzemesi haline dönüşüyor. Enselerinde yağlaşan milyon dolarlık transferleri, 'ayı beden' gövdeleriyle 'sıfır beden' kadın peşinde koşarak eritmeye çalışıyorlar... Siyaset Meydanı kameralarından sıyrılıp, gizli kamera meydanlarında anadan üryan kadın tokatlarken çekilmiş görüntüleri, tüyü bitmemiş yetimlerin internet kafelerindeki ilk çarpık seks dersleri haline geliyor. Hepsi birden, en dipte, kepazelikte eşitleniyor. Hayatı paylaşmak için... Randevucu 'Barbie'lerin kolunda, gavat gibi dolaşıp, kameralara doğru dil atmak son derece prestijli bir iş artık; herhangi bir burjuva gazetesinde tam sayfa 'yedim-yaladım-yuttum' yazıları yazabilirsiniz böylelikle.

Hiç abartmıyorum, İstanbul'un, hatta Türkiye'nin en namuslu müessesesi Karaköy kerhanesidir artık...

Ve ben düşmanlarımın giderek daha fazla orospulaşmasına üzülüyorum. Üniversitedeyken dövüştüğüm karşıdevrimcileri özlüyorum gizli gizli.

Evet, faşistler bile daha bir iğrençleşti memlekette... Sabahtan akşama kadar hakkında katliam çığlıkları attıkları adamın, "Bir gece ansızın gelebiliriz!" sloganlarıyla kapısına dayandıkları adamın, Hrant Ağabey'in vurulmasının ardından gizli gizli kına yakıp, kınaların üzerine çektikleri takım elbiseleriyle kınama mesajları yayınlıyorlar!

Türkiye koşullarında 'İslamcı'lar en büyük gazetelerde patronların peşinde at sinekleri gibi dolaşan genel yayın yönetmenlerinin pis tırnaklarında parazit haline gelmiş. Televizyonlarda mankenlerle atışıyorlar. Şeyhleri, efendileri ise Amerikalardan CIA telefonlarıyla fetvalar gönderiyor artık. Ne diyeyim daha, İslamcılık bile mundar olmuş işte bu topraklarda!..

Akademisyenler, üniversitelerdeki döner sermayenin peşinde dolap beygiri haline gelmiş; bir de utanmazca disiplin soruşturmaları hazırlıyorlar, zaten bir avuç kalmış isyankar öğrenciyi okullardan atmak için. Bir dönemin 'Marksist' tarihçileri, şimdi özel üniversitelerin mütevelli heyetlerinde kıç yalıyor. Ne kadar yazık, ne kadar acı... Sabahlara kadar tarih tartış, 'Osmanlı'da feodalizm'i anlat, neye yarar?.. Herkes en altta, orospulaşma standardında buluşuyor; orospulaşmanın feodalizmi olmuyor...

Ülkede şiirleri dilden dile dolanan tek bir yeni şair yok. Şiirin bittiği ülkede, isyan bitmiş demektir. Allah'tan dedemizin tozlu sandıklarındaki şiirler henüz tükenmedi de, Nazım'dan, Can Baba'dan umut pırıltısı demleyip idare etmeye çalışıyoruz hâlâ...

'Hesapta solcu'ları Avrupa Birliği fonlarının peşinden koşturan, Soros kemiklerine bakıp bakıp yalanan bir memlekette şiir yazılabilir mi artık? Kime sesleneceksin? Nereye üfüreceksin isyan nefesini?

En dipte eşitleniyor koskoca bir toplum. Gazeteciler gavatlaşıyor, İslamcılar mundar oluyor, faşistler meczup... Akademisyenler, patronların önünde diz çöküyor, el-pençe-divan... Yazarlar pazarlamacılık, 'solcu'lar fonculuk yapıyor. Tüm bir toplum, en dipte, birbirinin salyalarıyla beslenerek, her biri birbirini daha da aşağı çekerek, böcekler aleminin en küflü, en nemli izbeliklerine doğru sürükleniyor.

Her dayatılana eyvallah diyerek, susarak, boyun eğerek, daha nereye kadar orospulaşacağını bilemeden, öylesine sürükleniyor herkes bu kanlı coğrafyada; birbirini eziyor, 'altta kalanın canı çıksın'ı öğütlüyor analar, babalar çocuklarına...

Koskoca 'başbakanlık' makamına kurulmuş, yetmedi 'Cumhurbaşkanlığı' makamına talip olmuş zat, 'devlet içindeki çeteler'den söz ediyor. Utanmadan. Sanki deva makamında İzmir hayvanat bahçesindeki şebekler oturuyor da, ellerinden bir şey gelmiyormuş gibi. Sanki kendisi Dışkapı'da işkembecilik yapıyormuş gibi...

Devlet içinde çeteler yok! Olsa olsa çete içinde devlet olur bu memlekette...

Ne bekliyorsunuz, cinayetlerin, çetelerin çözülmesini mi? Gidin mutfağa, 'Aydınlık için bir dakika karanlık' diye vura vura yamulttuğunuz o tencerelerden özür dileyin. Çeteler, kontrgerillalar, çakallar... dimdik dururken sırtından vurulan o can Ermeni'nin hâlâ sıcak cesedinden bile utanmadan, 'Hepimiz Türküz!' diye kutlama partileri düzenliyorlar şimdi...

İnsan olmak ne ki onlar için? Körfez depremi sırasında 'Hepimiz Türküz!' diye manşet atan Yunan gazetesi bile bu toprağın faşistlerine insanlık öğretemez...

Rakel Dink, sevgilisinin katili için, "O da bir bebekti," dedi. Kimse bebek olarak kalmıyor oysa. Yavşakça sırıtarak, istedikleri her şeyi yapabileceklerini söyleyen ve yüzümüze karşı küstahça meydan okuyan faşistlere dönüşüyorlar; tüm dünyayı parayla, açlıkla, piyasayla terbiye etmek, sermaye yapmak, kerhaneye satmak, icap ettiğinde yüzüne kezzap atmak isteyen patronların, emperyalist ağababaların uşaklarına dönüşüyorlar.

Ya bunların önünde boyun eğeceğiz, ya da isyan edeceğiz. Ve bizi de kendileri gibi orospulaştırmaya çalışanların suratına tükürerek işe başlayacağız...

ISSN 1307-072X

9 771307 072007

○Sayı 5, Şubat 2007, Aylık süreli yayındır ○Yayımcı: LM Basın Yayın Ltd. Şti. ○İmtiyaz Sahibi: Tuncay Akgün ○Yazışleri Müdürü: Hakan Gülseven ○Ankara: K. Deniz Öğüt ○Yayın Koordinatörü: Maya Arakon ○Müessese Müdürü: Ali Yavuz ○Tel: 0212 292 95 65 (4 hat) ○Faks: 0212 245 38 06 ○Abonelik: 0212 292 95 65 ○Baskı: LeMan Matbaası, Alüminyumcular Sanayi Sitesi C-5 Blok No: 7-8 Hadımköy/İST. Tel: 0212 858 00 93 (Pbx) ○Matbaa Sorumlusu: Ali Polat ○Genel Dağıtım: BBD Merkez ○Adres: Firuzağa Mah. Defterdar Yokuşu No: 47 Beyoğlu / İstanbul

RED

bilgi@reddiye.org